Št. 41 (916) L. XVIII.
NOVO MESTO, četrtek,
12. 10. 1967

DOLENJSKI LIST

Priljubljeni in skromni Franc Babič iz Krškega je v nedeljo v Mariboru na četrti dirki za letošnje državno prvenstvo znova postal državni prvak. Za pogum in športno zmago mu v imenu neštetih prijateljev in ljubiteljev speedwaya prisrčno čestitamo!

Babič: »Vozil bom kot doslej — ali še boljše!«

Z drugim mestom na IV. dirki za letošnje državno prvenstvo v speedwayu je preteklo nedeljo v Mariboru naš rojak Franc Babič iz Krškega že postal novi državni prvak; nihče več ga namreč ne more ujeti po točkah! Babič je dosegel 14 od 15 dosegljivih točk, te dni pa je predstavnikom krškega AMD med drugim dejal:

»V nedeljo bom vozil tako kot doslej ali pa celo boljše!« Izmenjava priljubljenega dirkača pomeni za številne ljubitelje speedwaya pravo slaščico, posebno še, ker se nam obetajo sila zanimive dirke za 2. in 3. mesto med Regvartom in Medvedom (oba Remetinec, Zagreb), medtem ko se bosta Perko (Gor. Radgona) in bivši vice šampion Stanković (Svetozarevo) pomerila za nadaljnja mesta na listi letošnjih najboljših vozačev speedwaya.

V Krškem pričakujejo zato na zadnji, V. dirki za državno prvenstvo v speedwayu v nedeljo popoldne rekordno udeležbo gledalcev. Tg.

Dva delavca padla v Savo

Pri pleskanju železniškega mostu v Sevnici se je 2. oktobra primerila nesreča: pod delavcema Hakijo Menkovićem in Dragom Kovačevićem, ki delata pri obrtnem gradbenem podjetju TEKOL iz Maribora, se je utrgal premični oder. Padla sta v Savo in so ju laže poškodovana rešili ter odpeljali v brežiško bolnišnico. Do nesreče je prišlo zato, ker se je utrgala ena izmed kljuk, na katerih je visel premični oder. Kljuka je bila izdelana iz neprimernega materiala in ni bila preizkušena pred uporabo.

Vlom leta v Metliki

V noči od 8. na 9. oktober je neznanec vlomil v MERCATORJEVO poslovalnico v Metliki. Odnesel je celoten dnevni izkupiček (več stotisočakov), več kilogramov cigaret filter in nekaj salam. Ni še znano, kdo je naredil ta letos nedvomno največji vlom v Metliki. Storilec je prišel v poslovalnico skozi premalo zavarovano skladiščno okno, notranjščina poslovalnice pa ni bila zaklenjena.

LIKVIDNOST GOSPODARSTVA!?

Za celo banko denarja!

Plačana realizacija je stvar, ki se izpreminja iz dneva v dan. Veliki kupec, ki je nakazal nekaj sto milijonov din, lahko čez noč spremeni stanje. Primerjava, ki jo bomo naredili, pa kljub temu ne bo škodovala!

V polletju 1967 so bile terjatve gospodarstva do kupcev takšne: v novomeški občini za 22 odst., v trebanjski za 29 odst., v črnomaljski za 46 odst., v metliški pa za 39 odst. večje kot lani. Z dolgovi podjetij do dobaviteljev pa je bilo tako: v novomeški občini so bili za 50 odst., v trebanjski za 42 odst., v metliški za 120 odst. večji, v črnomaljski pa za 18 odst. manjši kot lani. Dolgovi gospodarstva so se torej vsaj v odstotkih bolj povečali kot terjatve.

Dejansko pa je drugače, ker so bile naše terjatve že lani precej večje od dolgov. V novomeškem gospodarstvu je bilo zato v polletju letos za 2 milijardi 222 milijonov S din, v trebanjskem za 124 milijonov S din, v črnomaljskem pa za 1 milijardo 566 milijonov S din več terjatev do kupcev kot pa dolgov dobaviteljem. Gospodarstvo omenjenih treh občin je torej v tem času kreditiralo kupcem za skoro 4 milijarde S din, kar je za celo banko denarja . . .

M. JAKOPEC

Razgovora s predsedniki občinskih skupščin Brežice, Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje so se udeležili 6. oktobra v Novem mestu s strani izvršnega sveta SRS podpredsednik dr. Franc Hočevar ter Zora Tomič, Riko Jerman in Peter Vujec (Foto: Mirko Vesel)

PODROČNI POSVET PREDSEDNIKOV OBČIN

Ne zanašajmo se na instrumente!

V petek je bilo v Novem mestu področno posvetovanje predsednikov občinskih skupščin s člani izvršnega sveta, ki jih je vodil podpredsednik dr. France Hočevar.

Predsedniki občinskih skupščin so bili seznanjeni z analizo sekretariata za gospodarstvo o gibanju gospodarstva v republiki do avgusta letos. Glavni problemi so: kopičenje zalog, slaba likvidnost delovnih organizacij, težave s prodajo, visoki proizvodni stroški zlasti za izvoz, prepočasna rast industrijske proizvodnje, zmanjševanje skladov, nesorazmerje med osebnimi dohodki in produktivnostjo, zaposlovanje in stanje kadrov v gospodarstvu.

Prisotni predsedniki so izmenjali stališča in so se z analizo strinjali. Zahtevali so v gospodarstvu več trdnosti in to, da bi bili gospodarski instrumenti v bodoče znani pravočasno. To bi delovnim organizacijam omogočilo učinkovitejše delo.

Načeli so tudi problematiko v zdravstveni službi, zdravstvenem zavarovanju kmetov, pri finansiranju otroškega varstva in končno so govorili še o strokovnem šolstvu.

Podpredsednik izvršnega sveta dr. Hočevar je poudaril, da je v gospodarstvu opaziti napredek, vendar bi bil lahko še večji, če se v delovnih organizacijah ne bi preveč zanašali na instrumente.

S. Doki

DANES:

○ Letalska nesreča pri Boru str. 2
○ Zasebni uvoz str. 2
○ Odmevi Oktobra str. 6
○ Vojna med obrtniki? str. 10
○ Jeza in smeh ob čudnem pozivu str. 11
○ Zlata poroka str. 12
○ Za Vido in Rafaela str. 12
○ Vse o športu str. 18
○ Eden ranjen, eden ubit str. 23
● in 40 malih oglasov na zadnji strani!

Lisca, kostanj in mošt vas vabijo

V soboto in nedeljo, 14. in 15. oktobra, bo na Lisci poskušnja pristnega gorjanskega mošta in kostanja, ki ga bodo pripravili na več načinov. Po želji bodo obiskovalcem postregli tudi z drugimi dobrotami, ki jih v tej prijazni postojanki znajo pripraviti. V soboto zvečer bodo prišli na Lisco tudi udeleženci skupinskega izleta na Češko. Tam bodo prikazali tudi diapozitive s te poti in pripovedovali o vtisih z zanimivega popotovanja. Pridite k Tončkovemu domu v čim večjem številu!

Vedno več Italijanov

Lepa nedelja je spet privabila v Kočevje precej izletnikov. Mariborčani in Celjani so se pripeljali z dvema avtobusoma, razen tega se je pripeljalo z osebnimi avtomobili več Italijanov in Avstrijcev. Italijani se vedno bolj zanimajo za Kočevsko in jih je letos prišlo na obisk rekordno število. Pritegnila jih je modernizirana cesta do Kočevja oziroma Livolda, saj je krožna pot: Trst — Ljubljana — Kočevje — Delnice — Reka — Trst zelo privlačna za izlete ob koncu tedna. Izletnikov iz Italije (in od drugod) pa bi bilo še več, če bi končno le modernizirali še makadamsko cesto

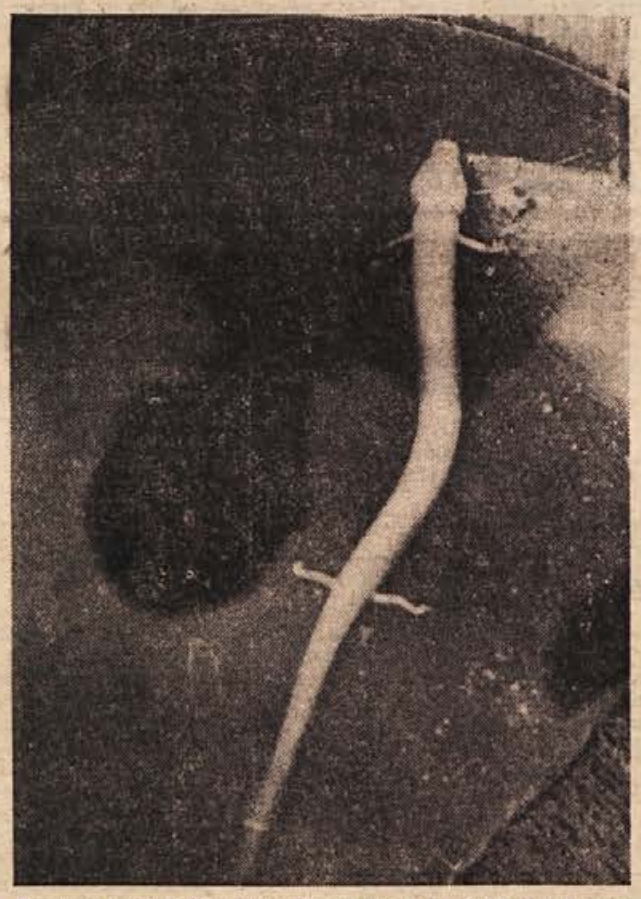

Prave pravcate človeške ribice so se pretekli teden znašle na cesti pod Poljanami! Kako so zašle tja, preberite danes na 12. strani! Na sliki: ena izmed preživelih človeških ribic iz Poljan, dolga približno 25 cm, v škafu pri Pribaničevih, kjer skrbi zanjo Gusti in jo hrani s kobilicami. (Foto: M. Moškon)

Pol milijona na prebivalca

Kot kažejo zadnji podatki, je za letošnje leto mogoče pričakovati, da bo v sevniški občini narodni dohodek prvič dosegel pol milijona starih dinarjev na prebivalca. Ta znesek je še vedno skoraj za enkrat pod republiškim povprečjem in kaže na velike razlike med občinami. Lani je bilo doseženo 461.000 S din na prebivalca ali 8 odst. manj, kot je predvideno za letos. Sevniška občina dobiva republiško proračunsko pomoč, za šolstvo pa ji republiška izobraževalna skupnost ni dodelila dodatne pomoči.

Zaspal med vožnjo s tovornjakom

Franc Slamnik iz Žirovnice je 6. oktobra zjutraj vozil tovornjak po avtomobilski cesti iz Ljubljane v Zagreb. V Krakovskem gozdu je zapeljal na bankino in se po 114 m vožnje po nastopu prevrnil. Ugotovili so, da je voznik med vožnjo zadremal. Škode je bilo za 5.000 Ndin.

Slavje Dvanajste brigade v Krmelju

V prisotnosti številnih gostov je bil na slavnostni seji občinske skupščine Sevnica podeljen XII. brigadi domicil, nato pa je sledilo slavnostno zborovanje na prostem

S svečano sejo občinske skupščine Sevnica se je v nedeljo, 8. oktobra, začela v Krmelju slovesnost ob sevniškem občinskem prazniku in podelitvi domicila XII. SNOUB.

Svečano sejo je začel predsednik skupščine Franc Molan, ki je najprej pozdravil goste, med katerimi je bil tudi zvezni poslanec Viktor Avbelj, borec nekdanje XII. SNOUB in odbornike. Zatem je govoril o gospodarski rasti in napredku sevniške komune in o pomenu praznovanja.

Podpredsednik skupščine Jože Knez je nato prebral sklep o podelitvi domicila XII. SNOUB v Sevniški občini.

Skupščino so pozdravili tudi domači pionirji in pripeli gostom in borcem šopke.

Po seji je bilo na slavnostno okrašenem prostoru sredi Krmelja veliko zborovanje, na katerem se je zbralo več kot 1000 ljudi. Na slavnostni tribuni so bili Viktor Avbelj, Jože Borštnar, Franc Kolar, Vid Jerič, Ferdo Sestrajčič in predstavniki družbenih organizacij iz Sevnice. Najprej je narodni heroj Jo-

(Nadaljevanje na 3. strani)

PRIHODNJIČ:
60.000!

VREME

OD 12. DO 22. OKT.

Padavine z ohladitvijo okrog 18. in 22. oktobra. V ostalem suho oziroma lepo vreme.

Dr. V. M.

PEREČA VPRAŠANJA NAŠE TRGOVINE

Uvoz v zasebni režiji

Struktura zasebnega uvoza – opomin proizvajalcem in trgovcem

»Deviznaˮ moč Jugoslovanov se je v zadnjih letih naglo povečala. Ta ugotovitev postane neovržna, kakor hitro pogledamo podatke o tem, kaj in koliko smo kupili v tujini. Računajo namreč, da je samo v zadnjih devetih mesecih lanskega leta dosegel uvoz vrednost 40 milijonov dolarjev. Od kod našim ljudem toliko deviznih sredstev?

Znano je, da so glavni vir teh deviz devizni računi naših državljanov, zaposlenih v tujini. Računa se, da je zaposlenih v deželah zahodne in severne Evrope okoli 300.000 Jugoslovanov. Vendar pa sodijo, da 12.500 avtomobilov, 23.000 pralnih strojev in na deset tisoče drugih tehničnih izdelkov, kolikor jih je bilo uvoženih v lanskem letu, nikakor ni kupljenih samo z zaslužki v tujini. K povečanju zasebnega uvoza je pripomogel tudi takozvani privatni kliring in še druge oblike nedopustnega prometa s tujim denarjem.

Kmetje uvažajo stroje

Večji del teh 40 milijonov dolarjev bi bil ostal v zakladnici Narodne banke oziroma na deviznih računih gospodarskih organizacij — če bi bili domači proizvajalci in trgovci malo bolj dostopni za želje potrošnikov. Ko so se pojavili prvi znaki izredno bogate letine, so govorili, da bodo kmečki potrošniki močneje kot kdaj prej poropotali na vrata trgovin. Take pripombe so bile upravičene, včasih pa tudi brezuspešne. Cel seznam predmetov je, med njimi tudi takih, katere domača industrija proizvaja že s precejšnjo tradicijo — do katerih kmečki proizvajalec s težavo pride.

Rezultat te neokretnosti naših proizvajalcev in trgovcev je, da so zasebniki uvozili 16.120 raznih kmetijskih strojev in priprav samo v zadnjih devetih mesecih lanskega leta. Poleg drugega smo uvozili 11.200 kosilnic, (prejšnje leto smo jih v istem času uvozili 7.255), 800 traktorjev, (prej 354), 577 strojev za obračanje sena (prej 138), 212 slamoreznic (prej 169), 622 kultivatorjev (prej 198), 378 mlatilnic (prej 112), 372 škropilnic (prej 198), 229 vodnih črpalk (prej 222), 630 motornih žag (prej 236) in 33 sejalnic (prej v istem času 16). Kot svojevrstno zanimivost lahko uvrstimo v te podatke tudi to, da je bilo lansko leto uvoženih od januarja do septembra 89 »deviznihˮ vprežnih voz in 96 ročnih vozičkov.

Čedalje večje zaupanje v domače tehnične izdelke

Podatki o zasebnem uvozu bi nam lahko služili kot majhna anketa o tem, kaj potrošniki mislijo o kakovosti posameznih domačih izdelkov. V tem primeru bi bili lahko najbolj zadovoljni izdelovalci televizorjev. Kljub temu da so lani naši državljani imeli več deviz, so vendar v tujini kupili samo 1.840 televizorjev, to je dvakrat manj kakor v enakem času prejšnja leta.

Očitno jugoslovanski potrošniki čedalje raje kupujejo tehnične izdelke domače proizvodnje, celo takrat, kadar gre za šivalne, pisalne stroje, potem radijske aparate, gramofone, magnetofone, tranzistorje, bojlerje, sesalce in drugo. Več ali manj se je zmanjšal zasebni uvoz vseh teh predmetov. Obstaja zaupanje v domače izdelke in v veliki večini jim dajemo prednost pred tujimi izdelki in jih tudi kupujemo, če jih trgovci ponudijo oziroma če znajo narediti zanje reklamo.

Na drugi strani pa se je povečal uvoz osebnih avtomobilov za 61 odst., uvoz motorjev za čolne pa se je v istem časovnem razdobju povečal za osemkrat. Vendar pa najbolj pade v oči podatek, da je bilo uvoženih od začetka januarja pa do septembra lani v privatni režiji 23.000 pralnih strojev v skupni vrednosti šest milijonov dolarjev.

ŠIME VUČKOVIĆ

Letalska nesreča pri Boru

Tik preden je stekel rotacijski stroj smo dobili nepopolno vest, da se je v torek popoldne v bližini Bora zgodila huda letalska nesreča, v kateri je izgubilo življenje šest potnikov in pilot.

Dvomotorno letalo ruske proizvodnje je 10. okt. ob uri odpeljalo strokovnjake mariborskega podjetja »Hidromontaža�mˮ. Namenjeno je bilo v Kladovo, vendar ni prispelo na cilj, ker je iz še nepojasnjenih vzrokov treščilo na tla.

Vest o tej hudi nesreči, ki žalostno odmeva zlasti v Mariboru, je zapoznela bržčas zato, ker se je nesreča zgodila nad neprehodnim terenom. Pravijo, da so nesrečo odkrili iz helikopterja. Šest trupel ponesrečencev so že našli, sedmo žrtev nesreče še iščejo.

John Denvir v Posavskem muzeju

Nekdanji partizanski komandant iz Nove Zelandije John Denvir-Frenk se je med obiskom v Sloveniji ustavil tudi v Čateških Toplicah, od koder se je napotil v Posavski muzej. Z zanimanjem si ga je ogledal in izrekel priznanje njegovi ureditvi. Skozi muzejske sobane ga je vodil ravnatelj Stanko Škaler.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Revni in bogati

V torek se je v Alžiru začel sestanek tako imenovane »skupine 86«. Gre za sestanek skupine držav v razvoju, ki so se v Alžiru sešle, da bi pripravile skupne predloge za svetovno konferenco o trgovini in razvoju, ki bo prihodnje leto februarja v New Delhiju. Na sestanku so zastopane najrazličnejše države, ki pa jih vendar druži to, da so v primerjavi z Evropo in Severno Ameriko gospodarsko nerazvite, z vsemi posledicami, ki iz tega izvirajo. Ena najbolj neprijetnih posledic pa je to, da so v primerjavi z razvitimi državami v gospodarsko neenakopravnem in podrejenem položaju.

Z gospodarskega vidika strokovnjaki današnji svet delijo na tri velike skupine: Zahod (zahodna Evropa in Severna Amerika), Vzhod (socialistične države) in Jug (nerazvite države). Zahod in Vzhod skupaj predstavljata razvitejši del sveta, ki ga navadno imenujemo tudi Sever. Za nerazvite države — torej Jug — je značilno da morajo uvažati predvsem gotove industrijske izdelke ter vso industrijsko opremo za svoje gospodarstvo. Zadnja leta morajo mnoge države Juga — značilen primer je Indija — uvažati tudi hrano, ker jo je zaradi hitrega naraščanja prebivalstva v teh državah čedalje manj. Izvažajo pa predvsem nekatere kmetijske pridelke in pa surovine. Nekatere države sploh živijo v glavnem od izvoza enega samega pridelka, na primer kave, banan itd.

Države v razvoju so v dvakrat slabem položaju. Prvič zato, ker cene za industrijske izdelke in opremo neprestano naraščajo, medtem ko cene za kmetijske pridelke in surovine prav tako stalno padajo. Na ta način države v razvoju za svoje pridelke in surovine dobivajo čedalje manj. Drugič pa so nerazvite države skrajno zapostavljene v svetovni trgovini. Največji del te trgovine se odvija znotraj Zahoda in Vzhoda in deloma še med Vzhodom in Zahodom. Trgovina med svetovnim Jugom na eni strani ter Vzhodom in Zahodom na drugi strani znaša samo štiri odstotke celotne svetovne trgovine. Preprosto povedano to pomeni, da postajajo bogati vedno bolj bogati, revni pa vedno bolj revni. In tako, kot stvari stoje zdaj ni videti, da bi se v kratkem kaj bistveno spremenilo, vsaj ne brez zavestnih naporov, da bi spremenili sedanji položaj.

Prav to — spremeniti sedanji neenakopravni položaj — pa je glavni namen februarske konference v New Delhiju. Države v razvoju se zavedajo, da ne bo lahko dobiti olajšave od »bogatihˮ in da morajo nastopiti skupno, če hočejo kaj doseči. Skupnemu nastopu pa je posvečen sedanji sestanek v Alžiru.

Na sestanku v Alžiru sodeluje tudi Jugoslavija, ki je eden pobudnikov skupne akcije držav v razvoju. Jugoslovansko udeležbo narekujejo tako lastni gospodarski interesi, saj tudi mi čutimo posledice neenakopravnih odnosov v svetovni trgovini, kot tudi zavest, kako nevaren je napredujoči proces delitve sveta na razviti Sever in nerazviti Jug. Prepad med revščino in bogastvom vedno skriva nevarnosti in če ta prepad obstaja v svetovnem merilu pomeni tudi nevarnost za ves svet. Svet se še ni otresel nevarnosti, ki jih prinaša blokovska politična in ideološka razdelitev in gospodarska razdelitev, ki se danes že zelo jasno vidi in ki bo postajala iz leta v leto vse ostrejša, ne obeta prav nič dobrega. Spomnimo se na primer samo na to, da Kitajci že danes podžigajo mednarodno napetost s teorijo, da poteka v svetu boj med svetovno vasjo in svetovnim mestom, pri čemer mislijo z vasjo revne in z mestom bogate države. Pri tem mečejo v isti koš socialistične in kapitalistične države, češ da so vse kot »bogataši« sovražnice revnih. Ne glede na to, da res obstajajo naraščajoča nasprotja med revnimi in bogatimi v svetovnem merilu je vendar več kot jasno, kam lahko pripelje, če bi ta nasprotja začeli izkoriščati tako, kot to delajo Kitajci. Prav zato je problem neenakopravnosti med revnim in bogatim delom sveta treba rešiti, dokler se to, z nekaj dobre volje s strani razvitih še da brez resnih pretresov.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Podpirati sposobne

■ **RAZPRAVA O REFORMI.** Zadnje dni je bilo več zanimivih razprav o izvajanju gospodarske in družbene reforme. Naj omenimo samo nekatere: razpravo v skupščini SRS, ukrepe zveznega izvršnega sveta za pospeševanje gospodarske rasti, intervju Staneta Kavčiča Vjesniku u srijedu, pogovor Milentija Popovića s skupščinskimi novinarji itd.

V skupščini SRS — referat je imel sekretar za gospodarstvo Sveto Kobal — so poudarili, da gospodarski sistem godi predvsem dobrim. Vse bolj prihaja do izraza tista kvaliteta, ki jo dosegajo s tekočo poslovno politiko v povsem novih pogojih. Lahko rečemo, da smo kratkoročne cilje reforme že uresničili in si tako ustvarili temelje za doseganje strateških ciljev. Zadnje čase so vse bolj opazni prvi znanilci gospodarske stabilnosti. Najpomembnejši je vsekakor ta, da postaja dinar vse bolj cenjen doma in v svetu. So pa seveda tudi še težave, kot je, na primer, zaostajanje modernizacije naše industrije. Problem je tudi v tem, da številni kolektivi povečujejo osebne dohodke na škodo skladov. To se lahko prej ko slej maščuje, kajti vedeti je treba, da bomo v prihodnje uspevali le, če se bomo primerjali z bolj razvitimi.

Stane Kavčič, predsednik slovenskega izvršnega sveta, je v intervjuju za Vjesnik u srijedu med drugim dejal, da so v dveh letih reforme najpomembnejše spremembe v zavesti proizvajalcev, v njihovi usmeritvi, načinu mišljenja in mentaliteti. Velika stvar je že vsaj v bistvu doumeti daljnosežne cilje reforme.

Predsednik zvezne skupščine Milentije Popović se je v pogovoru s skupščinskimi novinarji zavzel za to, da urejamo pravilno razmerje med osebnimi dohodki in skladi z družbenim dogovorom, ne administrativno.

■ **VOJNI ZLOČINEC RAJAKOVITSCH MED NAMI.** Bil je pri svojih sorodnikih v Piranu. Pravijo, da to ni bilo prvič. Ko je nizozemsko poslaništvo v Beogradu zahtevalo, naj bi Rajakovitscha zadržali, dokler ne bi zahtevali njegove izročitve, so organi javne varnosti takoj zahtevali od Rajakovitscha, naj se ne oddaljuje. Pri hiši, kjer je bival zločinec, so postavili tudi miličnika, ki naj bi pazil nanj, da se ne bi oddaljil. Toda ko je prispel nalog za aretacijo, Rajakovitscha, bivšega vojnega zločinca Adolfa Eicmanna, ki ni moril samo v Holandiji, temveč tudi pri nas, ni bilo več. Brez potnega lista, ki so mu ga odvzeli, je pobegnil najprej v Italijo in od tam v Avstrijo. Na Dunaju je priredil celo tiskovno konferenco, ki pa se je slabo končala zanj. K njemu je namreč pristopil dr. Zelmann, bivši ujetnik v Auschwitzu: »Čudim se, da imate lahko tiskovno konferenco, gospod oberšturmfirer...«

Vprašujemo se, kako je mogoče, da se nam je izmuznil tak izrodek človeštva, zločinec, ki je odgovoren za smrt tisočev nedolžnih ljudi. Kako so mogli organi javne varnosti v Piranu tako neodgovorno in nedosledno opravljati svojo nalogo? Še bolj čudno je, kako je mogoče, da se Rajakovitsch lahko svobodno sprehaja, prireja tiskovne konference in tako s pomočjo uradnih oblasti oskrunja naš spomin na milijone žrtev nacizma.

■ **EKONOMSKI UKREPI ZA POSPEŠEVANJE RASTI PROIZVODNJE.** Namen ukrepov, ki jih je predlagal zvezni izvršni svet in o katerih razpravljajo v zvezni skupščini je, kako zagotoviti čimbolj objektivne kriterije in pogoje gospodarjenja, da bi tako pripomogli k razreševanju sedanjih problemov. Ukrepi zasledujejo tale cilj: pospešiti rast proizvodnje in še okrepiti doseženo stabilizacijo gospodarstva, posebej dinarja. Kreditna politika bo morala biti še bolj selektivna, usmerjena predvsem v povečanje izvoza. Vlogo potrošniških kreditov bo treba prilagoditi potrebam tržišča. S carinsko zaščito bo treba preprečevati pojave dumpinga. Preučiti je nujno tarife davka na promet z namenom, da bi ustvarili ugodnejše pogoje za prodajo posameznih skupnih proizvodov. Tudi proračunska in davčna politika bosta morali prispevati k stabilizaciji gospodarstva.

■ **TITO OBISKAL LIKO, KORDUN IN BANIJO.** Predsednik republike je bil na 6-dnevnem potovanju po Liki, Kordunu in Baniji. Prebivalci krajev, koder je potoval Tito, so prirejali svojemu predsedniku nadvse prisrčen, spontan sprejem. Vsepovsod so ga čakale nepregledne množice ljudi, ne glede na to, ali je bilo lepo vreme ali je deževalo. Predsednik Tito se je, če je bilo le mogoče, ustavil in se sproščeno pogovarjal z ljudmi, jih spraševal o življenju in težavah ali se šalil z njimi. V svojih govorih je Tito govoril o aktualnih notranjepolitičnih problemih in dogajanju v svetu. Zlasti zanimiva je bila tale njegova misel: Ker delimo usodo vsega sveta, ogroža vojna tudi nas. Mislil je reči, da vsaka vojna, kjerkoli se pojavi, grozi tudi nam in vsakomur, kdor deli usodo tega sveta.

■ **100-LETNICA SLOVENSKEGA DRAMATIČNEGA DRUŠTVA.** Pokrovitelj proslave je tovariš Tito, ki je odlikoval Dramo in Opero z visokim odlikovanjem. Začetek proslave so obeležili s Cankarjevimi Hlapci. Predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič je priredil za kulturne in druge javne delavce sprejem, ki tudi po svoje izpričuje pomembnost jubileja.

KRATKE Z RAZNIH STRAN

■ **MARKO NIKEZIĆ SPET V BEOGRADU** — Državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić, ki se je dalj časa mudil v New Yorku na čelu jugoslovanske delegacije v OZN, se je v torek vrnil v Beograd.

■ **INCIDENT NA JORDANU** — V ponedeljek popoldne je prišlo do dvajsetminutnega streljanja med izraelskimi in jordanskimi vojaki na liniji prekinitve ognja, ki poteka vzdolž reke Jordana.

■ **PODATKI O IZGUBAH** — V Hanoju so objavili podatke, po katerih so enote južnovietnamske osvobodilne fronte v prvih devetih mesecih letošnjega leta onesposobile 40.000 južnovietnamskih in ameriških vojakov. V istem obdobju so sestrelile 582 letal ter uničile 2.300 vojaških vozil, 185 topov, dva radarja in eno rampo za izstreljevanje raket.

■ **LADJA SE JE POTOPILA** — V vzhodnem delu Tihega oceana se je v torek nenadoma iz doslej še neznanega vzroka potopila ameriška trgovska ladja »Pan Oceanikaˮ. Potopila se je tako hitro, da posadka, ki šteje 45 ljudi, ni utegnila spustiti v morje rešilnih čolnov, ampak so mornarji poskakali v ledeno vodo. Proti kraju nesreče z vso hitrostjo plove več ameriških, sovjetskih in japonskih ladij.

■ **SUEŠKI PREKOP OSTANE ZAPRT** — Vlada ZAR je zavrnila zahtevo nekaterih držav, naj obnovi plovbo po sueškem prekopu pod pogojem, da se bodo izraelske čete umaknile 25 kilometrov stran od prekopa. Vlada ZAR pravi, da plovba po prekopu ne bo obnovljena toliko časa, dokler se izraelske čete ne bodo umaknile na položaje, na katerih so bile pred napadom na ZAR.

■ **INDIJSKO-PAKISTANSKI INCIDENT** — Indija je sporočila, da so v ponedeljek pakistanske enote streljale na indijsko patruljo v Kašmirju na meji med Indijo in Pakistanom. Vojaški opazovalci Združenih narodov so takoj prišli na kraj incidenta in začeli preiskavo.

■ **SPORAZUM O SODELOVANJU** — V Moskvi so podpisali sporazum o sodelovanju na področju radia in televizije med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, po katerem bodo izmenjevali radijske in televizijske sporede.

■ **CHE GUEVARA UBIT?** — Bolivijske oblasti so sporočile, da je med petimi ubitimi in ranjenimi gverilci v bojih, ki so bili v nedeljo, tudi kubanski revolucionar Che Guevara. Doslej so že nekajkrat objavili, da so Guevaro ujeli in ubili, vendar so se vse dosedanje vesti o tem izkazale za lažne.

Oglašujte v DL!

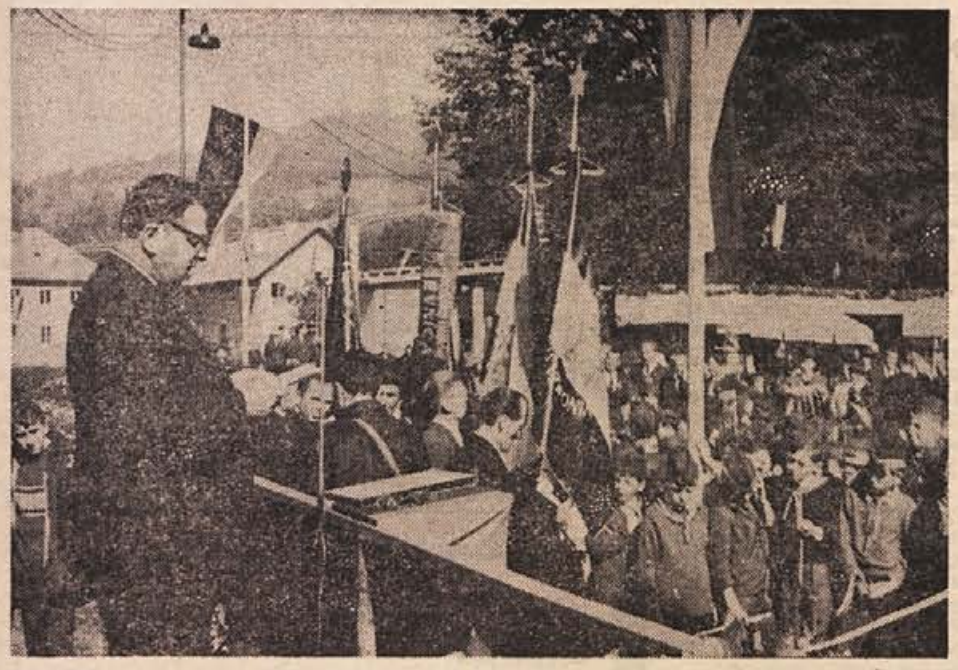

Nekdanji komondant XII. SNOUB Vid Jerič govori na slavnosti v Krmelju, kjer so brigadi podelili domicil. (Foto: M. Vesel)

Slavje XII. brigade v Krmelju

(Nadaljevanje s 1. strani)

že Borštnar govoril o pomenu in pridobitvah naše revolucije in o tem, kako moramo budno spremljati sedanje dogodke doma in po svetu.

Predsednik sevniške skupščine je zatem izročil nekdanjemu komandantu XII. SNOUB Vidu Jeriču domicilno listino. Tovariš Jerič se je zahvalil za izkazano čast in gostoljubje ter orisal slavno pot brigade.

Delegacije borcev so potem odnesle vence pred spomenik padlih borcev v Krmelju in na grob narodnih herojev Milana Majcna in Jančeta Mevžlja v Šentjanž.

V kulturnem programu so nastopili pevci iz sevniške osemletke, zbor Svobode iz Krmelja in godba iz Radeč.

Z zborovanja so poslali pozdravno pismo tovarišu Titu.

Po zborovanju se je začelo na slavnostnem prostoru ljudsko rajanje.

Janez Kranjec

V ponedeljek zvečer je umrl eden prvih urednikov »Pavliha« Janez Kranjec, star 49 let. Janez Kranjec je bil tisti, ki je leta 1947 začel vztrajno graditi materialne in organizacijske osnove za redno izhajanje slovenskega satiričnega časopisa »Pavliha«. Veliko je pripomogel, da se je v naši ožji domovini razlegel sproščen smeh, ki je po svoje pomagal na plan velikim humanističnim vrednotam in sproščenemu ozračju, vedno bolj značilnim za našo družbo.

Odlikovanci maršala Tita

Na slavnostni seji občinske skupščine Kočevje je 3. oktobra predstavnik ZB Nace Karničnik podelil odlikovanja maršala Tita. Odlikovani so bili naslednji bivši borci: Franc Kordiš iz Dolge vasi 57 z ordenom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem; Antonija Taler iz Kočevja, Trg svobode 7, je prejela orden partizanske zvezde III. reda in orden zaslug za narod s srebrno zvezdo za pokojnega sina Ivana-Johana; Marija Resman iz Morave 13 je bila odlikovana z ordenom zaslug za narod s srebrno zvezdo in ordenom za hrabrost. Franc Gorše iz Kočevja, Cankarjeva 12 je dobil orden zaslug za narod s srebrno zvezdo; Pavel Krapež iz Kočevja, Kolodvorska ulica 15/a, orden zaslug za narod s srebrno zvezdo; Jože Kramar iz Kočevja, Ljubljanska c. 33, orden zaslug za narod s srebrno zvezdo; Anton Božič iz Kočevja, Rudnik 15, medaljo zaslug za narod; Martin Ivanetič iz Kočevja, Trg 3. oktobra 7, medaljo zaslug za narod; Ivan Kec iz Lazca 22, orden za hrabrost in Franc Lipovšek iz Zajčjega polja 7 medaljo za hrabrost. Vsem odlikovancem naše iskrene čestitke!

12 milijonov za kmete borce

Če bo trebanjska občina namenila za popravila stanovanj kmetov borcev 6 milijonov Sdin, bo prav toliko prispeval stanovanjski sklad pri republiškem odboru ZB Slovenije. Tako je zapisano v kreditni pogodbi, o kateri bodo jutri odločali odborniki trebanjske občinske skupščine. Posojilo mora biti izkoriščeno do srede prihodnjega leta in ne zahteva obresti za posojeni denar.

V Trebnjem računajo, da bodo dobili potreben denar za soudeležbo s prodajo nekdanje Bregarjeve hiše v Šentlovrencu in še ene občinske hiše v gospodarskim poslopjem in vrtom na Malem Vidmu. V kratkem bo razpisana javna dražba, iztržena kupnina pa bo šla v poseben namenski sklad pri občinskem odboru ZB. Ta bo kasneje dajal posojila kmetom borcem, ki so pomoči najbolj potrebni.

Italijanski kunci v Zalogu

Novomeška kmetijska zadruga je pred kratkim kupila v Italiji za obrat v Zalogu 340 plemenskih kuncev vrst »fulvo Bologna« in »Nova Zelandija«. Za to osnovno čredo nove reje v Zalogu je kmetijska zadruga plačala 4 milijone S din. Osnovna čreda bo dala predvidoma 7.000 živali. Kmetijska zadruga bo zajce v celoti prodala na zunanjih trgih.

Zažive naj nove oblike

Na razširjeni seji občinskega komiteja so 3. oktobra sklepali o spremembah v oblikah organiziranosti ZK v brežiški občini, pri čemer je podal uvodne misli sekretar Franc Bukovinsky. Z nekaterimi dopolnilnimi predlogi so člani komiteja nato sprejeli predlog o reorganizaciji.

V občini naj bi bilo odslej 12 krajevnih organizacij ZK, od tega tri mestne. Delo komunistov se bo odvijalo še v aktivih, krožkih in sekcijah. Stalno vodstveno telo bo občinska konferenca, ki bo štela 75 članov.

Na torkovi seji so se člani komiteja pogovorili še o sklicu ustanovnih konferenc krajevnih organizacij, ki bodo morale biti opravljene do 25. oktobra, v aktivih pa do 10. novembra. Ob tem so določili posamezne člane komiteja, ki bodo obiskovali konference. Večji del razprave so nato namenili odmevu odprtega pisma med članstvom ZK, med mladino in drugimi družbenimi organizacijami. Splošno mnenje je bilo, da pismo ni povsod naletelo na pričakovani odziv, da pa je zanj pokazala največ zanimanja mladina.

KOZOLE

Zaposlimo

več krojaških pomočnikov

Samska stanovanja zagotovljena.

Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

KROJAŠTVO Medvode

Sejmišča

Na sejmu v Novem mestu

9. oktobra so pripeljali kmetovalci na novomeški sejem 1.317 prašičkov. Izbire je bilo veliko, kupcev pa tudi ni manjkalo. Razen domačinov so prišli še kupci iz občin Metlika, Črnomelj, Kočevje in Grosuplje ter pokupili 809 pujskov. Manjši so šli v denar po 8.000 do 14.000 S din, za večje pa so zahtevali 15.000 do 28.000 S din.

Živahno na brežiškem sejmu

7. oktobra je bil v Brežicah sejem, na katerega so pripeljali 970 prašičkov, prodanih pa je bilo 813. Kupčije so bile sklenjene za manjše pujske po 630 do 679 S din kilogram, za večje pa po 650 S din kilogram.

EMO CELJE

IZDELUJE IN DOBAVLJA:

■ PEČ NA OLJE EMO-5

ima moderno obliko in je izredno ekonomična. Grajena je po principu ogrevanja zraka, ki brezšumno kroži po prostoru in zagotavlja higieno v ogrevanih prostorih ter ugodno počutje. Zakurilni čas je izredno kratek in daje 5.500 kcal/h, izkoristek peči pa je 85-odst. Dvoletna garancija potrjuje kvalitetno izdelavo in funkcionalnost peči.

Peč je primerna za ogrevanje stanovanjskih prostorov, gostinskih, prodajnih in poslovnih prostorov.

■ KOTLE EMO K (KOMBINIRANE – na olje in premog)

Prednosti kotlov so: enostavna montaža, kurimo jih z ligniti od 2.600 kcal/kg ali z oljem. Stopnja izkoriščanja premoga je 75 odst. in olja 85 odst.

Kotel EMO K izdelujemo v treh velikostih:

	35 K	55 K	81 K
Premog kcal/h	35.000	55.000	81.000
Olje kcal/h	45.000	65.000	95.000
Potrošnja olja	5,3	7,6	11,0

ZAHTEVAJTE TEHNIČNO DOKUMENTACIJO IN PROSPEKTE TOVARNE EMO, CELJE!

slovenija avto

Export — Import
LJUBLJANA, PREŠERNOVA 40

NA DVELETNI KREDIT

nudijo interesentom iz družbenega in privatnega sektorja tovorno vozilo

PRAGA S 5 T3

kamion z nosilnostjo 6 ton

Proizvodnja v ČSSR

Cena fco Ljubljana 77.690 novih dinarjev

Interesenti iz privatnega sektorja bodo plačali še 20 % prometnega davka.

POJASNILA O KREDITNIH POGOJIH DOBITE NA UPRAVI TEGA PODJETJA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA 40, SOBA 15, TELEFON 317-240.

BREZPOSELNI, KI V RESNICI NISO BREZPOSELNI

Geslo - polna zaposlenost brez materialne podlage

»Le kakšna socialistična dežela je to, če nima za vse dela!« je jezno dejal neki državljan, ko je slišal, da na zavodih za zaposlitev čaka na delo blizu 270.000 naših državljanov. Njegova jeza je bila še hujša, ko je zvedel, da je število v resnici še večje. Kajti mnogi se sploh ne javljajo zavodu, ker vedo, da ne bodo dobili dela preko zavoda.

To pripombo zadnje čase pogosto slišimo. Bila bi sprejemljiva, če bi bila polna zaposlitev neločljiv prilastek socializma in če bi izhajala iz realnih možnosti narodnega gospodarstva. Zahtevati polno zaposlitev v deželi, kjer narodni dohodek preseže komaj 500 dolarjev na osebo, pomeni zahtevati ekstenzivni razvoj gospodarstva, kjer bi bilo dela za vse in bi vsi životarili.

Nedavno tega v naši deželi ni bilo brezposelnih ljudi; od časa do časa smo celo občutili pomanjkanje delovne moči. To se ponekod čuti še danes. Ni težko doseči polno zaposlenost z majhnimi osebnimi prejemki in majhno življenjsko ravnijo. Kaj takega pa bi v tem trenutku pomenilo vrnitev na staro.

Govoriti o polni zaposlenosti in pri tem ne ustvariti možnosti, da bi ljudje rentabilno in produktivno delali, to se pravi, da intenzivno gospodarijo; vse to pomeni, da izrekamo gesla, besede brez materialne podlage.

Vsekakor pa to ne pomeni, da je brezposelnost obvezna sestavina gospodarstva, ki se intenzivno razvija. S povečanjem akumulativnosti gospodarskih organizacij naraščajo tudi možnosti vlaganja in odpiranja novih delovnih mest oziroma zaposlovanje tistih, ki nimajo dela.

Prevladuje mnenje, da bi v naši deželi npr. iz kmetijstva lahko odtegnili blizu poldrug milijon ljudi in jih zaposlili drugod, kmetijstvo pa pri tem ne bi prav nič zgubilo. Za ustanovitev novih delovnih mest v tolikem številu pa bi komaj zadoščal ves naš narodni dohodek.

Na problem brezposelnosti pri nas gledamo malo bolj črno, kakor bi bilo potrebno. Velik del tistih, ki na zavodih za zaposlovanje čakajo na delo, ne živi samo od zaposlitve, marveč od zemlje. To se najbolje vidi iz tega, da veliko število takih nekvalificiranih delavcev ne vzame kakršnega koli dela. Tako se je npr. pred nekaj meseci zgodilo, da je kmetijski kombinat »Beograd« iskal 100 navadnih delavcev, obljubljajoč jim mesečne prejemke v višini 100.000 starih dinarjev. Vsega skupaj se jih je prijavilo 25, delo pa jih dejansko sprejelo komaj 5 do 6.

Veliko hujši problem na področju zaposlovanja predstavlja dejstvo, da na zavodih za zaposlovanje išče dela veliko število strokovnjakov z višjo in visoko šolsko izobrazbo, kakor tudi veliko kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev. V gospodarstvu pa so velike potrebe po takih delavcih. Menijo, da našemu gospodarstvu primanjkuje skoraj pol milijona takšnih ljudi.

Vrata delovnih organizacij so za takšno delovno silo najpogosteje zaprta. Delovni kolektivi niso sposobni, da bi na mesta tistih, ki nimajo potrebne kvalifikacije, postavili sposobne in strokovno izobražene delavce. Prav tako se ni uveljavilo spoznanje, da je prav to tista pot, po kateri bi naše gospodarstvo izvlekli iz nerentabilnosti in drage proizvodnje.

T. S.

labod
NOVO MESTO
Najkvalitetnejše moške in otroške srajce v modernih desenih in krojih!

LJUDJE MED SEBOJ

„Prva prepovedana, druga pa ne!"

Naneslo je že tako, da se je neki možakar nekoliko preveč prizadeval, da bi imelo gostinstvo večji promet, in se ga je precej nalezel.

Kralj alkohola mu je pritisnil v zgornji, srednji in spodnji konec telesa. Uspelo mu je še, da je pripeljal barko na gostilniško stranišče — pomotoma na žensko — tam pa so mu odpovedale še noge in glava. Skratka: na straniščni školjki je zaspal.

Natakarica je ženskim gostom v stiski pomagala tako, da jih je vodila na moško stranišče, ona pa je medtem varovala vrata.

Potem so prišli miličniki z marico in možakarja odvedli iz stranišča...

... Drugo jutro pa sta se srečala v istem gostišču dva znanca in prijatelja možaka, ki je prejšnji večer zaspal na stranišču.

— Ti si ga zatožil miličnikom! — je prvi napadel drugega.

— Ne, jaz ga nisem, ti si ga — se je branil drugi.

Potem je beseda dala besedo in prvi je pritisnil klofuto drugemu.

Drugi pa je preudarno dejal:

— Prva klofuta je prepovedana, druga pa ne, — in je prvemu s petimi klofutami razbil nos...

Takšni smo pač ljudje...

PISMA UREDNIŠTVU

Še enkrat: Tudi to se zgodi

Zavod za upravo pokopališč Novo mesto je dolžan pojasniti, da nima in ni imel v času, ko je bila pokopana na pokopališču na Otočcu žena Franca Zibelnika in sestra Ane Piletič, Francke Volčjak in Janeza Volčjaka, tega pokopališča v svoji upravi. Pokopališče je upravljala in ga upravlja Krajevna skupnost Otočec ob Krki, zaradi česar so očitki vseh pravkar navedenih piscev članka pod gornjim naslovom, ki so bili izraženi na račun »uprave pokopališča v Novem mestu« popolnoma neutemeljeni.

Člani delovne skupnosti zavoda za upravo pokopališč Novo mesto so zaradi tega upravičeno prizadeti in dajejo to pojasnilo izključno zaradi pravilnega in točnega obveščanja javnosti.

Zavod za upravo pokopališč
Novo mesto

Najbrž se ni zgodilo samo meni!

Tov. urednik!

Pred kakimi 14 dnevi sem šel v novomeški zdravstveni dom k splošnemu zdravniku dr. Miru Vodniku in ga prosil za napotnico k specialistu za ušesne bolezni. Slabo sem že slišal, občasno pa mi je tudi teklo iz ušes. Dr. Vodnik je rekel, da me bo najprej sam zdravil. Res mi je predpisal kapljice, ki sem jih tudi jemal, vendar pa se mi sluh ni zboljšal, v ušesih mi je celo začelo šumeti. To sem povedal tudi dr. Vodniku, ko sem se vrnil. Rekel je, da me bo poslal k specialistu, pa sem pripomnil: »Če ste me že začeli vi zdraviti, me zdravite do konca!« Ni bilo po moje; dobil sem napotnico in se odpravil k specialistu v novomeško bolnišnico. Ta mi je obolenje tudi zdravil. Naročil je, naj ga spet obiščem 6. oktobra, da bo naredil avdiogram. Sestra je naročila, naj prinesem novo napotnico od splošnega zdravnika, ker da so morali prejšnjo priložiti mesečnemu obračunu. Tako sem se 5. oktobra spet napotil po napotnico. Dr. Vodnik je rekel, da mi je ne da, dokler mu od specialista ne prinesem zdravniškega izvida. Ker tega nisem mogel takoj napraviti, saj bi izgubil ves dan, se z dr. Vodnikom nisem mogel strinjati in sva se sporekla. Naposled pa je napotnico le napisal.

Ne bi tega omenjal, če bi se mi bilo kaj takega zgodilo prvič. Pred leti sem prosil za ordinacijo pri očesnem zdravniku. Bilo je v začetku oktobra. Rekli so mi, da mi bodo poziv poslali domov. Pa je minil oktober, za njim november, potem še december in tudi januar naslednjega leta, poziva pa še ni bilo. Ugibal sem, ali se ni bilo kaj zamešalo. Ko sem zahteval pojasnilo, zakaj nisem dobil poziva, so mi ga poslali. To se je zgodilo v začetku februarja, tistega dne, ko je prišel v Novo mesto zdravnik za očesne bolezni. Okoli 16. ure sem oddal knjižico in prosil sestro, če bi bil lahko na vrsti pred 18. uro, ker sem imel ob 18. uri važno sejo. Minila je 17., bližala se je 18. ura, pa sem zahteval, da mi vrnejo zdravstveno knjižico. Rekel sem, da bom prišel prihodnji teden. Spet sem oddal knjižico ob uri kot prvič in čakal, tokrat do 20. ure. Tedaj pa mi je bilo dovolj čakanja in sem pred sestro zaropotal. Iz sobe je prišel zdravnik, in ko sem mu pojasnil, zakaj sem tako glasen, je hitro razumel in me takoj ljubeznivo sprejel.

Vse to se mi je zgodilo, čeprav sem star 72 let! Ker se verjetno tudi drugim pripeti kaj podobnega, čeprav v času, ko se borimo proti birokraciji, je mogoče le prav, da sem to tudi opisal. Že marsikdo mi je rekel, da bi bila ob takem stanju zasebna zdravniška praksa prav zaželena — taka brez birokracije. Prenekateri si bo premislil ob čakanju in preganjanju iz urada v urad ter se šel raje zdravit drugam.

(zaradi iskanja številk, prenašanja (zaradi iskanja številk, prenašanja napotnic, izidov in drugih potrdil), je verjetno več vreden, kot so vsi izdatki za zdravstvo. Izračunal sem, da bi pri prvem opisanem primeru potreboval 6 dni, da bi lahko prišel za kake četrt ure k zdravniku. Pripominjam še tole: če že ni treba upoštevati zapravljanja časa pacientov in njihovega dela, če je že odveč spoštovanje starejših ljudi, bi od zdravstvenega, zlasti pomožnega osebja pričakovali vsaj dostojnost!

ALOJZIJ IVANETIČ
Cesta herojev 16
Novo mesto

Priljubljena izletniška točka planincev in ljubiteljev narave je preurejena in podzidana koča PD Kočevje pri Jelenovem studencu. Pred kočo je tudi nova betonska plošča. Na sliki trije izmed najaktivnejših članov. Podzidava temeljev, ki so bili leseni (16 × 32 m), je stala 2.500 Ndin. Prostovoljno delo v vrednosti 1.700 Ndin so opravili najbolj prizadevni člani odbora (Adamič, Kužnik, Kaučič, Vovk) in nekateri drugi. Navedeni štirje so opravili 160 prostovoljnih ur in v ta namen žrtvovali tudi dopust. S tem je opravljena naloga, ki so si jo planinci zastavili na letošnjem občnem zboru. (Foto: Peter Vovk)

Dobra prava JE mercator kava!

KMETIJSKA ZADRUGA
»KRKA«
NOVO MESTO
razpisuje

licitacijo
za prodajo večjega števila:

TRAKTORJEV
(tip Ferguson)
IN TRAKTORSKIH PRIKOLIC
TRAKTORSKIH PRIKLJUČKOV
BCS KOSILNIC
RAZNE VEČJE IN MANJŠE KMETIJSKE STROJE

Licitacija bo 16. 10. 1967 ob 9. uri za družbeni in ob 10. uri za privatni sektor, na dvorišču »Agroservisa« Žabja vas pri Novem mestu. Istega dne bo ob 15. uri na Klevevžu pri Šmarjeti licitacija za prodajo

STANOVANJSKE HIŠE Z MLINOM

Vse ostale informacije dobite pred pričetkom licitacije.

TOMOS
PRODAJA SVOJE IZDELKE TUDI NA KREDIT!

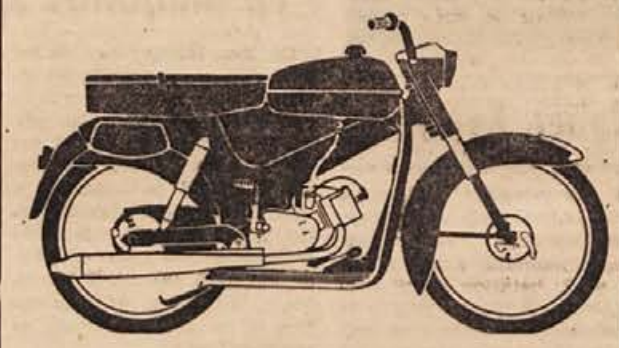

- Kreditna banka v Kopru je omogočila tovarni motornih vozil TOMOS Koper, da je v svojih trgovinah v Kopru in Ljubljani začela prodajati nekatere svoje izdelke tudi na potrošniški kredit.
- V TOMOSOVIH trgovinah v Kopru in Ljubljani si torej interesenti brez posebnih formalnosti in brez porokov lahko naročijo na kredit, ki ga je treba odplačati v dveh letih, priljubljene TOMOSOVE mopede colibri, krmne motorje LAMO in motorne črpalke.
- Vse formalnosti za najetje kredita lahko opravite in uredite kar v omenjenih trgovinah. Treba je le vplačati obvezno zavarovanje kredita in predložiti izpolnjene in od delovne organizacije potrjene ustrezne obrazce.
- Podrobnejše informacije lahko dobite v TOMOSOVIH trgovinah v Kopru, Nazorjev trg 5, telefon 21-523, in v Ljubljani, Dalmatinova 4, telefon 310-071.
- Tovarna TOMOS je torej s prodajo na kredit omogočila tudi interesentom z manjšimi osebnimi dohodki ugoden nakup svojih izdelkov, čeprav za zdaj le v omejenih količinah.

XII. SNOUB julija 1944 na pohodu skozi Dolenjske Toplice proti novim položajem (Iz muzeja ljudske revolucije v Ljubljani)

VID JERIČ: (2)

Prek borb do zmage XII. brigade

Miting v Gabrijelah

Nekako okoli 10. oktobra sta se vrnila iz Kostanjevice 1. in 3. bataljon v okolico Gabrijel. Naslednji dan se je na travniku v bližini vasi zbrala vsa brigada na svečanem mitingu. Tedaj so bili obveščeni vsi oddelki, da se začenja splošna ofenziva proti Nemcem skupno z enotami XV. divizije.

Takoj po mitingu in večerji so odšle enote vsaka na svojo stran, kakor je bilo določeno. Brigada je prešla mejo v večjih skupinah ob podpori topništva in oklepnih vozil. Prvi in peti bataljon sta s pomočjo treh topov in dveh oklopnih vozil šla skozi Krmelj proti Šentjanžu. Kmalu po prehodu mejne črte pa je prišlo do spopada z Nemci, kjer je eden naših obležal na bojišču. Nato sta oba bataljona nadaljevala pohod proti Šentjanžu.

Naše enote so začele obkoljevati tamkajšnjo postojanko. Na položaje so postavili topove in pripravili oklopna vozila za napad. Nemci so se spočetka močno upirali, ko pa so videli, da ne bodo mogli vzdržati, so se odločili za proboj v smeri Brunka.

Večina Nemcev in Kočevarjev je bila pobita ali zajeta. Od 150 sovražnih vojakov, kolikor je štela posadka, je bilo 23 mrtvih, 52 ranjenih in 6 zajetih. Tudi na naši strani je bilo nekaj izgub. Pri napadu na Šentjanž smo izgubili 7 borcev 18 pa je bilo ranjenih. Zaplenili pa smo tudi precej orožja. Dobili smo 5 težkih in 3 lahke strojnice, 4 minometre ter večje količine drugega vojaškega materiala. V tem napadu je 2. bataljon ščitil napad 1. in 5. bataljona. Ti oddelki so preprečili Nemcem, da niso mogli napadeni postojanki v Šentjanžu poslati pomoč, zato jim gre vsa zasluga za uspeh pri napadu na to postojanko.

Napad na Dobje in zavzetje Boštanja

Medtem sta 3. in 4. bataljon prodirala ob progi po dolini Mirne proti Boštanju. Gredoč sta napadla nemško postojanko v Dobju in jo zavzela. Nemcev je bilo 100, od teh je bilo 15 ubitih, 26 ranjenih in 8 ujetih. Mi smo tedaj izgubili dva borca. Tudi v tej postojanki smo dobili velik plen: 1 težko strojnico in 4 lahke, 50 pušk in precej drugega vojaškega materiala. Po zavzetju Dobja so naši oddelki prodirali proti Boštanju in začeli obkoljevati tamkajšnjo sovražno postojanko. Vnela se je huda borba. Pritisk naših oddelkov je bil tako močan, da so se Nemci odločili za prodor proti Sevnici. Ker postojanka še ni bila povsem obkoljena, jim je pobeg uspel. Zato je bilo tudi manj sovražnih izgub: 3 so bili mrtvi, 8 ranjenih in 2 ujeta. To je dokaz, da naši tedaj niso bili dovolj učinkoviti in hitri med napadom. Dobili pa smo 16 pušk, 3 brzostrelke in 1 težko strojnico.

Med potjo od Dobja do Boštanja so oddelki 4. bataljona ujeli 14 vermanov, ki so hoteli ubežati. Po zavzetju Boštanja pa sta 3. in 4. bataljon prišla do Save.

Kočevarje smo pregnali

Prav tako so enote glavnine brigade po osvoboditvi Šentjanža hitro prodirale v smeri Brunka. Med potjo so razbile sovražne oddelke, ki so po naskoku naših enot bežali proti dolini Save. Naši borci so prodirali proti Radečam. Tako je bilo v dveh dneh osvobojeno vse ozemlje med takratno razmejitveno črto in Savo.

Med to ofenzivo so bili razbiti in skoro popolnoma uničeni Kočevarji, ki so zasegli posestva naših ljudi po izgnanstvu. Tudi v tem delu domovine je tedaj zavladala prava svoboda. Tu sicer ni bilo tako živahno kot na Dolenjskem, ker je bilo v vaseh malo ljudi. Kraji so bili prazni. Življenja je bilo le toliko, kolikor ga je razvila naša vojska.

Svoboda pa ni dolgo trajala, ker so Nemci začeli ofenzivo. Velike in težke borbe so trajale do konca oktobra 1943. Prav na tem osvobojenem ozemlju so se enote XII. brigade spoprijele z mnogo močnejšim sovražnikom. Najtežje borbe so bile na položajih Brunka in okoli Šentjanža, Krmelja in Tržišča. Tedaj je bilo na eni in drugi strani precej izgub. Borbe so trajale do 20. oktobra, nakar smo se umaknili na položaje pri Mokronogu. Medtem sta morala 2. in 5. bataljon na Hrvaško v okolico Ozlja na pomoč našim enotam, ki so branile osvobojeno ozemlje Bele krajine.

Tako so se našli brigadni oddelki med VI. nemško ofenzivo v dveh skupinah. Glavnina brigade s tremi bataljoni, topništvom XV. divizije in z vsemi samostojnimi prištabnimi oddelki se je bojevala na območju Mokronoga, Trebelnega, Trške gore ter se nato premaknila proti Globodolu. Že po nekaj dnevih bojev so borci teh enot prišli nazaj na teren Trebelnega in Trške gore. Med sovražno ofenzivo so bili najtežji boji na Trški gori, pri Mokronogu in pri Globodolu.

Druga skupina je bila sestavljena iz enot 2. in 5. bataljona. Slednja je imela še težavnejši položaj kot glavnina. Borci 2. in 5. bataljona so iz Ozlja pohiteli na položaje k Vinici ter tam dva dni branil ustaško-nemškim enotam prehod čez Kolpo. Potem ko so Nemci zasedli Črnomelj, se je vsa skupina premaknila na nove položaje, na Tančo goro in Maverlen. Tu pa so bili le en dan, nakar sta odšla bataljona skozi kočevske gozdove v Podturn. Naslednjega dne je prišlo do manjših spopadov 5. bataljona z nemškimi enotami pri Soteski in Straži. Medtem je 2. bataljon, ki je bil na položajih pri Poljanah, vodil borbo z Nemci in se zaradi prevelike sovražne premoči umaknil na obronke Kočevskega Roga. Oddelki 5. bataljona pa so se po izgubljenih položajih ob Krki premaknili na Ljuben. Odslej se je ta skupina do konca ofenzive bojevala razdeljena v dveh še manjših skupinah. Po končani ofenzivi so se oddelki 5. bataljona s komando mesta Novo mesto premestili v Radoho. Od tam so vse skupine odšle pod Gorjance, kjer so se oddelki obeh bataljonov 2. in 3. novembra zbrali v Gabrju. Kmalu spet nato, okoli 6. novembra, se je vsa brigada pod Trško goro spet združila ter se na položajih Trške gore, Kronovega in Kamenc pripravljala za nove bojne naloge.

Napad na Novo mesto

Med sovražno ofenzivo je tudi brigada utrpela občutne izgube. Težaven položaj pa je izkoristilo za pobeg nekaj omahljivcev in tistih, ki so bili pred kapitulacijo Italije pri beli gardi. Najteže pa je bilo tedaj, ko so nekateri štajerski tovariši samovoljno zapustili svoje oddelke in odšli nazaj na Štajersko. Vse to je številčno občutno skrčilo brigadne enote, ni pa veliko vplivalo na borbeno vrednost njihovih vrst.

Ponoči med 7. in 8. novembrom se je vsa brigada premaknila na območje Ajdovca in Brezove rebri. Takoj je imela spopade, čeravno jo je poveljstvo določilo za rezervo. Po nekaj dneh se je morala brigada spet preseliti v okolico Novega mesta, in sicer na levi breg Krke. Ker pa so se tedaj že začele priprave za napad na Novo mesto, je sprejela nove naloge. S poveljem štaba XV. divizije z dne 12. novembra je bila XII. brigada določena v rezervo. S tem poveljem so tudi brigade dobile naloge za napad na Novo mesto. Naloga, določena XII. brigadi, pa se je spremenila.

Takoj ob začetku napada na Novo mesto je morala sprejeti kritje v smeri Bučke, Krškega polja in Kostanjevice. Medtem je brigada vodila težke borbe na položajih pri Kronovem, Beli cerkvi, Šmarjeti, Žaloviča in na Trški gori. Po večdnevnemu napadu enot XV. divizije na Novo mesto, ki jim ni uspelo sovražne postojanke zavzeti, se je glavnina divizije umaknila. Zatem je XII. brigada prevzela obleganje novomeške posadke na levem bregu Krke. Na teh položajih so bili vsakodnevni spopadi vse do 1. februarja 1944. Med obleganjem so brigadni oddelki vodili borbe celo pri okopih postojanke, pa tudi na širšem terenu med Novim mestom, Trško goro, Kuzarjevim kalom in Kronovim.

IVO PIRKOVIČ

Partizanske bolnišnice v Gorjancih

4

Če je bilo prvo res, pa je bilo tisto o tatvini grda laž, kar je Heraković prav dobro sam vedel. Ko se je namreč v juliju razvnela med partizani in ustaši v gori huda bitka, so Novoselci pobegnili od košnje po gorskih jasah in pustili nahrbtnike s hrano. Pavle je poslal Planince, naj stvari pobero in Novoselcem rešijo.

Zaman je bilo vsako pojasnjevanje. Šestindvajset mož in fantov so privezali na vrv — drugi govore o žici — jih odvlekli v bližnjo Osunjsko goro in jih v Lisičjih jamah postrelili. Vaščani iz Novega sela so jih morali tam, kjer so padli, pokopati.

Že zgodaj ta dan, 14. septembra, je prijezdil na Priseko partizanski komandir Franc Kavčič-Bomba iz Orehovca. Črnopolt in s turškim fesom na glavi je bil kot kak arnavtski musliman. V napadu na italijanske bunkerje ob železnici pri Mirni peči je bil pred dnevi hudo ranjen v križ in so ga poslali v Černelčevo bolnišnico. Jezdec se je nezaupno ozrl in vzkliknil:

»Ne bi ostal tukaj, če me privežeta!«

Obrnil je konjička in odjezdil. Ko je bil okoli poldne v Črneči vasi, je slišal, kako je začelo na Priseki pokati.

V bolnišnici je bilo kakih 30 ali 40 ranjencev, večinoma Slovencev. Lažji so posedali in polegali v sadovnjaku. Bilo je čutiti tesnobno zaskrbljenost, odkar sta jih obletavali dve »štorklji«, ki sta odvrgli nekaj bomb in mitraljirali.

Po cesti nad vasjo je prikorakala vojska, po štirje in štirje v vrsti. Bilo jih je kakih 150. Imeli so zavihane rokave, partizanske kape z zvezdami in nosili tudi puške po partizansko. Ranjenci so v gruči ugibali, katera brigada bi mogla biti.

Dr. Černelč jim je šel z medicincem Malenškom in bolničarko Novakovo naproti. Preoblečeni ustaši so vse tri zgrabili. Naglo so se zapodili v strelce in se med divjim streljanjem pognali proti hišam. Na cesto so postavili strojnico »schwarzlose«, ki je besno kosila po vasi.

V zmedi so ranjenci bežali in padali. Daki je v samih gatah skočil skoz okno in ušel. Rešila se je tudi bolničarka Brsanova. Še nekaj drugih se je prebilo do gozda, kamor se ustaši niso upali. Nekdo se je z ranjeno nogo v deščicah splazil v stranišče, skočil v jamo in se pokril s cunjami in slamo. Mogoče je bil to brivec Silvij Jereb s Prekope, ki so ga v Gorjanskem bataljonu klicali »Brico«. Z grozo je sedaj poslušal obupne krike ranjencev, ki so jih morili in metali v ogenj.

Mlad kmečki bolnik pri šestnajstih letih, ki ni bil partizan, se je skril na podstrešje in se zakopal v seno. Prišla je kočka in mu sedla prav na glavo. Ko so začeli ustaši premetavati in prebadati krmo, je bilo med njimi slišati, da tukaj gotovo ni nihče vznemirjal kure. Vsi so zopet odšli. Bolnik je bil rešen. Skozi špranjo oboja konec hiše pa je bil priča, kako so umorili Franca Bizjaka iz Globočic, ki je bil po bitki na Hrastu v Gabrjah ranjen iz aviona v nogo in mu jo je moral dr. Černelč — morda na Delkotovi pristavi — odrezati.

Bizjak je ležal pod jablano, ko so ga ustaši obkolili.

»Dosti si dal za partizane, ko si žrtvoval nogo,« je zarežal ustaš v ranjenca.

»Dve uri so ga nato klali,« je povedal bolni fant, ko se je po zločinu privalil in pridrsal do mlina na Sušici. Gotovo je moralo biti nekaj strašnega, da se mu je čas groze tako pošastno raztegnil v ure.

Po nezanesljivih podatkih jih je padlo na Priseki 24, med njimi menda nekaj stražarjev, po nekem viru — osem. Med žrtvami je bil tudi komandir Drago Florjančič iz Št. Petra, današnjega Otočca. Pred dobrim mesecem so ga blizu domače vasi ranili belogardisti iz lažnega Štajerskega bataljona.

Po opravljenem hudodelstvu so ustaši zdravnika, medicinca in bolničarko z žico privezali k vozu, na katerega so naložili plen iz bolnišnice, ter odšli. Bilo je okoli štirih popoldne. Na umiku jih je na črti Bratelji—Siječevac napadel kordunaški bataljon, ki bi moral stražiti bolnišnico. Imel je ranjene, ki jih je poslal na Mrzlo polje. V mraku se je tudi sam umaknil proti Gorenji vasi in Poganjim jamam.

Že zvečer so partizani po Priseki in okolici iskali preživele. Razen tistega, ki se je izvlekel iz greznice in se po pobočju skotalil v gozd, jih je bilo le malo. Nekaj, kot Daki, Brsanova in tisti, ki se je skril v seno, se jih je razkropilo. Neki orjaški partizan, po poklicu železničar, je v gozdu našel tudi Ivana Zajca, ki je bil ravno pred mesecem dni ranjen pri Smolenji vasi v stegno in je dobil sedaj novo krogle skoraj v staro rano. V grmovju se je za silo s krpami obvezal in omagal, kakor je v spominih »Beg pred smrtjo« (Borec 1959, št. 7) sam popisal. Železničar si ga je naprtil na pleča in odnesel proti zbirališču preživelih na Orehovcu.

Ponoči so dr. Černelča, Malenška in Novakovo ustaši na Tisovcu zaslišavali, gotovo tudi mučili. Zjutraj so vse tri v verigah privlekli k vaškemu napajališču in jih pobili. Verige še vedno hrani neki kmet v vasi.

Drugi dan ofenzive, v torek, 15. septembra, so Herakovićevi ustaši že pred dnevom zopet vdrli na Planino. Iz postelj so zmetali še starčke in tiste moške, ki jih prejšnji dan niso dobili doma. Devet so jih zvezali z vrvjo in jih na Stipičevem vrtu postrelili. Mrtve so pozneje oplenili. Janeza Sintiča so našli še živega. Prerezali so mu žile na rokah in ga zabodli v prsi.

Ko je začel ustaš v kupu mrličev obračati žepe gospodarju Petru Stipiču, je začuden vzkliknil:

»Bogati, da je i ovaj još živ.«

Sedemdesetletni starček je bil majhne rasti, pa so mu krogle odnesle samo kapo in mu posnele lase na temenu. Od groze ves zmeden je morilca prosil:

»Pusti me, sem star, ne bom več dolgo živel.«

»Beži v gozd, da te drugi ne dobe!« se je omečil ustaš in pustil svojo žrtev živo. (Peter Stipič je živčno strt umrl l. 1950.)

Ustaši so 24 vdov in 40 sirot, med katerimi je bila najmlajša dan stara, razgnali po svetu, pobrali živino in prašiče, hiše polili z bencinom in vas požgali. Zgorelo je vseh 16 domov z gospodarskimi poslopji.

Z enakimi obtožbami kot na Planini so Herakovićevi in Juratovčevi ustaši ubijali in požigali tudi po drugih vaseh. Žrtve je kazal tudi Ivica Dragan iz Slapnice, čigar ded, Slovenec, se je priselil iz Mladja na slovenski strani deželne meje. Na Osunju so požigalci upepelili 15 domov in enega ali dva domačina ustrelili. Požgali so še Cerovico in ostanke Priseke, kjer so še ležala razmetana trupla pomorjenih ranjencev. Dan pozneje so z ognjem uničili tudi Džuriće, ki so šteli deset domačij.

Partizani so se pretreseni spominjali sodbe v Poganjih jamah in besed, ki so se takrat križale:

»... tudi ustaš postane lahko dober človek ... mu bomo dali priložnost ... ne bomo pogrešili, če ga ustrelimo.«

Komandanta Breberino so odstavili. Vzeli pa so tudi Iliji Badovincu poveljevanje Gorenjskemu bataljonu, dolžeč ga, da ni o pravem času poskrbel za varnost Černelčeve bolnišnice. Mogoče je bilo to tudi samo ugibanje, ker je prav tiste dni prišlo do pregrupiranja partizanske vojske.

Na dan drugega pokola Planine je bil kurir Gorenjskega bataljona Žan Furar-Matevž na poti čez goro. Namenjen je bil v Pečno na komando Žumberškega odreda. Visoko na košenicah se je z daljnogledom oziral po planinskih naseljih. Na Priseki je zagledal neko vojsko, ki jo je spoznal za ustaško. Pohitel je na Mrzlo polje in v šoli našel enajst ranjencev iz kordunaškega bataljona, ki bi moral braniti Priseko.

Franček Saje:

ODMEVI OKTOBRSKE REVOLUCIJE

1

Letos poteka že pol stoletja, odkar je v Rusiji izbruhnila in zmagala velika oktobrska socialistična revolucija, ki označuje zgodovinski prelom v razvoju sodobne družbe.

Oktobrska revolucija je bila posledica krize kapitalističnega sistema in sad takratnega evropskega revolucionarnega stanja. Njena zmaga je nadalje poglabljala krizo kapitalizma in začela obdobje socialističnih in narodnoosvobodilnih revolucij. Imela je neposreden vpliv na tedanji položaj v svetu. Močno je odmevala v številnih deželah in tudi pri nas.

Zato ni samo ruska, temveč tudi naša in stvar vsega človeštva, ker mu je odprla pot v socializem, ki je že postal prevladujoča svetovna idejna in politična sila.

ZAČETEK IN RAZMAH DELAVSKEGA GIBANJA

V začetku prejšnjega stoletja se je začela v zahodnih evropskih državah hitro razvijati velika strojna proizvodnja, ki je množično uničevala rokodelske obrtnike. V kapitalističnih tovarnah so morali delavci sprva garati po 16 do 18 ur na dan. Nekateri delavci so mislili, da so izkoriščanja krivi stroji. Zavoljo tega so jih začeli uničevati. Napredni misleci, utopični socialisti, so kritizirali kapitalizem in prediagali idealno družbo brez lastnikov in izrabljanja, ki naj bi jo dosegli s prepričevanjem.

Šele Marks in Engels sta utemeljila znanstveni socializem in leta 1848 izdala »Manifest komunistične stranke«. V njem sta razložila svoje osnovne misli o kapitalizmu, boju delavskega razreda za njegovo rušenje in ustvaritev komunistične družbe. Na koncu pa sta zaklicala v svet: »Proletarci vseh dežel, združite se!«

Zveza pravičnih, prvo revolucionarno delavsko društvo, nastalo leta 1836 v Parizu, se je po Marksovem in Engelsovem vstopu leta 1847 reorganizirala in preimenovala v Zvezo komunistov. Na njeno pobudo sta Marks in Engels napisala znameniti »Manifest komunistične stranke«, ki je postal njen program.

V meščansko-demokratičnih revolucijah po Evropi leta 1848 so se v prvih vrstah borili proletarci. Tedaj je delavstvo demonstriralo tudi po Ljubljani, v Idriji, Kropi, Kamni gorici, Podrožčici in med graditelji železnice med Celjem in Ljubljano. Proletariat je kmetom in meščanom pomagal pri zrušenju fevdalnega družbenega reda.

Z naglim razvojem kapitalizma v meščanski družbi se je množilo delavstvo. Med njim se je razvijalo in hitro širilo tudi revolucionarno delavsko gibanje. Tako je že leta 1846 prišlo do ustanovitve Prve internacionale, prve velike mednarodne zveze delavcev. V pariški komuni leta 1871 pa je proletariat prvič vzpostavil svojo oblast, čeprav le za 72 dni, ker je bila ta prva socialistična revolucija tako kmalu v krvi zadušena.

Šele novembra 1867 si je delavski razred v Avstriji priboril pravico, da se organizira v izobraževalna društva, tri leta kasneje pa tudi v strokovna. Ljubljanski tiskarski delavci so že 24. novembra 1867 sklenili, da si ustanove društvo. Na zboru 8. decembra so si izvolili odbor in po odobritvi pravil imeli 9. februarja 1868 ustanovni občni zbor. Na njem so zahtevali splošno volilno pravico in menili, da je »delavsko vprašanje velika civilizacijska ideja novega časa« in da se »bliža svoji rešitvi«.

Tako poteka letos tudi sto let od prvih začetkov organiziranja delavskega gibanja na Slovenskem.

Podobna tiskarska in splošna delavska društva so zatem ustanovili tudi v drugih slovenskih mestih. Zlasti aktivno je bilo v Ljubljani, kjer je pod Kunčevim vodstvom širilo socialistične ideje, prirejalo velike shode, pošiljalo delegate na avstrijske in nemške delavske kongrese, podpiralo stavkajoče delavce v drugih mestih in samo dobivalo pomoč, ko je organiziralo več stavk. Takšen razmah je prestrašil oblastnike, ki so menili, da »postaja tukajšnje delavsko gibanje iz dneva v dan bolj nevarno« in da »je treba pretečo nevarnost odvrniti z vsemi zakonitimi sredstvi«.

Zato je policija 1874 silovito udarila po mladem delavskem gibanju in ga razbila. Toda že 1880 ga je obnovil krojač Franc Železnikar, ki se je vrnil iz Pariza, kjer je na barikadah branil pariško komuno. Pod njegovim vodstvom je ljubljansko delavsko društvo oživelo in se še bolj razmahnilo. Zato so Železnikarja z devetimi sodelavci 1884 zaprli in ga obsodili na deset let ječe.

S tem je bilo živahno delavsko gibanje ponovno razbito. Delavsko društvo je nekaj let životarilo v ozkem krogu. Že po treh letih ga je oživil Karel Kordelič in ga povezal z avstrijskim socialnodemokratičnim gibanjem. Od tedaj pa se je socialna demokracija naglo in neprekinjeno širila na Slovenskem.

Kljub preganjanjem se je socialistično gibanje nezadržno razvijalo v kapitalističnih deželah. Socialnodemokratične stranke iz skoro vseh evropskih držav so se 1889 povezale v drugi internacionali, ki je v prvem desetletju socializma izbojevala zmago nad drugimi ideologijami v delavskem gibanju.

Moč socialističnega gibanja je prisilila buržoazijo, da je v raznih deželah bolj ali manj popuščala, sprejemala delavsko zakonodajo in razne reforme. S tem je hotela delavstvu pokazati, da je mogoče tudi na miren način, v sodelovanju z buržoazijo in v parlamentih vse doseči. Nekateri socialistični voditelji so sprejeli to teorijo, zagovarjali oportunizem in celo revizijo marksizma, iz katerega so hoteli pometati vse, kar je revolucionarnega. Končno je res zmagal oportunizem v vodstvih delavskega gibanja.

Socialnodemokratične stranke so 1914 glasovale po parlamentih v Evropi za imperialistično vojno, za »obrambo domovine« in postale socialni patrioti. To je pokopalo drugo internacionalo. Na revolucionarnem stališču so v celoti vztrajali boljševiki v Rusiji in srbski socialisti, ki so tudi edini glasovali proti vojnim kreditom.

NASTOPILO JE DVAJSETO STOLETJE... V Rusiji je vrelo, revolucija je bila pred izbruhom. Vsi so jo čutili v srcih, mnogi pa so ugibali, kakšna bo, kaj jim bo prinesla. Bo Rusija tudi po njej hodila po poti kapitalističnega razvoja?

»Druge poti ni!« so govorili pristaši kapitalistične smeri.

»Ne, drugačna pot obstaja!« je govoril LENIN, ustanovitelj in voditelj partije komunistov. »To je pot k socializmu!«

Topovski streli s križarke AVRORE so oktobra 1917 oznanili človeštvu novo zarjo. Začela se je vstaja, sprožila se je prva socialistična revolucija na svetu. Nastopilo je novo obdobje v zgodovini človeštva. Pod zastavo Leninovih idej je v težavni in naporni borbi začelo človeštvo živeti in delati za novo družbo.

Na Slovenskem se je v okviru avstrijske socialnodemokratične stranke 1896 ustanovila jugoslovanska socialnodemokratična stranka, ki se je razširila po vseh delavskih središčih in tudi na podeželju, zlasti v Savinjski dolini in na Dolenjskem. Izdajala je časopise, brošure, vodila mezdna gibanja in stavke. Socialna demokracija je na celotnem slovenskem ozemlju na volitvah 1897 dobila okoli 13.500 glasov. Leta 1900 je nekoliko napredovala in tudi na Dolenjskem dobila že precej glasov.

V krškem okraju je zanjo glasovalo 107 volivcev, od tega samo v Mokronogu 75, kjer so dobili socialni demokrati celo relativno večino. V kočevskem okraju so prejeli 31 glasov, v novomeškem pa 52, od tega v Novem mestu 46, le šest manj kot klerikalci. Silno presenečenje klerikalnemu vodstvu pa je pripravil spretni in navdušeni socialistični agitator France Gerdenc, po domače Vovčiček, iz Šentjurja pri Mirni peči, ki se je dogovoril z liberalci za skupno listo. Ta je kar s 198 glasovi premagala klerikalno listo, ki je zbrala 127 glasov. Tako je bilo tudi dolenjsko kmečko ljudstvo dovzetno za socialno demokracijo in za njo tudi množično glasovalo, kjer je bil dober socialistični agitator in organizator. Teh pa je bilo takrat še malo.

Kljub temu je socialna demokracija nezadržno prodirala med delavce in kmete. Na volitvah 1907 je na celotnem slovenskem narodnostnem ozemlju dobila že nad 34.000 glasov in leta 1911 nad 39.000.

Leta 1905 je izbruhnila prva revolucija v Rusiji. V začetku januarja je v Petrogradu nastala splošna stavka. Nekateri delavci so še živeli v utvari, da bo car ustregel njihovim potrebam. Tako se je množica 140.000 ljudi v mirnem sprevodu valila proti carski palači, da izroči carju svojo prošnjo. Carske čete pa so začele streljati na neoborožene delavce, jih nad tisoč ubile, nad dva tisoč pa je ranjenih obležalo v mlakah krvi.

S tem so se razblinile utvare in začela se je revolucija. Po vsej Rusiji so se razširile delavske stavke in demonstracije proti carskemu absolutizmu. Naraščalo je revolucionarno gibanje kmetov, ki jih je dušilo pomanjkanje zemlje in mnogi ostanki tlačanstva. Junija so se uprli mornarji na oklopnici »Potemkin«. Druge vojne ladje se ji sicer niso hotele pridružiti, toda so tudi odklonile, da bi jo napadle. Ko je upornim mornarjem zmanjkalo premoga in živeža, so odpluli v Romunijo. Oktobra je Rusijo zajela splošna politična stavka, med katero so delavske množice ustvarjale prve sovjete delavskih odposlancev.

Pod pritiskom revolucionarnih množic je car popustil in v manifestu 17. oktobra obljubil osnovne državljanske svoboščine. Boljševiki so ljudstvo opozarjali, da je to prazna obljuba, ker želi car le zbrati svoje sile in nato udariti proti revoluciji. Zato so se delavci oboroževali in se pripravljali na oboroženo vstajo, ki se je 9. decembra začela v Moskvi in se razširila tudi na druge kraje in mesta.

Carski vladi je uspelo, da je zadušila vstajo, toda ni mogla uničiti revolucionarnega gibanja. Po nekajletnem upadanju pa se je v zadnjih letih pred prvo svetovno vojno spet razmahnilo in valovilo po vsej Rusiji.

OKTOBRSKA SOCIALISTIČNA REVOLUCIJA

1. avgusta 1914 se je začela prva svetovna vojna za novo imperialistično razdelitev sveta Sprožili sta jo centralni sili Nemčija in Avstro-Ogrska proti antanti: Angliji, Franciji in Rusiji. Centralni sili sta za povod izrabili atentat Gavrila Principa in tovarišev na avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu, ker sta odgovornost za atentat naprtili Srbiji.

Ob izbruhu imperialistične vojne so množice na obeh straneh verjele proklamacijam svojih vlad, da je domovina v nevarnosti in da jo je treba braniti. Ker se je vojno hujskaštvo povsod razbohotilo, so mobiliziranci z navdušenjem odhajali na bojišča. Tako je bilo tudi pri nas, kjer jih je zlasti duhovščina navduševala za boj proti Srbiji.

Ali znate telefonirati?

Omrežje za javni telefonski promet na področju Dolenjske in Spodnjega Posavja se je od 1961. leta dalje zelo naglo razvijalo in izpopolnjevalo. V občinskih središčih in drugih večjih krajih so bile ročne telefonske centrale zamenjane z avtomatskimi, zračni telefonski vodi pa v pretežni meri s številnejšimi kablskimi in visokofrekvenčnimi vodi, po katerih se sedaj odvija omrežni in medkrajevni promet.

Kljub obsežni avtomatizaciji telefonskega prometa in znatnemu povečanju števila telefonskih naprav

Piše: Mihael Vončina

in vodov se vse telefonske storitve še ne morejo opraviti kvalitetno in pravočasno. Telefonski naročniki se pritožujejo nad takšnim stanjem in zahtevajo učinkovitejše ukrepe.

Prva avtomatska telefonska centrala na Dolenjskem in Spodnjem Posavju je bila vključena v promet v Novem mestu 10. XI. 1962. Do tedaj se je ves krajevni in medkrajevni promet opravljal ročno, to se pravi s posredovanjem telefonistk ene in več telefonskih central. Zveze za pogovore so telefonski naročniki naročali telefonskim centralam. V letu 1961 je bilo tako vzpostavljenih 408.928 zvez za medkrajevne pogovore. Potrebe naročnikov po teh storitvah pa so bile še veliko večje.

Končne, vozliščne, glavne in tranzitne centrale

Da bi se stanje izboljšalo, je bila z generalnim načrtom za izgradnjo omrežja za telefonski promet sprejeta temeljita reorganizacija in avtomatizacija omrežja. Po tem načrtu se telefonske centrale delijo na končne, vozliščne, glavne in tranzitne. Več končnih central je vključenih v eno vozliščno centralo in z njo tvorijo vozliščno področje, več vozliščnih central v eno glavno centralo, kar tvori omrežno skupino, in več glavnih central v eno tranzitno centralo, katere področje se imenuje tranzitno področje. Vse tranzitne centrale skupaj pokrivajo teritorij cele države.

Telefonske centrale so med seboj povezane s telefonskimi vodi po enotnem sistemu. Med končno in vozliščno centralo je telefonskih vodov najmanj, ker služijo za potrebe ene same končne centrale. Po njih se opravljajo vsi telefonski pogovori, razen krajevnih, za katere se zveze vzpostavljajo po krajevnem omrežju. Med vozliščno in glavno centralo je nekoliko več telefonskih vodov. Po njih se opravljajo pogovori končnih central, pri katerih je eden od sogovornikov izven vozliščnega področja. Še več telefonskih vodov je med glavno in tranzitno centralo. Služijo za pogovore med omrežnimi skupinami istega ali drugih tranzitnih področij. Tranzitne centrale so medsebojno povezane s telefonskimi vodi, katerih število je prilagojeno jakosti prometa med njimi.

Telefonske centrale posredujejo vedno manj pogovorov

Po generalnem načrtu za izgradnjo omrežja za telefonski promet je Jugoslavija razdeljena na 17 tranzitnih področij. Eno izmed njih je ljubljansko tranzitno področje z glavno centralo v Ljubljani. Sestavlja ga 9 omrežnih skupin, ki pokrivajo ves teritorij Slovenije. Med njimi je novomeška omrežna skupina, ki zajema področje občinskih skupščin Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje oziroma vse področje podjetja za PTT promet Novo mesto. Glavna centrala je v Novem mestu. Vanjo so vključena štiri vozliščna področja z vozliščnimi centralami v Brežicah, Črnomlju, Krškem in Novem mestu. V te vozliščne centrale so vključene končne centrale, med katerimi jih je že 13 avtomatskih.

Na področju omrežne skupine Novo mesto sta se struktura in obseg telefonskega prometa močno spremenila. V letu 1961 si telefonski naročniki sami še niso mogli vzpostavljati telefonskih zvez. Telefonske centrale so jim mesečno vzpostavile povprečno po 34.000 zvez za medkrajevne pogovore. Zaradi avtomatizacije telefonskega prometa se je število teh zvez do meseca avgusta letos zmanjšalo na 18.780, naročniki pa so jih sami vzpostavili več kot 69.000. Iz teh podatkov je razvidno, da se je telefonski promet povečal za 150 % in da je bilo od skupnega prometa le še 21 % zvez vzpostavljenih s posredovanjem telefonistk.

Ker je vedno več telefonskih naročnikov neposredno vključenih v jugoslovansko omrežje za avtomatski promet in ker se v to omrežje vključujejo nove končne, vozliščne, glavne in tranzitne centrale, je potrebno, da je tudi telefonski naročnik seznanjen s predpisi in nasveti za smotrno izkoriščanje telefonskih naprav in vodov.

Naročnik avtomatske telefonske centrale si lahko sam vzpostavi zvezo za krajevni, omrežni in medkrajevni telefonski pogovor.

Krajevni telefonski pogovor

Krajevni telefonski pogovor je pogovor, ki ga naročnik opravi z drugim naročnikom v istem krajevnem telefonskem omrežju. Omrežni pogovor je pogovor, ki ga naročnik opravi z naročnikom drugega krajevnega omrežja v isti omrežni skupini, medkrajevni pa tisti, ki ga opravi z naročnikom izven svoje omrežne skupine.

V kraju z avtomatsko telefonsko centralo si naročnik vzpostavi zvezo za krajevni pogovor tako, da dvigne slušalko k ušesu. Na znak centrale »prosto«, to je prekinjen ton (. — . — . —), začne zbirati številke želenega naročnika. Če je klicana številka prosta, dobi v slušalko 1 sekundo dolg ton, to je klicni znak, ki se ponavlja vsakih deset sekund (— — —), kar pomeni, da pri klicanem naročniku telefon zvoni, če pa je številka zasedena, zasliši znak »zasedeno«, to je enakomerno prekinjen ton (. . . . .).

Posebnosti vzpostavljanja krajevnih zvez so predvsem naslednje:

Po dvigu slušalke dobi naročnik znak centrale »prosto«. Znak v visokem tonu pomeni, da je dobil zvezo s končno centralo, v katero je vključen, znak v nizkem tonu pa pomeni, da je dobil zvezo z vozliščno centralo, to je s centralo višjega ranga. Predvsem v drugem primeru je nujno, da takoj izbere številke klicanega naročnika. Že pri drugi ali tretji številki ga končna centrala izključi iz vozliščne centrale in s tem sprosti telefonski vod med tema dvema centralama. Če naročnik ne postopa tako, obremenjuje po nepotrebnem telefonski vod do vozliščne centrale in onemogoča, da bi po njej drugi naročnik vzpostavil zvezo za omrežni ali medkrajevni pogovor.

Če naročnik ne dobi takoj znaka centrale »prosto«, pomeni, da je telefonska centrala preobremenjena in da mora počakati. V tem primeru ne sme slušalke odložiti na vilice telefonskega aparata.

Če naročnik dobi znak »zasedeno«, mora slušalko odložiti na vilice telefonskega aparata in do ponovnega klicanja počakati nekaj minut. V tem času bo klicani naročnik z vso verjetnostjo končal pogovor. Dokler le-ta ne odloži slušalke, ne more drug naročnik dobiti zveze z njim. Če ga naročnik brez časovnega presledka neprestano kliče, po nepotrebnem obremenjuje svoj vod do telefonske centrale in ga zato v tem času drugi naročniki ne morejo doklicati.

Med pogovorom kličoči naročnik ne sme odložiti slušalke na vilice telefonskega aparata, oziroma se teh ne sme dotikati, ker bi si s tem prekinil zvezo. Če slušalko odloži klicani naročnik, se zveza ne prekine takoj, temveč v eni ali v dveh minutah.

Za avtomatsko vzpostavitev omrežne telefonske zveze v novomeški omrežni skupini izbira naročnik klicno številko želenega naročnika. Po izbiranju mora počakati 5—20 sekund in šele nato zazna v slušalki znak klica ali znak zasedeno.

Omrežna telefonska zveza

Posebnosti pri vzpostavljanju teh omrežnih zvez so predvsem naslednje:

Naročnik ne sme izbirati karakteristične številke svoje omrežne skupine (068). Če to stori, si zvezo vzpostavi po najdaljši in najdražji poti. Taka zveza poteka od kličoče končne centrale skozi vozliščno, glavno in tranzitno centralo ter nazaj od tranzitne centrale po drugem vodu do glavne, vozliščne in klicane končne centrale. S klicanjem brez karakteristične številke se zveza pravilno vzpostavi, in sicer samo na relaciji kličoča končna centrala—vozliščna centrala — klicana končna centrala. Vodi na ostalih relacijah ostanejo prosti za vzpostavitev zveze za druge pogovore.

Ko naročnik dobi vozliščno centralo (takoj po dvigu slušalke ali po izbrani drugi številki klicanega naročnika), zasede en vod do te centrale. Zato mora takoj nadaljevati z izbiranjem številk naročnika, da se zveza z njim takoj vzpostavi. Ni prav, da naročnik med na pol vzpostavljeno zvezo išče telefonsko številko klicanega naročnika itd.

Po končanem izbiranju številk mora naročnik počakati na znak klicane centrale, ki ga zasliši v slušalki po preteku 5—20 sekund. Če slušalko odloži na vilice telefonskega aparata, prekine že vzpostavljeno zvezo.

Zveze, ki si jih naročnik ne more sam vzpostaviti, posredujeta glavna telefonska centrala Novo mesto v neprekinjenem delovnem času in začasno vozliščna centrala v Krškem ob delavnikih ob 06.30 do 14. ure.

Med pogovorom kličoči naročnik ne sme odložiti slušalke na vilice telefonskega aparata, oziroma se teh ne sme dotikati, ker bi si s tem prekinil zvezo. Če slušalko odloži klicani naročnik, se zveza ne prekine takoj, temveč v eni ali dveh minutah.

Telefonski vodi med nekaterimi avtomatskimi centralami so v dopoldanskem času močno obremenjeni. Ozko grlo je predvsem na relacijah Novo mesto—Krško in Krško—Brežice. Z vključitvijo v promet novih avtomatskih telefonskih central v Krmelju, Straži pri Novem mestu in Žužemberku se je promet še povečal. S smotrnim izkoriščanjem

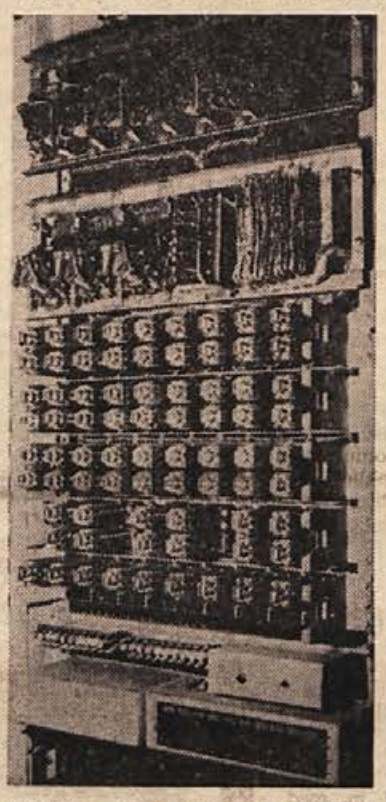

Naprave v avtomatskih telefonskih centralah so sestavljene iz številnih električnih relejev, ki omogočajo avtomatsko zvezo med dvema naročnikoma.

obstoječih telefonskih vodov bi bilo lahko v istem času opravljenih mnogo več telefonskih pogovorov. Po dobavi in vključitvi v promet dodatnih telefonskih vodov se bo stanje občutno izboljšalo.

Medkrajevna telefonska zveza

Za vzpostavitev medkrajevne telefonske zveze iz novomeške omrežne skupine mora naročnik najprej izbrati karakteristično številko omrežne skupine klicanega naročnika, takoj zatem pa še njegovo telefonsko številko. Na primer: če želi naročnik iz Črnomlja poklicati naročnika iz Kočevja, mora najprej izbrati karakteristično številko ljubljanske omrežne skupine 061, nato pa še številko klicanega naročnika. Po 5 do 20 sekundah dobi v slušalko znak klica ali zasedeno.

Posebnosti vzpostavljanja teh zvez so predvsem naslednje:

Karakteristično številko omrežne skupine, v katero je klicani naročnik vključen, ugotovi naročnik iz telefonskega imenika. Če je številka različna od 068, pomeni, da je klicani naročnik v drugi omrežni skupini.

Po izbrani karakteristični številki mora naročnik takoj izbrati tudi številke klicanega naročnika. Če odlaša z izbiranjem nadaljnjih številk, drži po nepotrebnem zasedene telefonske vode od njegove centrale do klicane centrale skozi tranzitno in dve glavni centrali. S tem onemogoča, da bi se vzpostavile zveze drugih naročnikov.

Če naročnik dobi znak zasedeno po tretji številki, mora prekiniti zvezo tako, da položi slušalko na vilice telefonskega aparata, nato pa takoj ali malo kasneje ponoviti izbiranje številk. Nima nobenega pomena nadaljevati z izbiranjem številk po prejemu znaka zasedeno, če se predhodno zveza ne prekine.

Če naročnik dobi znak zasedeno v času 5—20 sekund po končanem izbiranju številk, pomeni, da je klicani naročnik zaseden. Tudi v tem primeru mora prekiniti zvezo, ponovno pa jo poizkusi vzpostaviti malo kasneje. Če bi takoj ponovno vzpostavil isto zvezo, bi z vso verjetnostjo ponovno dobil znak zasedeno. Zveze namreč ne more dobiti, dokler ima klicani naročnik zvezo z drugim naročnikom. S takšnim početjem naročnik po nepotrebnem obremenjuje telefonske vode na vsej relaciji do klicane centrale in onemogoča, da bi se jih drugi naročniki poslužili.

Med pogovorom kličoči naročnik ne sme odložiti slušalke na vilice telefonskega aparata, oziroma se teh ne sme dotikati, ker bi si s tem prekinil zvezo. Če slušalko odloži klicani naročnik, se zveza ne prekine takoj, temveč v eni ali dveh minutah.

Telefonski vodi, po katerih se opravljajo medkrajevni pogovori, so najbolj obremenjeni. Skoraj na vseh relacijah so ozka grla. Močna preobremenjenost je že med glavno centralo v Novem mestu in tranzitno centralo v Ljubljani. Ko bodo dobavljeni in vključeni v promet dodatni telefonski vodi na tej in drugih relacijah, se bo stanje močno izboljšalo. Do tedaj pa se bodo naročniki morali posluževati obstoječih telefonskih vodov zelo disciplinirano, da bodo smotrno izkoriščeni, in sicer za opravljanje telefonskih pogovorov.

Stanovanjska reforma

Skupščina bo verjetno v oktobru obravnavala tudi uresničevanje stanovanjske reforme. Treba je namreč ugotoviti, ali je morda treba sistem stanovanjskega gospodarstva izpopolniti in dopolniti.

Na sejih zveznega in gospodarskega sveta je bilo že večkrat zastavljeno vprašanje, kako bi povečali pridelek pšenice in drugih osnovnih živil, da bi se tako rešili uvoza. Uvoz teh proizvodov, zlasti sladkorja, ustvarja nestalnost v domači proizvodnji in spravlja proizvodne organizacije v težak položaj.

Proti koncu leta se bo v skupščini začela razprava o osnovah ekonomske politike v letu 1968 in o ukrepih, ki so potrebni, da se bo ta politika uresničila. Hkrati bodo na vrsti dolgoročni programi razvoja energetike, prometa, železarstva in gozdarstva.

M. Dj.

100 let slovenske drame

V počastitev občinskega praznika bo Študijska knjižnica Mirana Jarca 16. oktobra odprla razstavo »100 let slovenske drame«. To bo drugi del razstave. Predstavljene bodo knjižne izdaje in tiskani dramski teksti iz novejšega časa. Prvi del razstave je bil v začetku letošnjega leta. 29. oktobra bo v Šmihelu pri Novem mestu odprta nova ljudska knjižnica, ki jo bo postavila osnovna šola s sodelovanjem novomeške študijske knjižnice in s pomočjo sklada SR Slovenije za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Ob proslavljanjih v zvezi z oktobrsko revolucijo bodo v študijski knjižnici pripravili razstavo »Oktobrska revolucija v slovenskem leposlovju.«

Razumevanje, pomoč in solidarnost

V brežiški občini so končali zbiranje prispevkov za žrtve izraelske agresije. 49 delovnih kolektivov, zaposleni in aktivni pripadniki cerkljanske garnizije so zbrali 5,375.632 S din in s tem izkazali veliko solidarnost z arabskim ljudstvom. Prenekateri kolektiv, ki je sam v težavah, ni odrekel pomoči. O tem, koliko bo kdo dal, so se odločali na sestankih sindikalnih podružnic, delovnih kolektivov in samoupravnih organov, kjer so razpravljali o gospodarskem in političnem stanju v svetu še zlasti po agresiji na Srednjem vzhodu. Delovni ljudje so spoznali, da krepijo tudi sebe, če pomagajo žrtvam agresije. Občinski sindikalni svet Brežice, ki je organiziral zbiranje pomoči arabskemu ljudstvu, je z akcijo zadovoljen in se za marljivo sodelovanje zahvaljuje svojim podružnicam, delovnim kolektivom in samoupravnim organom.

IVAN ŽIVIČ

Letos še 2 razstavi

Ko se bodo evropski grafični mojstri umaknili iz galerije v Krškem, bodo za nekaj časa preselili vanjo slovenske impresioniste. Vodstvo galerije bo razstavilo le dela, ki jih bo zbralo na območju krške in brežiške občine.

Razstavi impresionističnih umetnin bo sledila razstava skulptur Dragice Čadež-Lapajnetove. Kiparka je lani sodelovala v Kostanjevici kot edina jugoslovanska predstavnica na FORMI VIVI.

Pajo Kanižaj:

Hamlet

Kot vedno v petem dejanju se je Hamlet z zvestim prijateljem Horaciem znašel na pokopališču.

Prvi grobar — v spoštovanju slavnega Shakespeara — je poslal drugega grobarja po poliček žganja. Potem je mirno spet začel kopati grob in si pri tem pel neko nefestivalsko pesmico.

Hamlet se je zapletel v razgovor z grobarjem in tako sta, besedo za besedo, prišla do tam, kjer grobar, izkopavajoč grob, najde drugo lobanjo.

»Čigava je bila?« je radovedno vprašal kraljevič.

»Kaj mislite, čigava je bila?« je grobar na vprašanje odgovoril z vprašanjem.

»Pri bogu, ne vem!«

Prvi grobar si je nato lobanjo ogledal od blizu, jo obrnil na vse strani, se zagledal v njeno notranjost in mirno rekel:

»To je bila Hamletova lobanja!«

Hamlet se je zdrznil: »Katerega Hamleta?«

»Kako katerega Hamleta? Našega Hamleta! Kraljeviča danskega!«

Hamlet je otrpnil od strahu: »Pa veste to za gotovo?«

Prvi grobar se je globoko priklonil pred lobanjo in ostro odvrnil:

»Čisto zagotovo!«

Pred odprtim grobom in grobarjem z lobanjo v roki je več kot zmeden stal Hamlet. Roka mu je šinila h glavi, toda nad vratom je zijala praznina.

Pravijo, da se vsak goljuf enkrat le ujame. Mislim, da izjema potrjuje pravilo. Étienne Duchanel, to je samo eno od njegovih imen, je bil taka izjema. Med svojim trideset letnim službovanjem v Scotland Yardu sem kot inšpektor prebil deset let pri iskanju dokazov proti Étiennu. To so delale tudi francoska, nemška, italijanska in švicarska policija. Nikoli pa nam ni uspelo, da bi mu stopili na prste.

Bil je lopov prvega razreda, dovršen umetnik v svojem poklicu. Navadno je napravil samo en velik posel na leto — vedno uspešno in brez sledov, ki bi kazali nanj.

Nekega dne je opravil enega od svojih največjih poslov — tatvino rubinov sidka. Francoska policija je vedela, da so njegovi prsti vmešani v to. Tudi nam je bilo znano, nismo pa mogli dokazati.

Pravo resnico sem zvedel šele pred tremi leti. Povedal mi jo je Étienne sam, sedeč na vrtnem stolu v svojem svetličnem vrtu blizu Monaca.

Étienne Duchanel je počival v Parizu po svojem uspešno opravljenem poslu v Berlinu.

Imel je navado, da se je vsak večer pred odhodom v gledališče ali na koncert sprehodil. Šel je vedno po isti poti čez Operni trg, zavil desno in se vrnil v svoj apartma.

Tistega redko prijetnega večera je Étienne čutil nekaj posebnega v zraku. Imel je neko čudno sposobnost: slutnje. Kot navadno je šel po Ulici Gavourelle, ko so se na drugi strani ene od največjih hiš v tej imenitni četrti odprla vrata. Na vratih je bila postava privlačne ženske, ki je bridko jokala. Ne poznate Étienna, sicer bi ne bili presenečeni, ko vam pravim, da je takoj pristopil k objokani ženski.

Medtem je ona zaprla za sabo vrata in odšla oziroma se odmajala nekaj korakov naprej po ulici.

— Gospa, je rekel Étienne — kaže, da ste v težavah. Ponujam vam svoje skromne usluge Ali vam lahko pomagam? Jaz sem polkovnik Chaucher.

Bila je vsa iz sebe. Étienne ji je pomagal, da je prišla do stopnic. Bilo je pod nadstreškom najbližje hiše.

— Sedite in se skušajte pomiriti. Zločin je, če se tako mlada in lepa ženska joče. Povejte mi vse.

Skušala je zadušiti stokanje.

— Zelo ste ljubeznivi, gospod, je zamrmrala jecljaje — toda nisem vam povedala, kaj me teži. Imenujem se Héloise Sidka, to vam bo povedalo vse.

Étienne je zažvižgal:

Héloise Sidka! Pariz je res poznal to ime. Časniki so bili prepolni člankov o njenem možu, ki je propadel zaradi mamil in pijače. Koraki, ki jih je storila žena proti njemu, so bili dobro znani v francoski visoki družbi.

Kazalo je, da je prišla malce k sebi.

— Nocoj sem se odločila zapustiti to hišo za vedno, je zašepetala. — Nimam denarja. Imam pa dragocen diadem iz rubinov. To je diadem sidka, ki mi ga je poklonil mož za poroko Toda on ve, kaj nameravam. Pred nekaj minutami je pograbil diadem iz mojih rok in ga zaklenil v blagajno. Obupana sem! Obupana in osramočena. Ne vem, kaj naj storim.

Étienne je bil ganjen. Bližina te lepe, objokane ženske ga je zelo ganila. Dovolil si je, da ji je namesto moralne podpore dal roko okoli ramen. Po krajšem razmišljanju je dejal:

— Čujte, nisem vam povedal resnice. Jaz sem Étienne Duchanel, najbolj uspešen vlomilec na svetu, če lahko tako rečem.

Dvignila je glavo in ga presenečeno pogledala:

— Duchanel! Slišala sem to ime.

— Poslušajte me. Menim, da imate ključ hiše, ki ste jo pravkar zapustili.

Potrdila je.

— Mislim, da bo vaš mož čez pol ure tako pijan, da ga ne bo nihče motil. Ali imam prav?

Z zanimanjem je spet pokimala.

— Da, gospa, je nadaljeval Étienne. — Peljali me boste v hiši k blagajni. Zagotavljam vam, da človeška roka še ni napravila blagajne, ki bi se lahko uprla Étiennu Duchanelu. Čez eno uro bo diadem v vaših rokah.

Za hip je pomišljala, nato pa ga je pogledala. Mesečina se je razlivala po njenih kostanjevih laseh.

— Gospod Duchanel, čudoviti ste. Vlili ste mi novo upanje. Ne morem se vam dovolj zahvaliti. Kaj naj rečem, kaj naj storim, da bi vam pokazala svojo hvaležnost?

— To je pač lahko, je odgovoril Étiene. — Morda bi hoteli večerjati z mano? Moram samo še telefonirati in počakati nekaj minut na instrumente, ki jih potrebujem za odpiranje blagajne. Ko bova večerjala, bo vaša prisotnost dovolj velika nagrada!

Dve uri pozneje je Duchanel korakal za gospo Sidka po širokih stopnicah hiše. V družbi tako privlačne osebe si je Etienne dovolil malce sanjarjenja. Pet minut pozneje sta bila v knjižnici. Duchanel je osvetlil blagajno. Po dvajsetih minutah so bila vrata jeklene blagajne odprta. Pri svetlobi svetilke sta v notranjosti blagajne lahko videla, kako so se rubini iskrili na žametu. In ko se je Etienne pripravljal pograbiti rubine, se je nenadoma prižgala močna luč in oster glas je rezko presekal tišino.

Pri vratih je stal moški z velikim avtomatskih revolverjem v roki. Ženska je pridušeno kriknila:

— Moj mož!

— Povsem točno, draga moja, tvoj mož sem! — se je nasmehnil moški. — Mislila si, da boš prišla do rubinov, kajne? Mislila si, da se lahko priplaziš s katerimkoli potuhnjencem in ukradeš dragocenosti, kajne?

Njegov glas se je spremenil v ostro šepetanje:

— Ven, vidva! je zasikal. — Ven, dokler vaju še nisem ustrelil.

Ženska se je obrnila k Étiennu:

— Beživa v imenu božjem, — je zašepetala.

Šla sta po stopnicah. Za njima je bilo slišati Sidkov zajedljivi smeh. Étienne je besno škripal z zobmi.

Ko sta šla po ulici in molčala, se je Étienne ustavil in nagovoril Héloise:

— Gospa, to še ni konec najinega posla. Étienie Duchanel ne dovoljuje, da bi z njim ravnali kakor s pijancem. Oditi morate v hotel Pri tisoč svetovih in si najeti sobo. Tam ostanite to noč. Jutri vam bom prinesel rubine. Jaz, Duchanel, vam to obljubljam.

— Toda, Étienne, je zašepetala, — kako boste to napravili?

— Tudi jaz imam doma revolver. Odpeljal vas bom do hotela, nato pa bom telefoniral svojemu sobarju, naj mi prinese moj avtomat. Vrnil se bom in obračunal z gospodom Sidko. Ne odvračajte me od tega, to je moja odločitev. Prosim vas, dajte mi ključ hišnih vrat.

Dvajset minut pozneje je Étienne v restavraciji čakal svojega sobarja Lapareta. Bil je zadovoljen, ker Sidka verjetno ni pričakoval njegove vrnitve. Ta obisk bo za Sidko pravo presenečenje.

Tedaj je zagledal Lapareta. Sobar mu je dal majhno škatlo z revolverjem.

— Oprostite, da sem zamudil, je dejal Laparet. — Po poti je bila velika gneča.

— Kakšna gneča? je vprašal Étienne.

— Kaj niste slišali? Ukradli so rubine sidka.

— Kaj? Étienne je skočil od mize. Njegovo osupłost je prekinil vratar.

— Oprostite, nujno vas kličejo na telefon. Neka dama želi govoriti z vami.

Mehak in prijeten glas, glas gospe Sidka, je prišel do njega.

— Dragi Étienne, to pot ste nasedli, kajne? Veste, moj prijatelj je že dolgo časa razmišljal o rubinih sidka. Bilo nama je dobro znano, da hodite mimo hiše vsak dan okoli devete ure. Čeprav sva imela ključe glavnih vrat, sva vedela, da ne bova znala odpreti blagajne. Samo en človek bi jo mogel odpreti: Étienne Duchanel. Tako sva se spomnila na vas. Kajne, mislite, da sem bila dobra gospa Sidka? Ubogi stari nevednež, kaj niste vedeli, da je ona v Berlinu že tri tedne? Moj prijatelj je po dobro odigrani vlogi ogorčenega moža zapustil hišo — z rubini seveda.

Medtem je pravi Sidka spal v nadstropju više. Menim, da ste bili ljubki. Midva sedaj zapuščava Pariz, toda morda se bova še kdaj srečala. Na svidenje!

Peter Cheyney:

Ženska v stiski

Misli o ljubezni

H. BATAILLE:

Ljubezen ni slepa, kakor mislimo, temveč je daljnovidna; slabo vidi, kar je blizu, toda izvrstno vidi, kar je daleč.

PASCAL:

Kdor bo hotel popolnoma spoznati človeško ničevost, bo samo pretehtal vzroke in učinke ljubezni. Vzrok ljubezni je tisto nekaj s a m n e v e m k a j (Corneille) in njegovi učinki so grozni. Ta »sam ne vem kaj«, ta tako majhna reč, ki je ne moremo spoznati, premika vso zemljo, vladarje, orožje, ves svet. Npr. Kleopatrin nos: če bi bil krajši, bi se bilo spremenilo vse lice zemlje.

otroška konfekcija
športne hlačke
ženske kopalke
Jutranjka
KONFEKCIJA • SEVNICA

Kaj naj bi ji bila mati dejala na to? Molčala je, a v njenih prsih se ji je nekaj oglašalo, da hči prav govori. Spominjala se je svojih dekliških let. Tudi ona je imela nekdaj svoje mlade, zlate sanje — katero dekle bi jih ne imelo?— tudi nji je srce hrepenelo po neki sladki sreči, ko bo živela, četudi pod nizko, slamnato streho, z možem, katerega ona ljubi in on ljubi njo; z njim bi rada prenašala vse težave življenja. Prišel je mladi, bogati Sódnik, snubil jo je, dasi ni imela ničesar razen pridnih rok. Kdo je ni takrat blagroval, katero dekle ni zavidalo njene sreče? In ko je bila na Sódnikovem domu, česa je pogrešala? Ali ni bila srečna notri do zadnjega časa, ko se ji je bilo začelo oblačiti nebo, a zdaj je zopet jasno? Če ni ona srečna, kdo je pač srečen. Tako je vsaj sodil svet, in morebiti bi bila tudi sama sodila tako, ako bi bila utegnila premišljevati svoje stanje. Ali čudno, ravno sedaj, ko je videla svoje ljubo dete v odločilnem trenutku, ko ji je sama prigovarjala, naj se za vse svoje dni zveže z možem, katerega pozna samo po videzu, katerega, sama pravi, da nima rada; sedaj se ji je videlo, kakor da bi ji blisk razsvetlil njeno preteklo življenje, in to življenje, dasi na videz sijajno, vendar ni bilo srečno. Razoroženo se je čutila, siliti ni hotela svoje hčere, še prigovarjala ji ni več, prevelika se ji je zdela odgovornost. Vedela ni kaj odgovoriti svoji hčeri, ko ji je rekla:

»Mati, jaz sem slišala, tudi vera nas tako uči, da se morata mož in žena rada imeti; ali me ima on rad, ne vem; to pa vem, da ga jaz nimam rada; nikoli bi ga ne mogla imeti rada; zato ne bom nikdar njegova.«

Samo da bi kaj govorila, jo vpraša mati:

»Kako pa to, da bi ga ne mogla rada imeti; zakaj ti je tako zaprn?«

»Nič zoprn, mati; meni se vidi kakor vsi drugi možje.«

»Kakor vsi drugi možje?« prime jo mati, ki je pač vedla za skrivnost njenega srca, dasi ni bilo o nji nikoli govora med materjo in hčerjo.

Ana zardi, a kmalu se osrči ter krepko reče:

»Mati, jaz vam ničesar ne tajim; ko bi me bili kdaj vprašali, pa bi vam bila povedala; ker pa me niste, sem molčala. Zdaj vam pa naravnost povem! Z Brezarjevim Antonom se imava rada; če se bom kdaj možila, njega ali pa nobenega!«

O saj sem vedela, ali oče v to nikdar ne privoli, iz glave si izbij to nesrečno misel; ti ne poznaš očeta!«

»Kaj bi jih ne poznala, saj vem, kako je bilo z bratom! Ako me bodo silili, naj vzamem Klingerja, jim porečem odkritosrčno, kakor je res, da bi bila ž njim nesrečna; v mojo nesrečo me pa vendar ne bodo silili; tako jaz mislim. Ako pa bi me hoteli, saj me ne morejo; kaj mi hočejo, če jim grem po svetu, ne vedi kam, kakor je šel ubogi Matija? To vam pravim, mati, in to rečem tudi očetu, ako treba.«

»Ali ko bi te tudi res ne silil, da vzameš moža, katerega ti je on izbral, Antonova ne boš nikdar z njegovim privoljenjem, to si dobro zapomni.«

»Če ne, pa naj bo, kakor je božja volja in očetova; če mi ni on prisojen, ostanem, kakor sem, vse svoje žive dni; kje pa je pisano, da moram biti srečna?«

Težko je bilo materi na to kaj odgovoriti; videla je, da bi ji bilo zastonj vse prigovarjanje, zato je molčala. Sklenila je na tihem govoriti zopet z Andrejem, naj ne sili v nesrečo svojega otroka. Ana je pridobila iz pogovora z materjo vsaj to tolažbo, da v boju z očetom, ki jo čaka, vsaj mati ne bo proti nji, morebiti jo bo imela celo na svoji strani.

Motil bi se, kdor bi morebiti menil, da je bila Ana po tem pogovoru vsa žalostna in pobita, da je sama sedevala in na tihem pretakala bridke solze. Vse popoldne po tem je mirno opravljala zdaj sama, zdaj z materjo svoja navadna opravila. Mirno vest je imela, nekako lahko ji je bilo pri srcu, da je razodela materi skrivnost, ki jo je do zdaj vendar nekoliko težila. Z obraza ji ni bilo brati, kaj se je godilo malo prej in kaj jo v kratkem še čaka.

Zvečer je šla po svoji navadi na vrt; tam na koncu vrta je imela svojo gredico z navadnimi cveticami, kakršne si goji skoraj vsako kmečko dekle, da si ima kaj v nedrje vtakniti, ko gre v nedeljo k maši. Skozi mala vratca v zidu okoli Sodnikovega vrta gre zajemat vode iz potoka, ki je tekel ob zidu, da bi prilivala cveticam. Ko stopi skozi vratca, zagleda blizu sebe Antona, ki je šel s polja z motiko na rami. Morebiti je vedel, da ni Sódnika doma, in krenil nalašč zdaj na to stran, kamor je pač vedel, da hodi o tem času Ana vode zajemat. Več časa se nista bila že videla. Ana boječa po navadi, bila je danes nekako čudno pogumna. Ko ga zagleda, mu gre sama nekoliko korakov naproti; videlo se je iz vsega njenega vedenja, da je vesela njegovega prihoda, ker mu ima nekaj posebnega imenitnega povedati. Anton je še nikoli prej ni videl, da bi bila tako pogumna, da bi se tako nikogar ne bala. Ko bi bil zdaj pristopil tudi njen oče, bi Ana ne bila pobegnila. Naravnost mu pove, kaj se vrši, kaj oče z njo namerava, kaka nevarnost preti obema. Vse to mu je pravila tako živo, tako hitro, da je beseda pobijala besedo. Mladi Brezar je stal kakor odrevenel, preveč nanagloma mu je bilo vse prišlo, komaj je prav razumel, kaj je slišal. Čez nekaj časa šele se zave ter ji reče žalostno:

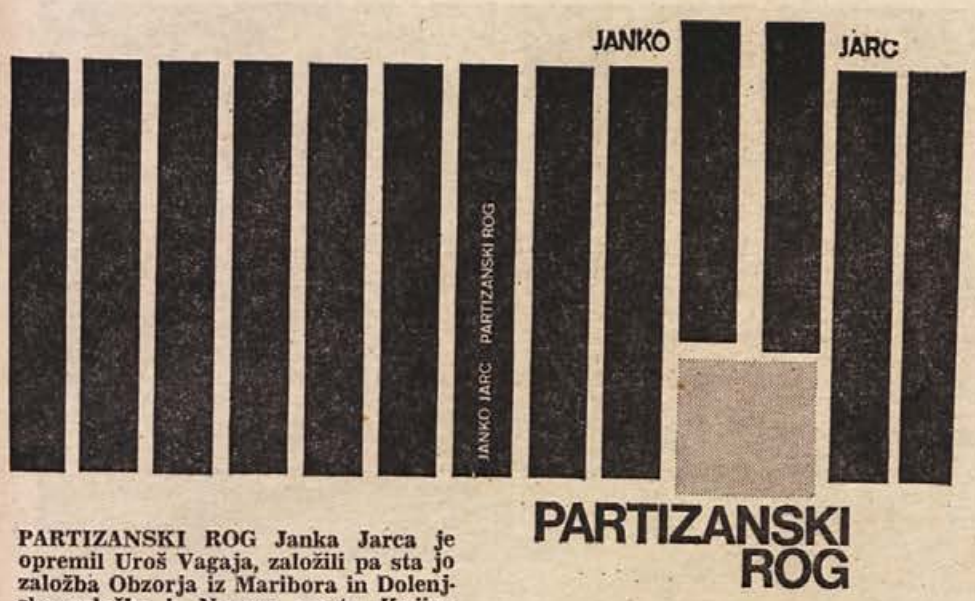

PARTIZANSKI ROG Janka Jarca je opremil Uroš Vagaja, založili pa sta jo založba Obzorja iz Maribora in Dolenjska založba iz Novega mesta. Knjigo je tiskalo ČP »Delo« v obratu Blasnikove tiskarne v Ljubljani. — Zgoraj: zaščitni ovitek knjige, delo Uroša Vagaje

Ob Jarčevem „Partizanskem Rogu“

Dragi tovariši!

Najlepša hvala za knjigo Janka Jarca »Partizanski og«, ki ste mi jo poslali. Razveselil sem se je, ker cenim Janka Jarca kot svojega nekdanjega profesorja v Ptuju, kot partizanskega tovariša in kot človeka, ki si izredno prizadeva, da bi bila naša preteklost, naša zgodovina kar najbolj razumljiva in dostopna čim večjemu številu ljudi. V ta njegova prizadevanja sodi tudi omenjena knjiga.

Prebral sem jo z zanimanjem, tako osnovni tekst kot opombe. Reči moram, da je pisana zelo razumljivo in zanimivo. Če bi pisal kritiko, bi imel prav gotovo marsikakšno pripombo. Morda bi se ustavil predvsem pri razmerju o opisovanju dogodkov pred italijansko kapitulacijo in po njej. Boji posameznih enot, predvsem brigad, posebno v zadnjem letu vojne, so opisani zelo natančno. Točno po datumih so prikazani operativni premiki posameznih enot. Za obdobje pred italijansko kapitulacijo pa dogajanje na Rogu ni zajeto tako temeljito. To je razumljivo. Po kapitulaciji Italije so vse partizanske enote vodile dnevnike in pošiljale dnevna poročila, medtem ko so bili za zgodovinsko opisovanje osvobodilnega gibanja na Rogu v prvih letih boja na razpolago zelo redki partizanski dokumenti, maloštevilni memoarni zapisi, pričevanja posameznikov in sovražnikovi dokumenti, ki jih pa ni mogoče obravnavati kot objektivne.

Če bi pisal strokovno kritiko, bi moral opozoriti na posamezne dogodke in kraje na Kočevskem oziroma na Rogu, ki v knjigi niso bili omenjeni, a bi po svojem pomenu morali biti; tako na primer, da je bil na Podstenicah ustanovljen iniciativni odbor za Zvezo slovenske mladine, kar pomeni pravzaprav ustanovitev te pomembne organizacije. V spomin na ta dan in ta dogodek je na Podstenicah postavljen tudi spomenik. Nadalje bi bilo prav, če bi bilo več napisanega o resnično živi kulturno-umetniški ustvarjalnosti, ki je v najtežjih dneh naše zgodovine, še pred roško ofenzivo, prav na Rogu doživela silovit vzgon ne samo z dejavnostjo agitteatra, ampak z željo po kulturnem udejstvovanju vseh borcev po partizanskih enotah. Tudi o bitki v Jelenovem žlebu bi bilo treba spregovoriti kaj več, saj je pomenila prelomnico v našem partizanskem vojskovanju in vplivala tudi na potek vojaških operacij na Rogu.

V kritiki bi se moral zadržati tudi ob malenkostih, kot na primer, da je VI. SNOUB nosila že od svoje ustanovitve ime Slavka Šlandra, ne pa, da je to ime prevzela šele ob reorganizaciji po kapitulaciji Italije.

Vendar ni namen tega pisma iskati večje ali manjše pomanjkljivosti v Jarčevi knjigi. Želim predvsem poudariti, da sta Janko Jarc in založba Obzorja opravila zelo koristno delo s knjigo »Partizanski Rog«. Posebno pestrost daje knjigi dejstvo, da je znal Jarc uspešno vkomponirati med zgodovinske dokumente ustna pričevanja udeležencev revolucionarnega gibanja in pa dnevnike, od katerih daje predvsem dnevnik Slavke Kersnik zelo plastično podobo takratnih dogajanj in občutkov. Čeprav je dnevnik Slavke Kersnik omejen na dogajanja v Dolenjskih Toplicah, so njena zapažanja značilna za celotno področje, ki ga knjiga obravnava.

Pohvalno za Jarčevo knjigo je tudi to, da je prvi, dokaj krajši del posvetil starejši zgodovini Kočevskega Roga in prikazal glavno zemljepisno, ekonomsko in nacionalno oznako tega področja, preden so se na njem začeli razvijati dogodki, ki so bili usodnega pomena za naš nacionalni razvoj. Delitev na poglavja prikaza revolucionarnega gibanja na Partizanskem Rogu pa daje lažji pregled skozi zgodovino naše revolucije. Čeprav je knjiga bogata s podatki, vendar to ne moti bralca, da ne bi dobil dokaj jasnega pregleda skozi posamezna obdobja našega osvobodilnega boja, v katerem je prav Rog predstavljal pomembno središče.

Kdor bo vzel knjigo v roke, jo bo z zadovoljstvom prebral do kraja. Posebno priporočljiva je knjiga za tiste, ki bi se radi spoznali s Partizanskim Rogom, spoznali njegove čudovite hoste in našo nedavno zgodovino, ki je prav v teh hostah dobivala svoj odločilni pečat. Posebno pa bi bilo prav priporočiti knjigo mladini na Dolenjskem, ki bo lahko iz nje spoznala mnoge zanimive stvari tako o svoji neposredni okolici kot o naši najslavnejši zgodovini.

Z željo, da bi knjiga to tudi doživela, vas prav iskreno pozdravljam.

SERGEJ VOŠNJAK

Pred zborovanjem slavistov

Podružnica Slavističnega društva Slovenije v Novem mestu je sprejela ponudbo glavnega odbora, da bi bil letošnji občni zbor v Novem mestu in tako da bo na plenumu, ki bo 22. oktobra 1967 v Ljubljani, govor o sporedu občnega zbora in o problematiki, ki jo bo občni zbor obravnaval. Na tem plenumu bodo posamezne podružnice poročale o delu v preteklem letu ter o izvrševanju sklepov, ki zadevajo rabo slovenskega jezika. Ti sklepi pa so naslednji:

1. Ustavna določila glede enakopravnosti slovenskega jezika v okviru jugoslovanskih skupnosti ne morejo biti več deklarativna, ampak se morajo uresničiti v praksi. 2. Na ozemlju SRS je treba poleg drugih določil uveljaviti 2. odstavek 74. člena ustave SRS (»Poslovanje vseh državnih organov ter delovnih in drugih samoupravnih organizacij, ki izvršujejo družbeno službo na območju SRS, se vodi v slovenskem jeziku«). 3. Slavistično društvo bo s strokovnim in znanstvenim delom svojih članov in kot organizacija podprla naloge Socialistične zveze del. ljudstva, ki zadevajo to področje. 4. Društvo bo s pomočjo podružnic navezalo stike s samoupravnimi organi, da bi le-ti postali nosilci skrbi za čistejši jezik, zlasti s pomočjo izobraževalnih centrov in internega tiska. 5. Množična občila so dolžna posvečati še večjo pozornost kulturi ustnega in pismenega izraza, dnevni tisk in RTV naj uvedeta stalne jezikovne svetovalnice. Te naj vodijo strokovnjaki. 6. Društvo se mora bolj zavzeti, da bodo šole, javne službe in delovne organizacije dobile za svoje delo ustrezne učbenike, priročnike in druga strokovna pomagala . .

Občni zbor Slavističnega društva bo prav gotovo razgrnil še veliko novih in tekočih problemov, ki pa niso važni samo za ozek krog strokovnih delavcev.

SPOMINSKA RAZSTAVA V DOLENJSKI GALERIJI

Srečanje z Gorjupovo paleto

Ob 60-letnici slikarjevega rojstva in 35-letnici njegove smrti je novomeški javnosti govoril akademik prof. dr. France Stele

V uvodni besedi je prof. dr. Stele opisal življenjsko in umetniško pot Jožeta Gorjupa, ki je moral pred petintridesetimi leti, ko je naposled s freskami v prezbiterijo cerkvice sv. Nikolaja, stoječe poleg njegovega doma v Kostanjevici, dosegel monumentalno formo, paleto zaradi smrti odložiti. Dr. Stele je podobno napisal tudi v spremni besedi v katalogu, ki sta ga za spominsko razstavo Gorjupovih del v Novem mestu izdala Dolenjski kulturni festival in Gorjupova galerija v Kostanjevici.

V Dolenjski galeriji razstavljene slike, jedkanice, freske in plastike so veliko odkritje ne le za dolenjsko, marveč za vso slovensko kulturno javnost. Gorjupova zapuščina, razstavljena v spomin 60-letnice slikarjevega rojstva in 35-letnice smrti, ki sta jo tokrat za novomeško kulturno javnost priredili Gorjupova in Dolenjska galerija, nas še bolj prepriča, kako prezgodaj je bila pretrgana pot mlade, mnogo obetajoče umetniške osebnosti. V srečanju z Gorjupovo paleto sta nujno prisotna izpovedano hrepenenje po življenju, lepoti in slutnja tragike vseh tistih, ki jim je smrt prezgodaj pretrgala življenje.

Otvoritev razstave Gorjupovih del je obiskalo precej več ljubiteljev umetnosti, kot se sicer dogaja na podobnih prireditvah, precej obiskovalcev pa je prišlo tudi iz Kostanjevice in Krškega. Razveseljivo je, da je bilo tokrat videti tudi malo več mladine, predvsem dijakov gostinske šole. To je vsekakor dobro zagotovilo, da Gorjup tudi v Novem mestu ne bo osamljen dočakal, da razstavo njegovih del spet prenesejo v drug kraj. Podobno je ugotovil tudi ravnatelj Dolenjske galerije prof. Janko Jarc, ko je uvodoma pozdravil goste in obiskovalce.

V POČASTITEV OBČINSKEGA PRAZNIKA

Razstava slikarja Ive Šubica

V dneh pred letošnjim občinskim praznikom v Kočevju so v likovnem salonu odprli letošnjo prvo likovno razstavo — razstavo slik Ive Šubica. Ob otvoritvi, ko je o življenju in delu spregovoril direktor škofjeloškega muzeja Andrej Pavlovec, je sodeloval tudi harmonikarski orkester glasbene šole.

Slikar in grafik Ive Šubic izhaja iz stare slikarske družine v Poljanski dolini. Slika v olju in temperi in se aktivno ukvarja tudi z grafiko. Razen tega je tudi eden najplodnejših ilustratorjev. Na prvem mestu v njegovem delu je predvsem zanimanje za pokrajino ter človek; človek na svoji zemlji in v borbi za to zemljo. Od tod morda tudi tolikšna zavzetost za partizansko motiviko, za preprostega človeka — kmeta, delavca, borca. Posebno privlačen je na kočevski razstavi njegov rudar — delavec, ne določen, temveč kateriko-li, posplošen, tip delavca — rudarja. Iz spominov na vojno pa se mu je porodil tudi lik tifusarja, ki ga je poistovetil z mnogimi borci. Tifusar ni kakšen določen partizan, pač pa simbol vseh, ki so kakorkoli trpeli v vojni.

Njegove slike so polne barv, njihov spekter pa izredno obsežen; od najsvetlejše, bele pokrajine nas pripelje v največjo temino, v temino človekove duše, tavajoče po širnih prostranstvih.

Razstava, ki je vzbudila precejšnje zanimanje, bo odprta do 15. oktobra.

Prof. dr. France Stele, prof. Jarc in Lado Smrekar med pogovorom po otvoritvi Gorjupove spominske razstave v Dolenjski galeriji (Foto: Mirko Vesel)

DVA DOLENJCA NA POMENKU OB DRAVI

3

Dolenjska leta prof. Boga Teplyja

(NADALJEVANJE IN KONEC)

Mladega Teplyja je potegnil iz rodne vasi Velike Loke klic po izobrazbi. Šest let se je šolal v Kranju, kjer je stanoval pri starem očetu, po rodu Čehu, ki je prišel v Slovenijo kot krojač in se ustalil v Kranju. Tam je bil rojen tudi profesorjev oče Konrad. Zadnji dve leti je Bogo obiskoval novomeško gimnazijo in maturiral predčasno: začela se je prva svetovna vojna, ki je mladega dijaka potegnila iz VIII. gimnazijskega razreda v avstrijsko vojsko.

Ko sega moj sobesednik Bogo v davne spomine, se mu nenadoma utrne prijetna slika na predzadnje vojno leto na Dolenjskem:

»Jesen leta 1917 je bila čudovito bogata. Pecljerji po hribih nad Veliko Loko so imeli tak pridelek, kakor ga dotlej še niso imeli. Sadni in vinski pridelek leta 1917 je prišel v zgodovino dolenjskega kmeta. Še danes se stari očanci radi spominjajo vinskega pridelka sedemnajstčka (nazvanega po zlatem letu 1917). Tisto jesen pa so po čateških in drugih vinskih goricah naprešali toliko mošta, da zanj niso imeli dovolj posode. Nekateri srečni vinogradniki so imeli pred svojimi zidanicami, pa tudi kar pred hišami, škafe, polne sladkega vinskega pridelka. V škafu so imeli korec, in kdor je prišel mimo, je lahko zajemal, kolikor ga je bila volja. Tisto leto ni bilo nikomur žal, če si prišel žejen k hiši, se nalokal vinske kapljice, da so ti opešale noge in si se odšel odpočivat v bližnjo šupo; nato pa, ko si se odpočil, si spet lahko prijel za kozarec in pomagal vinogradniku preganjati skrbi, ker mu je manjkalo posode za vinski pridelek.

Nobeno leto, kakor tistega sedemnajstega leta, se po dolenjskih vinogradih ni prepevalo tako kakor takrat:

Mi Dolenjci vina ne prodamo,
ker ga sami dobro piti znamo . . .

To so prijazni spomini na mlada leta v lepih dolenjskih vaseh in med prijaznimi Dolenjci. Od tistega časa je bil Bogo bolj malo na Dolenjskem. Vojna ga je zanesla na fronto. Oče se je izselil iz Velike Loke takoj po končani prvi svetovni vojni in se vrnil 1920 v rodni Kranj. Bogo je odšel na univerzo.

Filozofsko fakulteto je obiskoval najprej v Zagrebu, zatem še v Ljubljani. Ko je postal profesor, je poučeval mladino najprej na realki v Mariboru, zatem na gimnaziji v Murski Soboti in v Ljubljani. Po osvoboditvi se je preselil v Maribor. Tu je prešel iz šole v muzej.

Bogo se je že v mladih letih udejstvoval v delavskem gibanju. Pisal je v socialistično revijo Svoboda pod psevdonimom TALPA. Uredil je sedem letnikov delavskega Koledarja Cankarjeve družbe. Pisal je članke o marksizmu. Predsedoval je velikemu delavskemu taboru »Svoboda« v Celju. 7. julija 1935 je zaradi te mogočne delavske manifestacije predvojna oblast razpustila »Svobode«.

V tem času mu je dajal mnogo opore direktor dr. Dolar na mariborski gimnaziji.

Bogo je znan tudi kot zgodovinar. Leta 1955 je izšla njegova knjiga »Maribor«, ki prikazuje razvoj obdravske prestolnice in njene kulturne spomenike.

Ko sva bila predzadnjič skupaj, sem ga našel sredi korektur za Minařikovo knjigo o pohorskih steklarnah. Izdala jo je delovna mariborska založba Obzorja. Zdaj je knjiga že dotiskana. Teply je bil pri tej knjigi tehnični urednik.

»In kaj imaš zdaj v delu?« sem ga vprašal ob zaključku najinega nedavnega srečanja.

»Že vrsto let zbiram gradivo za zgodovino slovenske Štajerske. Vso snov si izpisujem na kartončke, ki jih vodim pod posebnimi gesli. Doslej imam že več tisoč listkov, ki mi bodo služili za opeko nove knjige o naši štajerski deželi. Pregledujem številno literaturo in izpisujem tudi objave v raznih periodičnih tiskih. Gradiva je ogromno in dela za več let.«

Premeril sem svojega mladostnega znanca. Videti je zdrav in krepak in da bo svoj načrt zlahka izpeljal. Poželel sem mu vso srečo, nakar sva si segla v roke.

Bogo se je poglobil v svoje stolpce, mene pa je čakala pot ob Dravi proti Savi. Zaradi osvežujočega pomenka je bil dan še bolj svetel in Štajerska še lepša. Pomenek dveh Dolenjcev ob Dravi mi bo še dolgo v lepem spominu.

IOŽE ŽUPANČIČ

Nezaupnica komisiji za statute

Občinska skupščina v Novem mestu je razpustila komisijo za pregled statutov delovnih organizacij in ustrezno nalogo zaupala oddelku za upravnopravne zadeve. Do ukinitve je poslala komisija v obravnavo občinski skupščini le 58 statutov oz. tretjino v dveh mesecih.

Pooblastilo za zakoličenje

Zavodu za izmero in kataster zemljišč v Novem mestu je dala občinska skupščina pooblastilo za zakoličevanje stavb in drugih objektov na podlagi gradbenih načrtov.

Dr. Škerlj znova pravobranilec

Za občinskega javnega pravobranilca je bil 3. oktobra na seji občinske skupščine v Novem mestu znova izvoljen dr. Bogdan Škerlj in sicer za osem let. Gradbeni inšpektor Peter Kump je bil imenovan tudi za vodnogospodarskega inšpektorja, a dr. Anton Žnider pa bo vodil komisijo, ki bo določala odškodnine za razlaščene nepremičnine.

Sodnik za prekrške v treh osebah

Občinski sodnik za prekrške ni zmogel sam vsega dela, zato je že pred leti dobil pomočnike oz. namestnike. Ker tudi dva nista bila kos obilici prekrškov, je občinska skupščina z najnovejšim odlokom določila, da bodo za kaznovanje v novomeški bčini pristojni trije sodniki, eden izmed njih pa določen za organizacijo in vodenje dela. V vlogi občinskega sodnika za prekrške v Novem mestu bodo torej trije, zato so nekateri odborniki predlagali, naj bi organ imenoval kar občinsko sodišče za prekrške.

»Rog« oproščen popolnega plačila

Novomeški zavod za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov »ROG« tudi letos ne bo plačal stoodstotnih obresti od denarja v poslovnem skladu. Občinska skupščina mu je dajatve zmanjšala za 80 odstotkov. »ROGU« so podobno ugodili tudi lani in predlanskim.

Pogodba za 15 ton kruha podpisana

Do 1. aprila 1969 bo v Ločni zrasla nova novomeška pekarna. Gradilo jo bo SGP Pionir na podlagi pogodbe z ljubljanskim kombinatom Žito. Predvidoma bodo začeli zidati 1. marca 1968. Nova pekarna bo napekla na dan 15 ton kruha, kar bo zadostovalo za vso novomeško občino.

Parket namesto špranj

Škocjanska osnovna šola je med minulimi šolskimi počitnicami porabila 1,5 milijona Sdin za obnovo tal v dveh učilnicah, zbornici in pisarni. Naredili so parketna tla. V omenjenih prostorih so bile prej take špranje, da je šla lahko roka skozenje. Šola bi rada uredila tudi stranišča, vendar za ta dela nima denarja. V letošnji jeseni se je število učiteljev povečalo na 12, za štiri nove učitelje pa so dobili tudi stanovanja.

Dolenjske Toplice: jama za smeti

V gozdu proti vasi Sela so nedavno našli neko jamo, kamor bodo poslej metali smeti in druge odpadke. Potrebno bo dobiti še voznika, da bo smeti vozil iz Dolenjskih Toplic v to jamo.

Popoldanski koncerti za novomeško mladino

Koncertna poslovalnica pri glasbeni šoli v Novem mestu bo tudi letos organizirala popoldanske koncerte za mladino. Lani so te koncerte obiskovali predvsem učenci višjih razredov osemletk, le nekaj je bilo srednješolske mladine. Za popoldanske koncerte bi radi pridobili tudi srednješolce. V svojih učnih programih imajo srednje šole tudi glasbeno umetnost in bilo bi prav, da bi bili obiski koncertov bolje organizirani. Mladina je doslej na popoldanskih koncertih pokazala, da zna zvesto poslušati ter da se res primerno obnaša. Ko je bil v Novem mestu koncert Dubravke Tomšič, sta se popoldanskega in večernega udeležila tudi Aldo Voltolini, profesor kompozicije na konservatoriju v Benetkah, in njegova žena Rina Valtolini, profesorica klavirja na tej ustanovi. Povedala sta, da sta presenečena nad zavzetim poslušanjem mladih ter velikim obiskom na večernem koncertu. Menila sta, da je obisk za tako majhno mesto zgleden.

6500 Ndin za arabsko ljudstvo

Do torka so delovni kolektivi in posamezni darovalci v novomeški občini prispevali za žrtve izraelske agresije 6.500 N din. To vsoto imajo v evidenci pri občinskem odboru RK v Novem mestu. Prispevki občanov in delovnih organizacij v novomeški občini pa so verjetno precej večji, ker so nekateri neposredno pošiljali pomoč za arabsko ljudstvo v Ljubljano.

Brez ugovora na pripojitev

1. oktobra se je zdravilišče v Šmarjeških Toplicah pripojilo k šolskemu centru za gostinstvo v Novem mestu. S tem je bilo ustreženo delovnima skupnostma, ki sta v avgustu ločeno izrazili željo po združitvi. 3. oktobra je pripojitev potrdila tudi občinska skupščina s posebnim sklepom.

Koncert v viteški dvorani

KUD Gorjuše — Begunje je 7. oktobra med izletom po Dolenjski priredilo v viteški dvorani zdravilišča v Dolenjskih Toplicah koncert narodnih pesmi. Med odmori je igrala plesna godba.

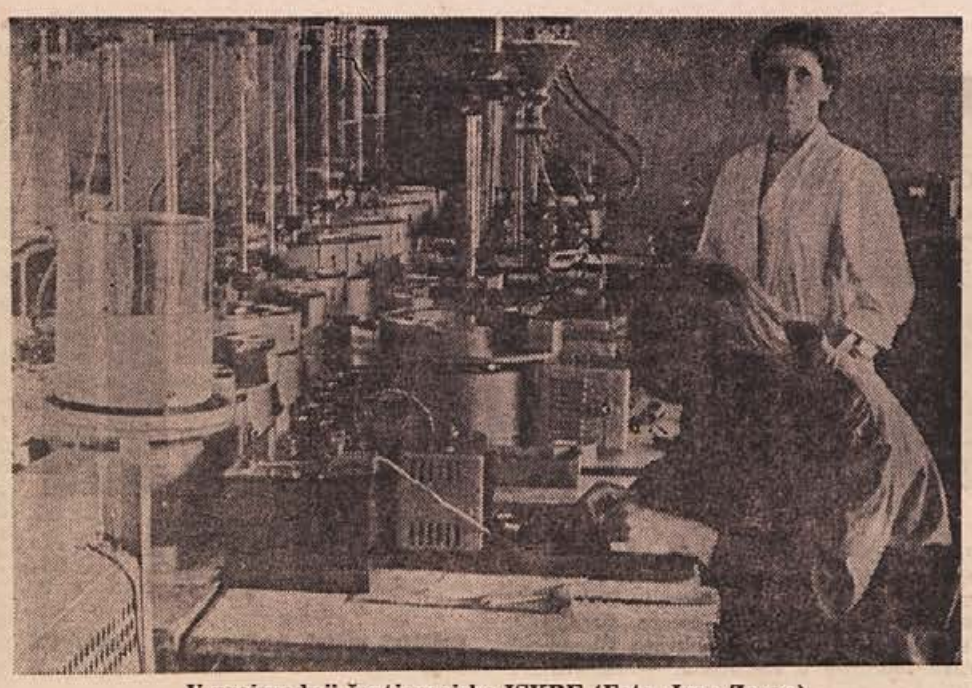

V proizvodnji šentjernejske ISKRE (Foto: Ivan Zoran)

PRED OBČNIM ZBOROM ObSS V NOVEM MESTU

Malo ali veliko - vselej pa o delavcu

V predalih sindikalnih podružnic ne sme ostati nič nerešenega — Do občnega zbora bodo še tri seje o pripravah

Sindikalne podružnice v novomeški občini so že poleti izvolile delegate — vsaka vsaj po enega — za občni zbor občinskega sindikalnega sveta, ki bo, kakor se je odločilo predsedstvo, 10. novembra v Novem mestu. Na občni zbor se sindikalne podružnice in plenum in predsedstvo ObSS pripravljajo že od aprila. Več o pripravah, vsebini občnega zbora in delu ObSS v prihodnje je povedal tajnik ObSS Adolf Šuštar.

Vprašanje: Kakšno je bilo zaporedje priprav na občni zbor? Katerim vprašanjem posvečajo sindikalne podružnice ter plenum in predsedstvo ObSS glavno pozornost?

Odgovor: Začelo se je v aprilu. Tedaj so člani plenuma na seji najprej razpravljali o zaposlovanju, nato pa opozorili, da se je treba na občni zbor pravočasno in dobro pripraviti. Obsežni in pisani razpred priprav so obravnavali tudi predsedniki sindikalnih podružnic na območnih posvetih. Kadrovskemu vprašanju ni veljala zadnja skrb, zmagalo je stališče, naj bodo v telesih ObSS predvsem aktivni, razgledani ljudje s posebnim veseljem za delo v sindikatih. Kadrovska komisija je med drugim predlagala, koga naj bi izvolili, njene predloge pa bodo obravnavali tudi v sindikalnih podružnicah. Pripombe bodo ne le dobrodošle, marveč tudi upoštevane. Do občnega zbora se bo predsedstvo še dvakrat sestalo, plenum pa enkrat. Sindikalnim podružnicam je naročeno, naj skrbno pregledajo delovne programe in uresničijo, česar niso, hkrati pa pripravijo načrte za prihodnje leto. Obravnavale bodo lahko tudi poročilo o delu ObSS, ki ga bodo dobili vsi delagati do 10. oktobra. Osnutek poročila je predsedstvo obravnavalo 26. septembra.

V.: O čem lahko pričakujemo razpravo na občnem zboru?

O.: Plenum in predsedstvo predlagata, naj bi na tem občnem zboru oblikovali predvsem družbeno-politično oceno gibanj v delovnih organizacijah in občini, razpravljali o samoupravljanju in nasprotjih, sproženih z gospodarsko reformo, ter se pogovorili o vlogi sindikatov, delovnih metodah in podobnem. Na kratko: delovnemu človeku, proizvajalcu in samoupravljavcu in članu sindikata naj bi pomagali poiskati najboljši izhod iz reforme.

V.: Kako je pravzaprav z vlogo sindikatov?

O.: Iz izkušenj vemo, da sindikati kaj pomenijo tam, kjer so marljivi izvršni odbori in predsedniki, seveda če je članstvo z njimi. Kjer sta si izvršni odbor in članstvo tuja, tam sindikat ne more odigrati svoje vloge. Podobno je tam, kjer je sindikalno delo moteno. Take in drugačne primere imamo tudi v naši občini. Iz prakse vemo, da delajo dobro le sindikati v večjih delovnih organizacijah. Pa tudi v teh ni mnogokrat slišati o stališčih sindikalnih podružnic. Stališč je premalo. Vloga organizacije brez stališča pa je jalova.

V.: Včasih leti kritika na nedelavne člane plenuma. Kako je zamišljeno delo v novem ObSS?

O.: Člani plenuma in predsedstva so predlagali, naj bi novi plenum ne štel več kot 35, nadzorni odbor pa ne več kot 5 članov. Delo bo za vse, občinski sindikalni svet pa jim ga bo poskušal najti v komisijah. Razen v dosedanjih — komisije za organizacijska in kadrovska vprašanja, komisije za prošnje in pritožbe in komisije za delavske športne igre — bosta ustanovljeni še komisija za pogoje gospodarjenja in standard ter komisija za samoupravljanje in izobraževanje. Ostali bodo tudi še občinski odbori sindikatov družbenih služb, storitvenih dejavnosti ter industrije in rudarstva. Vprašanja s kmetijskega in gradbeniškega področja bodo obravnavana na dveh stalnih medobčinskih konferencah.

Frutella in Exy cola pri Hmeljniku

Trgovsko podjetje HMELJNIK iz Novega mesta, ki skrbi za prodajo alkoholnih in brezalkoholnih pijač, je prevzelo od destilacije DANE z Mirne prodajo brezalkoholnih pijač FRUTELLA IN EXY COLA, ki so jo začeli pred kratkim izdelovati. Hmeljnik oskrbuje s pijačami vso Dolenjsko, Belo Krajino, Kočevsko-ribniško področje in Spodnje Posavje.

Tiha vojna med obrtniki?

Ali popoldanski obrtniki čezmerno bogatijo na račun tuje delovne sile? — Občinska skupščina zahteva red na področju obrtništva

Po nekajurni razpravi o obrtništvu je občinska skupščina v Novem mestu na seji 3. oktobra naročila finančnim, inšpekcijskim in drugim službam, naj učinkovito preženejo nepravilnosti na področju zasebnega obrtništva, kar naj velja tako za redne kot za popoldanske obrtnike. Hkrati se je občinska skupščina odločila, da bo opozorila republiške organe na posledice zaradi pomanjkljive zakonodaje o obrtništvu, zlasti zakonov o vajencih.

Odborniki so povedali, da se redni obrtniki pritožujejo prevsem zaradi nelojalne konkurence tistih, ki se ukvarjajo z obrtjo kot s postransko (popoldansko) dejavnostjo. Tajnik strokovnega pododbora za obrt in odbornik inž. Peter Ivanetič je povedal, da je slišati, kako nekateri popoldanski obrtniki bogatijo na račun najete delovne sile, čeprav tujih delavcev ne bi smeli najemati. Popoldanski obrtniki so razen tega zelo malo obremenjeni z dajatvami. Inž. Ivanetič je poudaril, da to rednim obrtnikom ne more biti neznano, saj so mnogi že začeli vračati obrtna dovoljenja, da bi se lotili popoldanske obrti.

Predsednik zbora delovnih skupnosti ObS inž. Lado Kotnik je pripomnil, da ima dandanes vsak delavec že skoraj dva poklica, — enega v delovni organizaciji, kjer je zaposlen, drugega pa kot popoldanski obrtnik. V katerem poklicu je boljši, ni treba ugibati, saj je v delovni organizaciji nemara le še zaradi tega, da je redno zavarovan. Prav bi bilo, če bi ugotovili, kakšna je delovna storilnost tistih, ki se »hranijo« za popoldansko obrt?

Inž. Avgust Fajfar je menil, da ne bi bilo prav, če bi zdaj odprli fronto proti popoldanskim obrtnikom. S tem bi zašli v skrajnost, nasprotno tistemu, kar smo govorili in zahtevali pred leti, naj bi namreč popoldanski obrtniki zapolnili vrzel na področju storitvene obrti.

Ko so zahtevali, naj bi inšpekcijske službe poskrbele, da bi popoldanski obrtniki izpolnjevali predpisane sanitarne, tehnične, varnostne in druge pogoje, je odbornik Rudi Mraz pripomnil, da je treba isto zahtevati tudi od rednih obrtnikov. Povedal je, da imajo nekateri delavnice kar v blokih in da tako motijo sostanovalce.

Več odbornikov je imelo pripombe glede načina obdavčevanja obrtnikov, češ da si zaradi neprimerne obdavčitve obrtniki niso enakopravni. Odbornika Tineta Tomšiča so zanimala merila za obdavčevanje. Načelnik oddelka za finance Štefan Seničar je povedal, da dopuščajo občinski odloki več načinov obdavčitve: pavšalno, po dohodku, po pogodbi. Odborniki so zahtevali obširna pojasnila o tem vprašanju, dobili pa jih bodo do prihodnje seje.

Slišati je bilo tudi, da družbena obrt zaradi prešibkega strokovnega kadra ne more biti dovolj uspešna. Irena Gostiša je predlagala, naj bi proučili možnost, da bi v Novem mestu organizirali poklicno šolo za več strok.

JAVNO IN GLASNO VPRAŠANJE IZZA OKROGLE MIZE

Zakaj toliko jalovih milijonov v komunali?

Bo tudi za kulturne ljudi obveljalo: »KJER OSEL LEŽI, DLAKO PUSTI« — ali morda: »KAR STORILE SO ROKE, TO Z NOGAMI POTEPTA SI« — ali: »PO SLEDI POJDI, PA BOŠ VIDEL, KJE SEM DOMA« — Kaj res ne znamo denarja porabiti koristneje kot vedno za eno in isto delo, to pa zaradi malomarnega odnosa do skupnega premoženja in dela Komunalnega podjetja?

JOŽE GOSENCA, direktor komunalnega podjetja: — Avtobusno postajališče na Novem trgu je večkrat kar belo od odvrženih potnih listkov, pred hotelom Metropol in na Glavnem trgu pa so stalno razmetane vrečke od lučk in drugih sladkarij, ki jih tam prodajajo. Papir mečejo na tla, četudi je do koša za odpadke komaj meter ali dva.

Nekateri Novomeščani so z malomarnim odmetavanjem metrskih polen poškodovali že marsikatero drevo, da se je posušilo. Dobrodošlih uslug ne delajo tudi tisti, ki puste žaganje za seboj. Tržnico naši delavci dvakrat in še večkrat na dan počistijo, pa je vedno enako umazana.

Občinski odlok pravi, da ni treba odvažati smeti le tistim občanom, ki imajo na dvoriščih primerne in pokrite jame. Takih pa je zelo zelo malo, kakor je zelo malo tistih, ki jim ni vseeno, kakšen red imajo okoli hiše. Presneto res pa je tudi, da vsi raje kažejo s prstom na komunalno podjetje, češ: Naj ono naredi, saj je plačano za to!

Še besedo ali dve o čistoči na cestah! To je poglavje zase. Koliko porabnikom cest je vseeno, kaj ostane za njimi, če na primer peljejo premog ali zemljo ali kremenčev pesek po Glavnem trgu! Da jim je res vseeno, je razvidno tudi iz tega, koliko se zmenijo za prošnje, opozorila, lepe ali ostre besede!

NOVOMEŠKA KOMUNA

OBČINSKA SKUPŠČINA O POKOPAVANJU MRTVIH

Jeza in smeh ob čudnem pozivu

Odbornik Seničar: »Sam bom poskrbel za vzorno upravljanje v Zavodu za upravo pokopališč« — Odborniki: »Naj govori, mi gremo pa ven!«

Odbornik Vlado Seničar je 3. oktobra na seji občinske skupščine v Novem mestu rekel, da delovna skupnost Zavoda za upravo pokopališč ni pripravljena upoštevati odločitve občinske skupščine o nadaljnjem upravljanju novomeškega in šmihelskega pokopališča, če ta odločitev ne bo v skladu z željami zavoda, vsekakor pa »zavod ne bo spoštoval odločitve skupščine, dokler ne bo znana razsodba Vrhovnega sodišča SRS,« pri katerem je zavod sprožil upravni spor zaradi odločbe občinske skupščine o likvidaciji.

Seničar je povedal, da so v zavodu tako sklenili malo pred sejo občinske skupščine. »Kolektiv zavoda se zaveda sramote, ki jo je doživel pred dnevi zaradi delitve dohodkov, še bolj pa se je zavedam jaz, ki se čutim krivega predvsem zato, ker sem zavodu naredil pravilnik,« je potem rekel Seničar in pristavil: »Tukaj obljubim, da bom sam poskrbel, da bo čez tri mesece v tem kolektivu vzorno samoupravljanje. Že zdaj imajo samo 50-odstotne plače.«

Seničar je potem še večkrat vstal in govoril. Ta dan je sploh največkrat prosil za besedo. Preden so odborniki glasovali za novi odlok o upravljanju pokopališč, je spet vstal in rekel: »Tovariši odborniki, ne nasedajte, počakajte na razsodbo vrhovnega sodišča.«

Tedaj je v dvorani zavrelo. »Tiho bodi ali pa govori, mi gremo pa ven! Dovolj smo zvedeli iz časopisov in iz informacije. Glasujmo za odlok, da bo tiho!« se je slišalo.

Ko so obravnavali informacijo, je odbornik Seničar nadaljeval: »Odgovoren sem za tako stanje, poudarjam pa, da sem takrat glasoval za likvidacijo. Ne bi bili smeli tako deliti. To je sramota! Niso računali, da bodo lahko še hudi časi, ko ne bo takšne konjukture umiranja.«

Če so se odborniki prej jezili in zahtevali, naj Seničar umolkne, pa jih je ta njegova izjava spravila v smeh . . .

Odbornik Seničar na seji ni dosegel tistega, kar je pričakoval. Nekaj dni pred sejo se je slišalo, da so celo brivci izrazili željo, da bi prisostvovali seji, kjer »jim bo Seničar že pokazal«. Očitno je, da je »nekdo« Novomeščane že prej obvestil, o čem bo Seničar govoril v skupščini in kako bo nastopil.

Pričakovati je bilo žgočo razpravo o Zavodu za upravo pokopališč, ne pa takó, kot je razpravljal odbornik Seničar. Preseneča, da je nastopil v imenu zavoda, kjer je le honorarni delavec, da je zagovarjal stališča kolektiva, katerega samoupravljanje je občinska skupščina ostro obsodila in mu s tem dala oz. potrdila nezaupnico. Vsak odbornik ima pravico povedati svoje mnenje o nekem problemu ali pojavu, nihče pa nima pravice svojega stališča vsiljevati drugemu, kot je to naredil odbornik Seničar, ko je odbornike pozval, naj ne »nasedajo« itd. Seveda so odborniki zdravo in ostro reagirali in se na podlagi razprave odločili tako, kot so vedeli, da je najbolj prav.

Trgovski podjetji ELEKTROTEHNA in STANDARD bosta dobili nove poslovne prostore na Glavnem trgu. Novomeški trg bo z novo stavbo dobil spet nekaj arkad (Foto: Slavko Dokl)

Po likvidaciji v pogrebnem zavodu

Zadeva novomeškega zavoda za upravo pokopališč je pred vrhovnim sodiščem SRS — Nov odlok o upravljanju pokopališč v občini

V posebni točki dnevnega reda na seji občinske skupščine v Novem mestu 3. oktobra so razpravljali o stanju v zavodu za upravo pokopališč ob sklepu o likvidaciji.

Podlaga za razpravo je bila informacija o zavodu, leto pa so odborniki dobili tik pred sejo. Informacija jih je poučila, da sklep o likvidaciji zavoda za upravo pokopališč še ni uresničen, ker še ni znana razsodba vrhovnega sodišča SRS, pri katerem je zavod 30. junija sprožil upravni spor zaradi odločbe občinske skupščine o likvidaciji.

V informaciji je povedano, da je občinsko pravobranilstvo na tožbo dalo odgovor, v katerem poudarja, da je občinska skupščina pristojna za presojanje o delovnih organizacijah, ki se ukvarjajo s komunalno dejavnostjo, zlasti še, če je ta dejavnost posebnega družbenega pomena. V odgovoru pa je opisano tudi stanje v zavodu, odkar je le-ta podražil storitve in odkar so se povečali osebni dohodki vseh treh zavodovih delavcev.

Odborniki so iz informacije zvedeli tudi to, da so poslovanje v zavodu pregledali pristojni občinski inšpektor, služba družbenega knjigovodstva in drugi organi. V informaciji pa so tudi ugotovitve kot: delitveno razmerje dohodka se v zavodu ni spremenilo, čeprav so se storitve po reformi dvakrat podražile, to pa pomeni, da so za osebne dohodke še vedno dali 97 odstotkov dohodka in le 3 odstotke v sklade.

Na tej seji je občinska skupščina sprejela tudi odlok, po katerem bodo krajevne skupnosti upravljale podeželska pokopališča, sama občinska skupščina pa novomeško in šmihelsko pokopališče. Odborniki so takoj sprejeli tudi sklep, da dá skupščina novomeško in šmihelsko pokopališče pogodbeno v upravljanje komunalnemu podjetju.

KAM Z NOVIMI HIŠAMI?

Zazidalni načrti so sprejeti

Na Otočcu, v Gotni vasi in Straži predvideno 88 lokacij — Rezerviran je tudi prostor za stanovanja in delavnice obrtnikov

Na podlagi zazidalnih načrtov, sprejetih 3. oktobra na seji občinske skupščine v Novem mestu, bo možno na Otočcu, v Gotni vasi in Straži sezidati še 88 hiš. Z manjšimi popravki so obveljali predlogi Zavoda za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij, ki je tudi izdelal zazidalne načrte.

V zahodnem delu Otočca, med Krko in staro cesto proti Lešnici, je na 2,5-hektarskem zemljišču po novem zazidalnem načrtu predvideno 18 enodružinskih in dve skupini štiristanovanjskih vrstnih hiš s povprečno gostoto 87 prebivalcev na hektar.

Na območju med Žabjo in Gotno vasjo je z novim zazidalnim načrtom za zdaj predvideno na 4,1-hektarskem zemljišču 39 lokacij za enodružinske hiše. Računajo, da bo tu živelo na površini 1 ha povprečno po 49 ljudi.

Severnozahodni del Straže ima zdaj pripravljena zemljišča za 23 enodružinskih hiš ter rezervirane površine za potrošniški center in otroško varstveno ustanovo.

Zdaj, ko so kraji dobili zazidalne načrte, smemo pričakovati, da se bodo naselja načrtneje oblikovala, zlasti bo lažje preganjati tiste, ki bi hoteli zidati na črno. Črne gradnje so se v nekaterih krajih že kar močno razpasle.

Občinska skupščina je potrdila tudi predlog sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, naj bi bilo za novo obrtno središče predvideno območje med Žabjo in Gotno vasjo ter Karlovško cesto.

Tudi cestno podjetje za otroke

Kot smo že poročali, je 132 delovnih kolektivov, organizacij RK, posameznikov in drugih prispevalo v akciji za letošnje letovanje otrok nekaj več kot 3 milijone S din. V septembru je tudi Cestno podjetje, ki v prvem poročilu ni bilo omenjeno, vplačalo 200.000 S din.

Če je mrtvim pretesno...

Mrtvim je nemara vseeno, če so v grobu še tako na tesnem. Nemara jim je prav tako vseeno, kje so pokopani. Saj ničesar ne vedo . . .

Ni pa vseeno živim, zlasti še, kadar zmanjka zemlje za grob.

In na vavtovaškem pokopališču je zmanjkuje. Grobar je vselej v veliki zadregi, kadar mu naročijo, naj izbere prostor za novo jamo, saj skoroda ni več kam pokopavati.

Pokopališče v Vavti vasi je »zasedeno«, pretesno, premajhno. Premajhno bi bilo tudi, ko bi prenehali nositi sem čez Krko umrle Stražane.

Pokopališče v Vavti vasi je postalo problem, ki ga bo treba kmalu razrešiti. Krajevna skupnost je na svoji seji ta problem pretresala in predlagala, da bi pokopališče povečali na sosednjo parcelo onstran obzidja.

Tudi vavtovaška mrtvašnica kliče po ureditvi, povečavi. V njej je prostora le za orodje, ki ga potrebujejo pogrebniki. Mrtvašnici bi radi dozidali še mrliško vežo. Svojci imajo mrliča doma do pokopa, kar pa ni prijetno in tudi ne primerno. Če se bo posrečilo urediti vse to, se bo ljudem izpolnila velika želja.

Stanovanja za prevolske učitelje

Na Prevolah bodo uredili štiri samska stanovanja za učitelje v šolski stavbi. Šola je pripravila milijon S din, prav toliko pa bosta vredna delo in material vaščanov, ki bodo pomagali.

ZKJ v vojašnici »Milan Majcen« se je povečala

V novi generaciji mladih vojakov v vojašnici Milana Majcna je večje število komunistov, 69 teh pa se je takoj vključilo v vojaško osnovno organizacijo ZKJ. Na sestanku, kjer so govorili o življenjskih pogojih in delu organizacije ZKJ v JLA, jih je pozdravil član sekretariata kapetan I. razr. Tanče Josifovski. Novovključeni komunisti bodo prav gotovo z izkušnjami iz dosedanjih osnovnih organizacij pomagali pri razvijanju političnih aktivnosti. »Komunisti se ne morejo razlikovati v ideoloških pogledih, idejni in akcijski enotnosti, naj bodo v uniformi ali v civilu,« je rekel sekretar OO ZKJ, ko je pozdravljal nove tovariše.

Izbira lestencev

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Novem mestu boste našli veliko izbiro svetlobnih teles. Lestence za kuhinje, sobe, salone in druge prostore si boste najlažje izbrali v tej prodajalni. Posebnost so lestenci v obliki svečnikov. V obliki svečnika pa lahko dobite tudi stenske svetilke in nočne lučke.

Prodajalna je dobro založena s prenosnimi svetilkami za delavnice ali gospodarska poslopja, delavniškimi svetilkami in pisarniškimi svetilkami.

Nove meje med lovišči

S posebno odločbo je občinska skupščina v Novem mestu 3. oktobra določila nove meje med nekaterimi lovišči na območju novomeške občine. Lovišče Padež se je tako povečalo za 117 ha, Brusnice za 40 ha, Otočec za 160 ha itd. Zmanjšala pa so se lovišča Dolenjske Toplice, Gorjanci, Škocjan, Mirna peč in Novo mesto. Z združitvijo dvorske in žužemberške lovske družine sta se spojili tudi lovišči, združeno lovišče pa imenujejo Plešivica.

Spanje pravičnega ali kaj?

Skocjanske družbeno-politične organizacije se kar ne morejo zbuditi iz poletne dremavice. Izjema nista niti osnovna organizacija ZK niti gasilsko društvo. Pričakovali so, da bodo gasilci vsaj v tednu požarne varnosti malo bolj delavni, pa ni bilo nič iz tega. Krajevna skupnost je menda edina, ki še kaj dela. Morda bo jeseni kaj več časa za družbeno-politično delo.

Seveda, komunalno podjetje naj bi bilo krivo za vse, kar ni dobrega, kar je graje vrednega, kar ni narejenega! Pa le ni čisto tako!

Komunalno podjetje naredi celo več, kot bi moralo. Koliko mora, pa piše v pogodbi. Tam je zapisana tudi vsota, ki jo dobi za svoje delo. Plačilo večkrat ni primerno za delo, ki ga mora podjetje opraviti. Po pogodbi je plačano samo eno pometanje na dan, pometamo pa najmanj dvakrat, včasih celo večkrat. Vem, da tudi to ne zadostuje, ker je sploh za vsa komunalna dela premalo denarja.

Ni tako malo narejenega, kot večkrat prileti na uho zdaj s te, zdaj z one strani. Veliko je narejenega, če pa kljub temu še nimamo čistih cest, ulic in pločnikov, če je pomendrana trava v parkih, če se kolesarji vozijo po peščenih stezah za pešce ali če otroci (pa ne samo otroci) steptajo zelenice ali posmukajo lepotično grmičevje, ni krivo samo komunalno podjetje. Veliko milijonov bi prihranili in jih koristneje porabili, če ne bi bilo treba znova in znova urejevati istih, res vedno istih reči. Milijone pa bi lahko prihranili le, če bi bili občani malo bolj pazljivi, malo manj brezvestni in če bi imeli malo boljši čut za skupno, obče koristno delo.

Za kršitelje mandatne kazni

JOŽE KOLENC: — Nekaj mesecev opravljam na novo uvedeno čuvajsko službo v Novem mesto. Strinjam se s tem, kar sta povedala tovariša Legan in Gosenca, bi pa še nekaj dodal:

Obredel sem mesto, marsikaj videl, slišal in ugotovil. O smetiščih le še na kratko. Ljudje odlagajo smeti ob Krki pod Bregom, čeprav je tam tabla, ki to prepoveduje. Kupi smeti so na bregu proti Seidlovem mlinu, pa ob cesti na novi stadion na desnem bregu Krke, pa na Starem bregu, v Bršlinu itn. Razen smeti odlagajo zasebniki ali podjetja gradbeni material in druge odpadke na mestih, ki so za smeti prepolna ali neprimerna. Neprimerno mesto je v naselju Majde Šilc. Tam so Pionirjevi delavci na zahtevo občinske skupščine razmetali kup zemlje, čez dva dni pa se je pojavil še večji kup.

Navedel bi lahko več primerov nepravilnega parkiranja motornih vozil v parkih, na zelenicah, vožnje s kolesi po stezah za pešce, po konzolnem mostu itd.

Vsa dosedanja opozorila so bila zaman. Občinska skupščina je pripravila posebne bloke, na podlagi katerih bo čuvajska služba kaznovala kršitelje občinskih odlokov, in sicer: kršitelje odloka o komunalni ureditvi in zunanji podobi naselja ter odloka o javnem redu in miru z mandatno kaznijo po 500 Sdin, kršitelje odloka o prometni varnosti pa s kaznijo 1.000 Sdin. Kršitelje teh odlokov bodo lahko kaznovali tudi miličniki, ki so prav tako dobili take bloke.

Menim, da čuvajska služba ne bo učinkovita dotlej, dokler občani ne bodo doumeli, kaj je prav in kaj ne.

(Konec prihodnjič)

Novomeška kronika

■ DELAVNICO ZA TELEVIZORJE in radijske sprejemnike je te dni odprl Slavko Petre na Partizanski cesti 7 v Kandiji. Delavnica je odprta vsak dan od 7. do 15. ure, sprejema pa tudi naročila za popravila na domu. O tem se lahko dogovorite po telefonu 21-597. Za popravila daje 10-dnevno garancijo.

■ BLAGOVNA HISA MERCATOR na Glav. trgu nastaja v stavbi prodajalne Moda. Gradbinci Sploš. gradb. podjetja Grosuplje so najzahtevnejša dela že opravili: samo s kompresorji so morali pri poglabljanju stavbe brez razstreliva odstraniti več kot 60 m³ žive skale. Dela se odvijajo po načrtu in nova blagovna hiša bo odprta 1. maja prihodnjega leta. V njej bo 860 m² prodajnega prostora. Predračunska vrednost gradbenih in obrtniških del je 120 milijonov Sdin.

■ KIOSK ZA ČASOPISE, cigarete, pisma in druge potrebščine so postavili pred kratkim ob Cesti komandanta Staneta, nasproti uprave kmetijske zadruge. Na istem prostoru ima zadruga tudi stojnico, kjer prodajajo sadje in druge pridelke.

■ OKOLI 300 KG CVETLIČNEGA medu je dobila DOLENJKINA špecerija na Glavnem trgu in ga te dni začela prodajati po 920 Sdin kg.

■ DOMAČ KOSTANJ SO ZAČELI prodajati nabiralci iz okolice mesta ta teden na tržnici in po blokih. Povedali so, da je v okoliških gozdovih precej kostanja in da ga bodo še prinesli.

■ DELA V VRHOVČEVI ulici nadaljujejo. Kot smo že poročali, je ta ulica za promet že nekaj tednov zaprta. Izrabili so lepo vreme in pospešeno urejajo kanalizacijo.

■ VEČ IZLETNIŠKIH avtobusov iz raznih krajev države je v minulem tednu med potovanjem po Dolenjski ustavilo tudi v Novem mestu. Med postanki so si izletniki ogledali nekatere mestne znamenitosti.

■ TUDI V PONEDELJEK so na tržnici prevladovale gobe. Jurčki so šli v promet po 600 Sdin kilogram, kumare za vlaganje po 100 Sdin, solata po 200 Sdin, krompir po 90 Sdin, ohrovt po 140 Sdin, karfijola po 300 Sdin itd. Tudi sadja je bilo precej. Grozdje je veljalo 200 Sdin, jabolka 70 do 100 Sdin, slive 150 Sdin, banane 550 Sdin.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — Rodila je Marija Rožič s Mestnih njiv 9 — dečka.

ROŠKO PODZEMLJE SKRIVA ŠE MARSIKATERO ZANIMIVOST!

Človeške ribice na cesti v Občice!

Na mestu, kjer se Črmošnjičica, cesta med Poljanami in Podturnom ter strmo pobočje Roga najbolj približajo, je cestar Jože Križe našel dve človeški ribici

Uredništvu Dolenjskega lista!

Mogoče bi Vas ali koga drugega še bolj zanimala ta zanimivost: v petek, 6. oktobra ob 6. uri zjutraj sem šel po cesti pri Poljanah, kjer je prejšnji dan hudo deževje razdrlo cesto. Med blatom in kamenjem sem na sredi ceste opazil dve človeški ribici. Takoj sem pomislil, da jih je hudourje prineslo iz podzemlja in da je to bitje redkost, čeprav ne posebno lepo. Obe sem takoj vrgel v vodo, ker sta bili še živi. Eno sem odvrgel, ker je kmalu potem poginila, za drugo pa sem skočil v vas po neko posodo. Tako je še do danes ostala živa. Ne vem pa kaj ta ribica žre.

Če je to kaj zanimivo, naj se kdo oglasi ali pa objavite v Vašem listu.

Vas pozdravlja

JOŽE KRIŽE

Občice 19, p. Dol. Toplice

Takole pismo nam je poslal tovariš Križe, cestar iz Občic nad Poljanami pri Dol. Toplicah. Kaj ne bi bilo zanimivo, če se človeške ribice (latinsko Proteus anguinus), ki jih sploh ni nikjer drugje na svetu kot v podzemlju jugoslovanskega krasa, sprehajajo po cesti II. reda med Podturnom in Poljanami!

Repata dvoživka z barvo človeške kože zraste 20 do 25 centimetrov dolga in ima kratke nožice ter zakrknjene oči. Skrge nosi vse življenje. Živi od malih rakcev, drugih živalic in planktona. Kako se razmnožuje v naravi še niso mogli ugotoviti, umetno vzgajana pa leže jajčeca in rodi žive mladiče.

Tudi ribici, ki ju je našel tovariš Križe na cesti, sta bila odrasla in lepa primerka te tako redke živalice, da se tujci trumoma ustavljajo v Postojnski jami, kjer jim za nekaj minut pokažejo v plitvem bazenčku nekaj takih ribic. Med ribicami v Postojnski jami je vedno dovolj (deviznega) drobiža, ki ga številni obiskovalci mečejo med nje, menda za — srečo!

Človeške ribice, ki so jih našli tudi v podzemeljskih jamah pri Kočevju, so na naši strani Roga redkost, čeprav so prve človeške ribice na Slovenskem odkrili prav pri izviru naše Krke. Vendar novica, ki je zdaj prišla izpod Roga, še bolj opozarja na skrivnostno podzemlje.

Na mestu, kjer je izbruh vode sredi ceste vrgel na dan tudi ribice, vse kaže, da bi bilo treba odmakniti le dva ali tri kamne, pa bi se morda na vsem lepem znašli pred vhodom v Rog!

M. MOSKON

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

OBVESTILO

Obveščamo vse kmetovalce, da odkupujemo vse vrste živali:

govejo živino teleta in prašiče

po dnevnih cenah.

Živino odkupujemo na sejmišču v Novem mestu vsak ponedeljek od 10. ure naprej.

Če je na ponedeljek državni praznik, bomo živino odkupovali naslednji dan, to je v torek.

Mesno prehrambeno podjetje NOVO MESTO

Ivan in Zinka Rueh po 50 letih skupnega življenja (Foto: Ria Bačer)

Iskrene čestitke zakoncema Rueh

Znana Metličana Zinka in Ivan Rueh praznujeta te dni 50-letnico skupnega življenja

Prav ob poroki leta 1917 sta se Ruehova priselila v Metliko. Spoznala sta se v Kostanjevici, kjer je bil Ivan domačin, Zinka pa se je iz hrvaškega Ivaničgrada prišla k sestri učit šivanja.

V Metliki je mož kleparil, ona pa je šivala in vzgajala dve hčerki in sina. Šele ko so bili otroci odrasli, leta 1931, se je Zinka Rueh odločila za babiški poklic. V Ljubljani je bila 13 mesecev v šoli, nato pa je skoro 20 let pomagala porodnicam v Metliki, na Božakovem, v Drašičih in na Radovici.

O svojem poklicu pravi takole: »Poznam vse hiše v teh krajih, saj sem bila vedno na poti — peš! Tudi po tri noči zapored nisem spala. Slišala in videla sem čuda: žene, ki so rodile, še preden sem prišla v hišo, pa tudi take, ki so po dva dni trpele, preden je privekal otrok. Od leta 1954 sem v pokoju.

Zdaj sta zakonca Rueh sama in vedno doma. Mož je invalid še iz prve svetovne vojne, ženo pa je zdelala noja v poklicu, zato ima bolne noge. Revma! Na obisk prihaja pogosto edinole hčerka Zinka, poročena Marucelj v Crnomlju, z družino, pa tudi Milena, poročena v Skopju ni pozabila dóma. Sin je izginil v vojski.

— Se bosta za 50-letnico vnovič poročila?

— Kje pa! Stara obljuba med nama še zmeraj drži...

Industrija motornih vozil, Novo mesto

razpisuje

5 štipendij na Tehnični srednji šoli – strojni oddelek

Prednost imajo kandidati:
— višjih letnikov,
— dijaki staršev-borcev NOV,
— dijaki delavcev, zaposlenih v IMV.

Prošnje s kratkim življenjepisom in prepisom zadnjega šolskega spričevala sprejema Kadrovska služba Industrije motornih vozil, Novo mesto, do 31. 10. 1967.

Upravni odbor

SPG »PIONIR«

NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

ŠEFA GRADBIŠČA

NA REKI

POGOJI ZA SPREJEM:
- dokončana gradbena srednja šola,
- najmanj 6 let prakse v gradbeni operativi,
- opravljen strokovni izpit,
- regulirana vojaška obveznost

Kot poseben delovni pogoj za to delovno mesto je določeno poskusno delo.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP »PIONIR«, Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite najkasneje do 20. oktobra 1967 na SGP »PIONIR« Novo mesto, kadrovsko socialni oddelek, Kettejev drevored 37, Novo mesto.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili do 10. novembra 1967.

SMEH STOLETIJ

Francoski general Saint-Hil[illegible], velik Bonapartov prijatelj, je imel tik [illegible] izvolitvijo Napoleona za dosmrtnega kon[illegible] pred svojimi vojaki naslednji govor:

Prijatelji! Ljudstvo — a to[illegible] vi — mora odločiti, ali naj bo Napoleon [illegible]glašen za dosmrtnega konzula. Svobodno [illegible] izrazite svojo voljo. Nikakor nočem vplive[illegible] na vas, samo nekaj bi vam rad povedal: t[illegible], ki ne bodo glasovali za Bonaparta, bodo [illegible]no ustreljeni. Živela svoboda!!«

*

Pri pregledovanju čet je Na[illegible]on naletel na krepkega grenadirja, ki se mu [illegible] znan. (Napoleon se je rad ponašal z d[illegible] spominom.) Omenjeni grenadir je imel bli[illegible]no nad desnim očesom.

»Grenadir,« pravi cesar, »[illegible] je pa spomin na ... na ... na Wagram, kaj[illegible]

»Ne, veličanstvo,« odgovori [illegible], »to je spomin na Viktorijo, lepo kanti[illegible]

*

Mladi Dumas je uporabil v [illegible]katerih svojih romanih izraz »bolna praz[illegible]«. Neki kritik ga je hotel zaradi tega v d[illegible] osmešiti in ga je vprašal:

»Prosim, kaj naj pomeni [illegible] praznina«. Tega nikakor ne razumem. A[illegible] je sploh mogoče, da praznina nekoga bol[illegible]

Nato se je zmagoslavno o[illegible] povabljene, ki so se začeli nasmihati.

Toda Dumasov sin je opra[illegible] z njim zelo na kratko:

»Ali vas, gospod, ni še nikdo[illegible] bolela glava?«

Po polževo

Odgovorna oseba pri naših železnicah je pred nedavnim izjavila, da vozijo naši tovorni vlaki s hitrostjo 5 do 7 kilometrov na uro. Pri taki hitrosti bi težko uporabili celo tisto pripombo, da je železnico prehitel čas.

Na Pickovem vrtu v Ribnici imajo posebne vrste fižol, ki ima stroke dolge do pol metra. Na sliki nam dekle prikazuje strok fižola-velikana. (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

Vinska klet, predelovalni obrat kmetijske zadruge Metlika, je na zunaj že zgrajena. Gradbeno podjetje Črnomelj dokončuje svoja dela, te dni pa nameščajo stroje in drugo opremo. (Foto: Ria Bačer)

skrivnost izrezljane skrinjice

7

August Derleth

V pol ure je Ponce kupil klasičen slamnik, svoj lovski klobuk pa poslal po pošti domov. Kupil si je lahak poletni suknjič in ga nalašč nosil čez roko. Nazadnje je kupil še palico, kar me je nemalo začudilo. Saj je bil videti popolnoma drugačen, kot sem ga bil navajen že leta, kar stanujeva skupaj. Vendar mi svojih nakupov sploh ni pojasnil.

Šla sva po Strandu, dokler nisva našla trgovine z uvoženimi predmeti in starinami.

»Tukaj sva,« je rekel Ponce. »Prosim te, Parker, bodi priseben. Imaš namreč to napako, da ti obraz takoj izda, kaj čutiš. Torej, pozor!«

Ko sva odprla vrata in vstopila, je nekje v ozadju zapel zvonec. Prišel je zagorel mladenič nedoločljive starosti in se globoko priklonil. Pravzaprav nisem vedel, ali je še deček ali že mladenič. Nasmehnil se je in pokazal biserne zobe.

»Izvolita, gospoda! S čim vama lahko postrežem?«

»Ali ste vi lastnik?« ga je naglo vprašal Ponce.

»Ne, gospod. Jaz sem Ahmad in v službi gospe Moreland.«

»Veste, rad bi kupil izrezljano skrinjico z intarzijo,« je rekel Ponce.

»Kako veliko pa želite?«

»No, takšnole,« je Ponce pokazal z rokami in opisal skrinjico, ki mu jo je bila prinesla Flora Moreland.

»Ravno tako imamo, gospod,« je rekel prodajalec, »takoj jo prinesem.

Šel je v skladišče in se hitro vrnil z lepo izrezljano skrinjico.

»Sedemnajsto stoletje, gospod, italijansko delo. Izvirno. Upam, da je prav taka, kakršno si želite.«

»Odlično delo,« je pohvalil Ponce. »Vendar na žalost skrinjica ni taka, kot jo jaz iščem. Velikost je prava, ampak jaz bi rad skrinjico z orientalskim ornamentom.«

»Toda, gospod, intarzijskih skrinjic orientalske izdelave ni, mi je zelo žal,« je rekel Ahmed.

»Saj ne iščem izvirne antike. Vem, da na Vzhodu intarzijskih skrinjic pred osemnajstim stoletjem niso izdelovali.«

Ahmedov zadovoljni obraz je še bolj zasijal. »No, gospod, če je tako, mislim, da imam nekaj za vas.«

Spet je izginil v skladišče. Prinesel je drugo intarzijsko skrinjico in jo z zmagoslavnim nasmehom dal Ponceju. Ta je skrinjico obrnil, jo natančno pregledal, jo odprl, poduhal les, pogladil pokrov in se nasmehnil:

»Dečko moj, dragi, čudovita je! Koliko hočete zanjo?«

»Precej draga je, gospod — deset funtov.«

Ponce je brez besed odštel denar. »Dobro mi jo zavijte, prosim. Ne bi rad, da bi se čudovita rezbarija kaj poškodovala.«

Ahmedov obraz je kar žarel. Rekel je: »Gospod, vi znate ceniti intarzijo, kajne?«

»Dragi moj dečko, nekaj se razumem na te reči. Tale skrinjica pa je eno najlepših del te vrste, kar sem jih kdaj videl,« je malo naduto odgovoril Ponce.

Ahmed se je priklonil in ritensko umaknil v ozadje trgovine. Zašumel je svileni papir, v katerega je zavijal skrinjico. V petih minutah se je vrnil in z radostnim obrazom izročil zavitek Ponceju.

Ponce je mirnodušno šel iz trgovine na ulico. Komaj pa sva zavila za vogal ulice, je nestrpno pomahal taksiju in povedal šoferju najin naslov v Pradd-Streetu.

»Veš, Parker, Ahmed je pravi umetnik,« mi je Ponce rekel v taksiju. »In dobro pozna svoj posel. Upam, da si opazil, kako čudovite in dragocene predmete ima gospod Moreland v svoji trgovini.«

»Seveda sem opazil.«

»Mar ti to ničesar ne pove?« je rekel Ponce.

»Pove mi to, da njena trgovina dobro cvete, kakor nama je rekla tudi gospodična Flora.«

Narahlo sem s prstom potrkal po Poncejevem zavitku. »Ali se ti ne zdi, da je tale skrinjica zelo podobna tisti, ki nama jo je prinesla gospodična Flora?«

Ponce se je nasmehnil:

»Ko je vzorec narejen, gre delo zlahka od rok. Skrinjici sta enaki, pa ne samo ti dve, ampak še cela vrsta drugih, ki jih prodajajo v tej trgovini.«

— Zdaj ne bo več dolgo, to je že četrta vaja dopisne šole...

— Tako, pravi brodolomec ste? Pa sem mislil, da zbirate gradivo za potopise...

Za Vido in Rafaela!

„Da bi se vama uresničile želje!"

Pretekli četrtek smo na 6. strani našega lista pisali o usodi Vide in Rafaela Zupančiča iz Slepška pri Mokronogu; povabili smo bralce in naročnike Dolenjskega lista, naj po svojih močeh pomagajo mladima bolnikoma, da bi prek zbirke in našega lista dobila potreben denar za nakup televizijskega sprejemnika. Še pred naše objavo so nekateri dobri ljudje kar sami poslali otrokoma v Slepšek prve prispevke. Vida Zupančič nam je 5. oktobra pisala:

»Ne morem zdržati, da vam ne bi pisala kratkega pisma, v katerem je najmo veselje in žalost. Našli so se dobri in humani ljudje, ki nama želijo z vašo pomočjo pomagati.«

Poglejte: **Milivoj Kvast st. iz Črnomlja** nama je poslal po poštni nakaznici 2000 Sdin in vrstice: S skromnim prispevkom vama želim, da bi se vama želja izpolnila! — **Ivan Kez iz Laze 22, p. Draga,** je nakazal 250 Sdin in lepe želje. **Tov. Logar iz Mahovnika 16 pri Kočevju je poslal 1000 Sdin** in pripisal: Vida in Rafael, da bi se vama uresničile želje!. **Gragica Weiss iz Metlike** je tudi poslala 1000 Sdin.«

Medtem pa so začeli prihajati tudi v upravo Dol. lista v Novo mesto posamezniki, ki želijo omogočiti mladima bolnikoma nakup televizorja. Od 6. do 10. oktobra opoldne so vplačali:

Družina Moro iz Novega mesta: 1000 Sdin, **Ivan Pirc** iz Sevnice 2000 Sdin, **Kristina Kek** iz Vrhpeči 16 pri Mirni peči 2000 Sdin, **Ema Medic** iz Sevnice 1000 Sdin, **Tončka Košiček** iz Nove Gorice 2000 Sdin, **Marija Goleš** iz Novega mesta 1000 Sdin **Anica Pavlin** iz Novega mesta 1000 Ndin, **Alojz Arh** iz Leskovca 51 pri Krškem 500 Sdin; **Viktor Gorjanc** iz Sodražice je poslal lepo pismo in 1000 Sdin: sam je invalid v vozičku (njegovo pismo bomo objavili prih. teden), **uprava hotela BLED iz Rima** pa je v pismu poslala 10.000 Sdin.

9. oktobra smo prejeli prvi denar tudi na naš žiro račun pri SDK v Novem mestu: **Bojan Zadravec** iz Dobrniča 11 je poslal 2000 Sdin, **Danica Simčič** iz Gor. Radgone 3000 Sdin, iz Brežic pa so poslali: **Anica Starovški** 1000 Sdin, **Fani Dehovc** 2000 Sdin, **Jožica in Alenka Aleksič** 2500 Sdin in **Ana Rozman** 1000 Sdin.

Od 6. do 10. oktobra smo torej zbrali na posebnem računu pri Dolenjskem listu **za Vido in Rafaela Zupančič že 33.000 Sdin.**

Vsak teden sproti bomo poročali o vseh prispevkih, ki jih boste, dragi bralci in naročniki Dolenjskega lista, namenili za nakup TV sprejemnika za Vido in Rafaela. Vse v gotovini vplačane ali po pošti poslane zneske knjižimo na posebnem zbirnem računu v našem knjigovodstvu, vsem, ki želijo sodelovati, pa ponovno sporočamo:

Številka našega žiro računa pri SDK Novo mesto je: **DOLENJSKI LIST, NOVO MESTO: 521-8-9.** — Na vsako položnico (ali denarno nakaznico, čeprav je pošiljatev s položnico cenejša!) obvezno pripišite: »Za Vido in Rafaela«. Prispevke sprejema tudi uprava Dolenjskega lista v Novem mestu, Glavni trg 3 (vsak ponedeljek od 7. do 16. ure, vsak drugi dan: od 7. do 14. ure).

Vsem, ki so prvi dali dober zgled in odprli plemenito srce za mlada bolnika, v njunem imenu: ISKRENA HVALA!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Novomeščanka Tatjana Gros se je letos naglo uveljavila kot pevka zabavnih melodij. Njen največji uspeh pa je nastop na opatijskem festivalu, kjer je pela celo na finalnem tekmovanju v soboto zvečer. Na nastop so jo povabili nenagloma, nadomestila je obolelo Marjano Deržaj, tako da je odpotovala v Opatijo brez vaje. Navzlic temu je doživela uspeh, za katerega ji tudi mi čestitamo.

NE HODI DOMOV BREZ

PAVLIHA

POLJE »OMEGA«

7. Kamor je seglo oko, so valovala bilkasta drevesa, v vrhu vitka in obložena z nenavadnim semenjem. Med to drevje so se vpletala manjša, čokatejša drevesa z ogromnimi, na najrazličnejše načine razporejenimi listi. Spet druge rastline so se ponašale z bodicami, tretje z rahlim puhom in tako naprej.

No, pravo presenečenje pa je naša kozmonavta šele čakalo! Povzpela sta se v vrhove drevja, da se razgledata po daljni okolici. Jutranja zarja je vsak trenutek zgovorneje napovedovala, da bo zdaj, zdaj vzšlo[illegible] stran[illegible] v vrh[illegible] se jim[illegible] stoten[illegible] ne ve[illegible] je uri[illegible] ni, d[illegible] trebal[illegible] Pe[illegible]

[illegible]. Ko so se prvi bleščeči žarki razlili po prostranstvu je zastal dih. Nenavadni gozd je bil tesno posejan z mavričnim cvetjem! Nudil je pogled na pravcati paradiž cvetja! Cvetja [illegible]. Nekateri cvetovi so dosegali fantastične [illegible]. Ko je Jean pokukal v enega izmed njih, [illegible] jezerce nektarja. Kako težko se je ubrani[illegible] bi v omamni notranjosti cveta vrgel na [illegible] pil...

[illegible] se je medtem spet vrnil k ladji, pa je nenadoma kriknil. Jean se je ozrl navzdol. Prizor na tleh mu je zledenel kri v žilah. Pred Petrom je stala pošast. Crna, blesteča žuželka človeške velikosti! Tršato glavo so krasile grozovite klešče. S tipalkami je segala po Petru. Peter se je ritenski umikal. Uspelo mu je z levo roko ujeti lestev, ki je vodila v ladjo. Zavihtel se je po njej in zaloputnil pokrov za seboj. Hip nato, se je njegov bledi obraz prikazal v oknu. Bil je potolažen. Jean je sedel visoko na varni veji.

No, zadeva s tem še ni bila končana!

Trije dnevi za darovanje krvi

18., 19. in 20. oktobra bo v Brežicah ponovno velika krvodajalska akcija. Družbenopolitične organizacije in delovni kolektivi imajo dolžnost sodelovati v tej humani akciji in zbrati čimveč prijav krvodajalcev.

Občinski sindikalni svet je poslal vsem podružnicam priporočilo, v katerem jih opozarja, da so ravno podružnice odgovorne za uspeh in odziv v kolektivih.

Odvzem krvi bo od 18. do vključno 20. oktobra v brežiškem zdravstvenem domu vsak dan od 7. do 14. ure. Občani se lahko prijavijo tudi pismeno ali telefonično pri občinskem odboru Rdečega križa ali pri občinskem sindikalnem svetu. Vsi darovalci krvi bodo dobili izkaznice.

Pomoč pri kulturnih prireditvah

5. oktobra so se v mali dvorani prosvetnega doma zbrali organizatorji kulturnih prireditev iz brežiške in krške občine. Predstavnikov kulturnega življenja iz Sevnice ni bilo. V nevezanem razgovoru so se udeleženci seznanili z nalogami novoustanovljene službe pri republiškem svetu ZKPOS za posredovanje prireditev. Njen predstavnik Jože Štivan je pojasnil, da bodo v prihodnje svetovali vsem občinam pri organizaciji dramskih in glasbenih prireditev, razstav, klubskih večerov ipd., razen tega pa nameravajo izdati še bilten pred nastopajočo sezono.

Franc Volčanšek – predsednik ObSS

V torek, 3. oktobra, se je na razširjeni seji zbralo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Ker je na zadnjem plenumu zmanjkalo časa, so tokrat razpravljali o pripravah na občni zbor ObSS, obenem pa so za novega predsednika občinskega sindikalnega sveta imenovali Franca Volčanška.

Samo 10 organizacij ZK?

V brežiški občini je bilo doslej 32 osnovnih organizacij Zveze komunistov. Novi predlog, ki ga je dal v razpravo občinski komite, jih predvideva le 10. Vsi člani ZK naj bi se vključili v terenske organizacije, v podjetjih pa naj bi se združevali kot aktivi. Predlog za reorganizacijo obravnavajo člani vsepovsod in ga dopolnjujejo s svojimi pripombami. V Brežicah večina članstva predlaga tri organizacije, ker bi bila za mesto ena preobsežna.

Zvezna tekmovanja traktoristov

V Veliki Gorici je bilo te dni zvezno tekmovanje traktoristov, na katerem sta sodelovala dva predstavnika naše republike, slovenski prvak Franc Frigelj iz Brežic in Štefan Bukvič iz Murske Sobote.

Med 16 najboljšimi jugoslovanskimi traktoristi je na tekmovanju v Veliki Gorici zmagal Štefan Bukvič iz Murske Sobote, traktorist brežiške AGRARIE Franc Frigelj pa je bil deveti. V. P.

V znamenju Oktobra

Praznovanje 50. obletnice oktobrske revolucije se bo v brežiški občini začelo 14. t. m. Prireditve v počastitev velikega oktobra se bodo vrstile do občinskega praznika in bodo obsegale naslednje:

14. oktober: Seminar za prosvetne delavce s predavanjem in filmom o oktobrski revoluciji, v Brežicah.

16.—21. oktobra: V osnovnih šolah predstave filma »Od carja do Lenina«, spremljane s predavanji.

19. oktober: Predavanje in film za mladinski aktiv Brežice.

20. oktober: Predavanje in filmska predstava za mladinski aktiv Velika dolina.

21. oktober: Predavanje in prikazovanje filma za mladinski aktiv Bizeljsko.

22. oktober: Motocross na Čatežu.

24. oktober: Predavanje in film za mladinski aktiv Črešnjice.

26. oktober: Uprizoritev Cankarjeve drame »Hlapci« v Prosvetnem domu ob 19.30. Gostovalo bo celjsko gledališče.

27. oktober: Odprtje Lamutove likovne razstave v Posavskem muzeju ob 10. uri.

27. oktober: Promenadni koncert brežiške godbe na pihala ob 18.30 uri

27. oktober: Akademija v prosvetnem domu ob 19.30 uri.

28. oktober: Slavnostna seja občinske skupščine ob 10. uri. Udeleženci oktobrske revolucije bodo prejeli knjige in plakete.

28. oktober: Otvoritev zimskega bazena v Čateških Toplicah.

29. oktober: Otvoritev vodovoda v Bušeči vasi in Skopicah.

Od 30. oktobra do 2. novembra bodo v Dobovi, Cerkljah in Brežicah brezplačne predstave sovjetskega filma »Sčors«.

V avli prosvetnega doma bo od 26. oktobra do 8. novembra odprta razstava fotografij Lenina in udeležencev oktobrske revolucije.

Dijaki brežiške gimnazije izkoristijo vsak lep dan za urejanje igrišča pred šolo. Na sliki skupina III. b razreda pri razgrinjanju gramoza. Dijaki na tihem upajo, da jim bodo igrišče asfaltirali še to jesen. (Foto: Jožica Teppey)

2177 delovnih ur na igrišču

Brežiški gimnazijci imajo lepo sodobno šolsko poslopje, še vedno pa so brez telovadnice in brez lastnega igrišča. Da bi telovadnico laže pogrešali, so začeli urejati igrišče pred šolo. Pobudnika za prostovoljno delo sta bila šolsko športno društvo in šolski komite Zveze mladine.

Dijaki so se lotili dela že v prvih počitniških dneh med 28. in 29. junijem. Začeli so z izkopom. Nato so napravili drenažo. Podrli so stari samostanski zid in razbili okrog 500 kubikov kamenja. Potrebovali so ga v drenažnih jarkih, v katere so položili tudi cevi za odvajanje vode.

Na igrišču razgrinjajo te dni še zadnje kubike gramoza. Njihovo delo bo s tem končano. Zdaj manjka samo še plast asfalta. Največ in najbolj pridno so delali dijaki III. b in IV. b razreda. Delo je nadzoroval ravnatelj, ki je tudi sam rad prijel za lopato. Do sobote, 30. septembra, so dijaki našteli že 2177 prostovoljnih ur. S to številko so upravičeno zaslužili pohvalo.

Z MODERNIZACIJO LOKALOV ŽELJAM KUPCEV NAPROTI

KRKA obljublja samopostrežno trgovino

Nove prodajalne bodo dobili na Obrežju, v Župelevcu in v Trebežu — V Brežicah bo podjetje v naslednjih letih odprlo več specializiranih trgovin z blagom, ki ga domačini in turisti najbolj pogrešajo

V novem mestnem naselju bo trgovsko podjetje KRKA gradilo samopostrežno trgovino. Načrti so že pripravljeni. Izdelali so jih strokovnjaki pri REGIONU. Nova samopostrežnica bo stala na prostoru med blokom Čateških Toplic in blokom JLA. Imela bo 425 kvadratnih metrov površine, od tega 175 kvadratnih metrov prodajnega prostora.

Lokal bo bogato založen z živili, gospodinjskimi potrebščinami in pleteninami vseh vrst. V njem bodo naprodaj delikatesni izdelki, sveže meso, mleko, kruh, sadje in zelenjava. Obiskovalci se bodo lahko okrepčali v bifeju. Za novi del mesta bo taka trgovina zelo dobrodošla. Prodajalna v Vodnikovi ulici je mnogo premajhna. Predračun za samopostrežnico znaša 105 milijonov S din. V tej vsoti je upoštevana že tudi oprema.

Trgovsko podjetje KRKA ima trenutno 19 poslovalnic in tri grosistična skladišča: za tekstil in galanterijo, za železnino, gradbeni material in steklo ter za tobačne izdelke. Za prodajalne na podeželju so tudi namenili nekaj denarja. S prvim oktobrom so zaprli trgovino na obrežju, ker je lastnik odpovedal lokal. V vasi so že kupili zemljišče, na katerem bodo postavili novo trgovino paviljonskega tipa.

V Župelevcih bodo tudi uredili novo prodajalno. Graditi jo bodo začeli že letos. Soinvestitorji so družbene organizacije, ki bodo imele v zgradbi nekaj prostorov zase.

V kratkem bo urejena poslovalnica v Trebežu. Lokal bo obsegal 58 kvadratnih metrov, a skladišča 50 kvadratov. Manjkajo samo še ometi in obloge s ploščicami.

V Brežicah bodo pridobili prostore za novo trgovino tam, kjer je bila doslej uprava podjetja. Po preselitvi računovodstva v nadzidani del PRESKRBE bodo stare prostore začeli urejati za bodočo prodajalno. V aprilu prihodnjega leta bo že odprta. Jt

Razgibani aktivi

Vodstva mladinskih aktivov po vsej občini sklicujejo sestanke, na katerih se dogovarjajo o pripravah na letne konference. Mladina je poživila delo v organizaciji in pričakovati je, da bodo bližnje konference mladinskih aktivov dobro pripravljene. Občinska mladinska konferenca je predvidena novembra.

OPEKA ZA ELEKTRIFIKACIJO PROGE LJUBLJANA — ZAGREB

Veliki kupi zidakov skopneli

V prvem polletju so imeli v brežiški Opekarni v zalogi poldrugi milijon polnih zidakov — Zdaj so našli tržišče in niso več v skrbeh za prodajo — Za izpopolnitev sušilnih in strojnih naprav so namenili letos 25 milijonov starih dinarjev

Opekarji so spet dobre volje. Znebili so se ogromnih zalog zidakov, ki so skozi vse prvo polletje kakor mora tlačile kolektiv. Ko so dobili odjemalce in so kupi začeli kopneti, se je vzdušje hitro spremenilo.

Na železniški postaji vsak dan naložijo po dva vagona opeke. Največja odjemalca sta gradbeno podjetje Grosuplje in Jugoslovanske železnice. Polne zidake potrebujejo na železnici za elektrifikacijo proge Ljubljana—Zagreb. Polagali jih bodo med obema kabloma in še povrh kablov, da ju bodo zaščitili.

Zaloge polnih zidakov so v prvem polletju narasle na poldrugi milijon enot. Njihova vrednost je dosegla 50 milijonov starih dinarjev. Za Opekarno je bilo to ogromno breme. S strahom so gledali v prihodnost. Zdaj ne čutijo nobene bojazni več. Planiranega števila opečnih enot sicer ne bodo napravili zaradi deževja v aprilu in septembru. Za letos so predvideli 7 milijonov opečnih enot, izdelali pa jih bodo približno 6,200.000. Če bo oktober lep, bo peč delala do konca leta. Tudi letos si je podjetje pomagalo s sezonsko delovno silo. Ti delavci so prišli aprila. Polovico jih je še tukaj, drugi pa so že odšli.

Osebni dohodki so bili v prvem polletju povprečno 75 tisoč S din, v drugem polletju pa pričakujejo izboljšanje. V sklade naložijo 75 odstotkov dohodka, 25 odstotkov pa porabijo za osebne prejemke zaposlenih.

Podjetje mora letos odplačati 22 milijonov S din anuitet, za 25 milijonov pa imajo novih investicij. Izpopolnili so sušilne in strojne naprave.

Obrat prednapetih strojnih elementov bo vso zimo delal zalogo za prihodnje leto. Letos je že junija zmanjkalo preklad za okna in vrata. Votlih opečnih blokov 4 I prav tako primanjkuje, veliko pa je tudi povpraševanje po strešni opeki. Za izdelavo strešnikov nimajo zadostnih zmogljivosti, novih investicij pa sedaj ne bi mogli prenesti.

J. TEPPEY

NOVO V BREŽICAH

■ **GIMNAZIJSKI DIJAKI** se pripravljajo na proslavo 50. obletnice velike oktobrske revolucije. Na sporedu bodo recitacije Jesenina, Majakovskega in Šolohova. Učenci zaključnih razredov bodo pisali domače naloge o revoluciji. Eno uro rednega pouka pa bodo povsod namenili odmevom velikega Oktrobra.

■ **V TOVARNI POHISTVA**, ki praznuje letos dvajsetletnico obstoja, bodo počastili spomin na revolucijo s svečano proslavo in izdajo biltena o razvoju podjetja.

■ **PREDSTAVNIKI PIONIRSKIH ODREDOV** iz občine in učenci šestih razredov brežiške osnovne šole so 7. oktobra obiskali razstavo otroških izdelkov in šolske opreme v Ljubljani.

■ **NA STOJNICAH BREŽIŠKE TRŽNICE** je bilo v soboto veliko gob in kostanja. Gobe so bile naprodaj po 700 Sdin kg, kostanj pa po 200 Sdin. Trg je bil bogato založen z vsemi vrtninami.

■ **TRGOVINA S SADJEM IN ZELENJAVO** je dobila večje količine jabolk za ozimnico. To sta bili sorti jonatan in zlata parmena. Stranke lahko naročijo tudi krompir. Za večje količine jim nudijo popust.

■ **V OBRATU SLOVENIJA VINA** pripravljajo montažo nove polnilnice. Za kolektiv pomeni to veliko pridobitev. Nove stroje bodo v kratkem spustili v pogon.

■ **AGROSERVIS IMA STALNO NA RAZPOLAGO** avtomobil za službo na avtomobilski cesti. V letošnji sezoni so sicer pričakovali več prometa, vendar so z uspehom kljub temu zadovoljni, še bolj pa seveda tisti, ki jim je dežurni mehanik priskočil na pomoč.

»AGRARIA« JE NAJVEČ PRISPEVALA ZA LETOVANJE OTROK

V Savudriji so bile lepe počitnice

Socialno ogroženim otrokom so krila stroške letovanja društva, občinska skupščina in delovne organizacije — Oddih ob morju je vsem udeležencem zelo koristil

Občinska zveza prijateljev mladine je te dni poročala o letovanju otrok ob morju. V Savudriji je preživelo po deset počitniških dni 154 osnovnošolskih otrok in 8 cicibanov iz otroškega vrtca Cerklje. Otroke je spremljalo 15 vzgojiteljev.

Društva prijateljev mladine so mnogim potrebnim otrokom že omogočila oddih ob morju.

Velik prispevek za letovanje otrok je dala AGRARIA.

Občinska skupščina je krila vse stroške letovanja 16 otrokom, nekaterim pa je dala le delno pomoč. Izdatki za letovanje otrok so znašali letos 3,200.000 Sdin in se pokrivajo z dohodki. V zgradbi, kjer letujejo otroci, bi nujno morali prekriti streho in jo nekoliko preurediti.

Društva prijateljev mladine po vsej občini si te dni pripravljajo programe za naslednje delovno obdobje. V te dnu otroka sklicujejo seje, na katerih se bodo podrobno dogovorili o nalogah, ki jih čakajo do konca leta.

BREŽIŠKE VESTI

ZAPIS S KONFERENCE KOMUNISTOV V »CELULOZI«

Enotnost je zagotovilo za uspeh

Velike zaloge celuloze in papirja na domačem tržišču silijo podjetje, da se še bolj uveljavlja v konkurenčnem boju z inozemskimi kupci zunaj naših meja — Pri premagovanju trenutnih in bodočih težav je pomembna zlasti enotnost komunistov

Komunisti tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj« v Krškem so se zbrali 5. oktobra na letni volilni konferenci. Udeležili so se je tudi gostje: član CK ZKS in republiški poslanec dr. Jože Brilej, republiški poslanec Milan Ravbar, sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Šribar ter sekretar občinske konference SZDL Peter Markovič.

Na konferenci so analizirali predvsem troje stvari: gospodarski položaj podjetja danes in v perspektivi, reorganizacijo ZK v podjetju in občini ter zunanjepolitične razmere v zvezi s krizo na Srednjem vzhodu.

Gospodarski položaj podjetja ni zavidljiv. Zaostrovanje ekonomskih odnosov na domačem in tujem tržišču se občutno kaže na skladih podjetja in vzporedno na perspektivah razvoja in razširjene reprodukcije. Velike zaloge na domačem trgu (skoraj 47.000 ton celuloze in papirja) silijo podjetje vedno bolj k usmerjanju na zunanje tržišče. Da pa bo tovarna lahko uspešno nastopala v hudi konkurenci z inozemskimi proizvajalci, bo moral kolektiv ukreniti še marsikaj. Proizvodni stroški so še vedno previsoki, zmogljivosti premajhne, stroji pa zastareli.

Bistvo razprave se je sukalo predvsem okoli tega, kaj storiti, da bo podjetje nemoteno poslovalo. Sklenili so, da se morajo vsi zaposleni truditi za čim gospodarnejše poslovanje, za zniževanje proizvodnih stroškov in izboljšanje kakovosti izdelkov, ker postajajo kupci vedno zahtevnejši.

V prihodnje računajo člani kolektiva tudi na proizvodnjo sulfatne celuloze. Prej ali slej se nameravajo odreči prodaji raznih formatnih papirjev, predvsem na zunanjem tržišču, ker od tega ni posebnih koristi.

V razpravi je sodeloval tudi dr. Jože Brilej. Poudaril je, kako pomembna je enotnost komunistov pri premagovanju trenutnih težav. Menil je, da sta enotnost in delavnost komunistov v revoluciji ekonomskega sistema merilo za to, kako izpeljati naloge življenjskega pomena. Različne ukrepe, sprejete ob gospodarski reformi, so komunisti dolžni objektivno zastopati pred občani.

Nadaljnja razprava se je nanašala na ideološko izpopolnjevanje članov ZK, s katerim je treba nadaljevati še bolj poglobljeno. Ob koncu je dr. Brilej seznanil vse navzoče z zunanjepolitičnimi dogodki.

Konferenca je izvolila devetčlanski sekretariat osnovne organizacije, sekretarja in enajst članov občinske konference ZK. Sekretarsko dolžnost so ponovno zaupali Zdenku Piclju.

Želja po pogrebnem zavodu

Na Senovem, ki ima z okolico nad tri tisoč prebivalcev, se vedno bolj kaže potreba po ustanovitvi pogrebnega organa. Ta naj bi skrbel tudi za urejanje vseh potrebnih dokumentov za pokop, za nabavo krste, izkop jame in podobne stvari.

Prav nerodno je, ker morajo ljudje sami toliko hoditi od vrat do vrat, preden uredijo vse potrebno za pokop svojca ali sorodnika. Senovčani vemo, kako je to mučno. Če bi ustanovili pogrebni zavod, bi jim bilo marsikaj prihranjenega. Tako je v vseh večjih središčih. Prebivalci Senovega upamo, da bo za to poskrbela krajevna skupnost.

Pridelkov ni kam prodati

Že spomladi, ko so kmetje videli obete za dobro letino krompirja in sadja, so se pridelovalci veselili jeseni. Nihče pa tedaj ni pomislil, da ne bo mogel prodati krompirja, še manj pa jabolk. Odkup je slabo organiziran. Kmetje ponujajo pridelke posameznim kupcem, teh pa je premalo, ker je pridelek večji od krajevnih potreb.

Pridelovalci so razočarani, ker ostajajo kljub bogati letini brez denarja. S krompirjem bodo pitali živino, jabolka jim pa gnijejo, ker nimajo urejenih shramb in tudi ne posode, da bi jih stiskali.

Tresena jabolka ponujajo po 10 do 15 S din kg. Nekaj kupcev se je oglasilo tudi iz Ljubljane, in ti so povedali, da prodajajo taka jabolka v Ljubljani po 180 S din kg. Ali ne bi bila lahko tudi tam cenejša, če bi bil odkup bolje organiziran?

2. oktobra so v Kršem na levem bregu Save odprli prodajalno PRESKRBA MARKET, poslovalnico domačega trgovskega podjetja PRESKRBA. S 500 m² koristne površine (poslovni prostori, bife, skladišče) je ta market med večjimi spodnjeposavskimi trgovinami. Dela so veljala 86 milijonov S din. V začetku septembra je trgovsko podjetje PRESKRBA odprlo obnovljeno prodajalno v Leskovcu in novo trgovino za območje partizanskih krajev pod Bohorjem v Kališevcu. Podjetje je do zdaj preuredilo 10 in na novo zgradilo 7 trgovin. — Na sliki: notranjščina nove prodajalne PRESKRBA MARKET v Krškem (Foto: Vili Videnič)

Dr. Brilej je obiskal dve podjetji

Podpredsednik skupščine SRS in poslanec republiškega zbora skupščine SRS je med tridnevnim obiskom v občini Krško bil med drugim tudi v Splošnem obrtnem podjetju in trgovskem podjetju »Preskrba«.

V Splošnem obrtnem podjetju so predstavniki kolektiva dr. Brileja seznanili z razvojem in uspehi kolektiva ter s problemi pri izvajanju gospodarske reforme. Tovariš Brilej se je zanimal za nadaljnji razvoj podjetja ter možnosti odpiranja novih delovnih mest. Izrečene so bile tudi kritične pripombe na račun neenakega starta oz. neenakih pogojev za razvoj družbene in zasebne obrti. Podpredsednik skupščine SRS je izrazil zadovoljstvo nad dobrim poslovanjem in gospodarjenjem v tem podjetju in jim zaželel še veliko delovnih uspehov.

Predstavniki trgovskega podjetja »Preskrba« so seznanili dr. Jožeta Brileja z razvojem trgovine v občini Krško. To podjetje je bilo ustanovljeno 1. 1. 1964. Prej so obstajala tri trgovska podjetja: »Resa« v Krškem, »Otok« v Kostanjevici in »Preskrba« na Senovem. V tem kratkem času je združeno podjetje zgradilo 8 novih trgovskih lokalov in 12 adaptiralo. Skupna vrednost vloženih sredstev je nad 300 milijonov starih dinarjev.

Močno in kvalitetno razvijanje trgovske mreže v krški občini je vsekakor odraz intenzivnega vlaganja lastnih sredstev Trgovskega podjetja »Preskrba«.

Tovariš dr. Jože Brilej je dal vse priznanje kolektivu, ko je ogledal novo sodobno samopostrežno trgovino na Vidmu. To je prvi market v Spodnjem Posavju. Zanimal se je tudi za nadaljnji program razvoja in ureditev trgovinskih lokalov v Kostanjevici.

Obisk uglednega in visokega funkcionarja je vsekakor veliko priznanje za oba kolektiva. jč

Podpredsednik republiškega izvršnega sveta in član CK ZKS dr. Jože Brilej je govoril zbranim komunistom v tovarni celuloze in papirja »Djuro Salaj« v Krškem (Foto: M. Vesel)

KRŠKE NOVICE

■ **ZDRAVSTVENI DOM** bo tudi letos organiziral cepljenje proti gripi. Po podatkih statistične službe so bila taka cepljenja doslej uspešna. Zaradi tega priporoča zdravstvena služba vsem delovnim organizacijam v občini, naj zaposlenim omogočijo cepljenje. Predvidevajo, da bo cena trikratnega cepljenja znašala okoli 12 do 13 Ndin. Del stroškov bo kril komunalni zavod za socialno zavarovanje.

■ **NA KONFERENCI OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK** v tovarni papirja so izvolili enajst članov, ki bodo v naslednji mandatni dobi zastopali organizacijo v občinski konferenci ZK. Izvoljeni so bili: Nace Zagorc, Rado Vidmar, Zoran Dular, inž. Stane Preskar, Lado Trampuš, Stane Pevec, Marjan Stajner, Drago Župevc, Janez Roškar, Anton Vodišek in Zdenko Piceij.

■ **NEDAVNO JE TURISTIČNA POSLOVALNICA SAP** priredila za krško godbo na pihala dvodnevni izlet na Madžarsko. Udeleženci so bili s potovanjem zelo zadovoljni. Del stroškov za obisk na Madžarskem je godbenikom povrnila sindikalna podružnica CELULOZE.

ALOJZ HOSTA

23. septembra smo pokopali Alojza Hosto, čevljarja in malega kmeta, starega 67 let, priljubljenega prebivalca Podbočja in daleč znanega poštenjaka. V prvi svetovni vojni se je boril ta tirolski fronti, kjer je bil tudi ujet. Po povratku domov je najprej čevljaril, nato pa kupil majhno posestvo. Štiri otroke je vzgojil v poštene državljane. Od 1942 je sodeloval v NOB, po osvoboditvi pa se je pridno udejstvoval v družbeno-političnem življenju. Že od prve vojne je bolehal, svoj delež trpljenja pa je prestal tudi v NOB, zato je zlasti zadnja leta vidno hiral. Več kot 47 let je bil gasilec.

Vsi, ki smo ga poznali, mu želimo miren počitek v domači zemlji. Pokojnega Lojzeta bomo ohranili v lepem spominu. *J. S.*

Sedaj je čas, da si nabavite peč

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Krškem boste lahko izbrali peč na olje ali električno peč. Prodajalna ima v zalogi oljne peči EMO 5 (5000 kal.), KONTAKT (7500 kal.) in QUEEN (10.000 kal.).

Prav tako dobite v tej prodajalni električne peči, infra peči za kopalnice, kaloriferje in električne radiatorje, ki se polnijo z vodo ali oljem.

Za mrzle dni — peč pri ELEKTROTEHNI!

Pionirji so zborovali v Leskovcu

29. septembra so imeli vsi pionirski odredi v krški občini svoje konference, v nedeljo, 8. oktobra, pa so se zbrali na osrednji proslavi dneva pionirjev v Leskovcu. V Leskovec so prihiteli z rdečimi rutami okoli vratu in z odrednimi zastavami pionirji iz vseh šol krške občine. Predsednica pionirske komisije pri DPM Krško Rozika Cerovšek je ob 8. uri odprla razstavo izdelkov pionirjev v štirih razstavnih prostorih v Kulturnem domu, ob 9. uri pa je predstavnike pionirskih odredov sprejel v klubski sobi doma predsednik Ob S Stane Nunčič. Nato se je pisani sprevod pionirjev zlil na šolsko telovadišče, kjer je sledila prireditev na prostem. Lepega pionirskega slavja se je udeležil tudi predsednik Zveze prijateljev mladine Slovenije Stane Repar.

M. Tratar

Načrt je, denarja pa ni

Odbor krajevne organizacije rezervnih oficirjev in podoficirjev na Senovem pripravlja nov študijski program za šolsko leto 1967/68. Pogram bodo sprejeli še ta mesec na občnem zboru. Ker pa je združenje brez denarja, še ne vedo, če ga bodo lahko tudi uresničili.

DROBNE IZ SENOVEGA

■ **RUDARJI SO V SEPTEMBRU** nakopali 23.400 ton premoga, kar je za 20 odst. več, kot predvideva tehnični plan, in za 7 odst. več, kot predvideva finančni plan rudnika. Zaposleni upajo, da bodo ta mesec tudi dohodki boljši.

■ **16-STANOVANJSKI STOLPIČ**, ki ga grade na Senovem, hitro raste. V dobrem mesecu, odkar so pričeli, so napravili izkop, sezidali temelje in kletne prostore in zdaj že zidajo pritličje. Z delom urno nadaljujejo.

■ **POPRAVILO VAŠKIH POTI IN CEST** v okoliških krajih se je za nekaj časa ustavilo, kar je zmanjkalo kamenja. Dovažali so ga iz rudnika. Računajo, da kamenja še nekaj časa ne bo in da bo delo še zastalo.

■ **KMETJE HITE OBIRATI KORUZO** in pripravljajo polja za jesensko setev, ki je že nekoliko zapoznela. Večino kmetov čaka še obiranje jabolk, ki jih je polno na drevju in tudi na tleh. Obrana jabolka prodajajo po 30 Sdin kg.

ALI LAHKO ŠOLA V SEDANJIH PROSTORIH IZPOLNJUJE SVOJE ŽIVLJENJSKE NALOGE?

Šola z zvezanimi rokami 2

Piše Slavko Smerdel

Omenil sem že, da zahteva pouk na višji stopnji osnovne šole od slehernega učenca sposobnost samostojnega razmišljanja in sklepanja. Te sposobnosti moramo razvijati pri učencu ob vsaki učni uri in pri vsaki učni snovi. Zato moramo dosledno izvajati eno izmed osnovnih pedagoških načel, da mora biti pouk nazoren. Vsako novo učno snov moramo obravnavati tako, da jo bo lahko otrok dojemal s čim več čutili. Šele potem smo lahko prepričani, da jo bo dobro razumel, znal poiskati njene medsebojne zakonitosti in si jo bo na podlagi smiselnega učenja tudi zapomnil. Žal pa moram povedati, da imamo na naši šoli, zlasti na višji stopnji, zelo majhne možnosti, da bi bil pouk tudi nazoren. Borimo pa se še z drugimi težavami, za katere menim, da bi jih morali v skladu s hitrim in uspešnim gospodarskim razvojem Krškega in okolice rešiti že pred več leti.

Sedanja stavba osnovne šole v Krškem, v kateri je tudi srednja tehniška šola, je bila zgrajena pred 90 leti. Ob njeni otvoritvi in tudi pozneje so bili v tej šoli na razpolago poleg učilnic še dobro opremljeni kabineti za poučevanje posameznih predmetov. Še danes lahko občudujemo nad 100 let stara učila, ki so jih uporabljali v šoli. Zaradi hitrega razvoja kraja in priseljevanja ljudi s podeželja v mesto se je hitro večalo število družin. Prav tako je bilo iz leta v leto več šoloobveznih otrok. Zato niso več zadoščale nekdanje učilnice in so morali spremeniti kabinete v navadne učilnice. Zlasti na videmski strani je bilo v razmeroma kratkem času zgrajenih večje število stanovanjskih blokov, stolpnic in hiš tako, da sta postali sedanji šolski stavbi na desnem in levem bregu Save že pred 10 leti premajhni.

Na levem bregu Save je dobila šola na razpolago še nekaj prostorov v več kot 10 let starem stanovanjskem bloku. Zaradi omejenega prostora ne morem v tem sestavku podrobneje opisati, v kolikšni meri ti prostori ustrezajo nalogam, ki jih ima osnovna šola. Omenim naj le, da imajo otroci v teh prostorih na razpolago komaj eno tretjino pripadajočega prostora in zraka. Zaradi nizkih stropov, ker so zgradili blok za družinska stanovanja, v vsakem razredu pa je do 30 otrok, je v teh prostorih skoraj vedno slab zrak. Posledica je, da številni otroci, ki vdihavajo tak zrak, med poukom pogostokrat bruhajo in so zato le delno sposobni za učenje. Ker fasada bloka še do danes ni ometana, slabo pa se zapirajo tudi okna in vrata, so vsi prostori v zimskem času zelo mrzli in se v mrzlih dneh segrejejo največ do 12° C. Zato se morajo otroci kar med učnimi urami pogostokrat ogrevati s hitrim skakanjem in drgnjenjem rok, da so spet za kratek čas sposobni nadaljevati delo. Za tako obupno stanje ne morem najti opravičila, kajti če se človek sprehodi po pisarniških prostorih, v katerih delajo odrasli ljudje, in ocenjuje njihove pogoje za delo, potem se mu vsiljuje sodba, da za šolstvo odgovorni podcenjujejo delo naših otrok v šoli ali pa ne poznajo pogojev, ki jih mora imeti šola, da lahko uspešno izpolnjuje svoje naloge.

(Nadaljevanje prihodnjič)

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Zakaj ne bi obnovili RK v Razboru?

Nedolgo tega je občinski odbor Rdečega križa iz Sevnice razposlal osnovnim organizacijam RK pakete CARE, v katerih je bila obleka in obutev. Ker na Razboru nimajo RK, je njihov delež sprejela osnovna organizacija v Loki, ki je pomoč posredovala ljudem na Razboru.

Pošiljka je napravila nepotreben ovinek. Ali res ni mogoče obnoviti organizacije na tem področju? Tudi v hribovskih krajih lahko RK uspešno deluje; to dokazujeta primera iz Bučke in Zabukovja, kjer so naselja še bolj raztresena. Zavedati se je treba, da RK ni samo dobrodelna organizacija, marveč lahko veliko naredi na področju zdravstvenega prosvetljevanja naših ljudi.

Zadnja krvodajalska akcija je pokazala, da je tudi na Razboru mogoče dobiti ljudi, ki darujejo kri. Znano je, da so hribovci zdravi in kleni ljudje, da imajo v svojih vrstah mnoge, ki bi lahko dali kri. Vse to govori za to, da bi bilo treba ustanoviti osnovno organizacijo, ki bi lahko opravljala pomembno poslanstvo.

Tom in Tof v Sevnici

Sevniška delavska univerza je sklenila povabiti v Sevnico popularna potnika na Arktiko Toneta Fornezzija, novinarja TT, in inž. Pleterskega. Dogovorjeno je bilo, da bo predavanje, katerega bodo spremljali barvni filmi in fotografski posnetki, v ponedeljek, 16. oktobra.

Pa prašate, od kod toliko portugalke!

Sevniški tržni inšpektor je po poizvedovanju ugotovil, da je na Malkovcu pri vinogradnikih odkupoval grozdje modre portugalke in ranine tudi gostilničar Ivan Lesjak iz Ljubljane. Odkupljeno grozdje je predelal, toda »nenadoma« je bilo mošta precej več, kot je bilo grozdja. Temu so se vinogradniki močno »čudili«, tržni inšpektor pa je ugotovil, da je moštu dodajal vodo in kemikalije.

Ker za uvedbo postopka ni pristojna sevniška občinska inšpekcija, so zadevo odstopili ljubljanski občini, kjer ta gostilničar opravlja svojo obrt.

Dobili smo Kvedrovo plaketo

Pionirji odreda »Dušana Kvedra« iz Boštanja smo za dan pionirjev odšli na Lisco, 6. oktobra pa smo imeli na šoli v Boštanju v počastitev občinskega praznika delovno konferenco in kulturni program. Na konferenco sta prišla kot gosta predsednik ObS Sevnica Franc Molan in predsednik ObK ZMS Vojko Dvojmoč. Poklonila sta nam plaketo Dušana Kvedra - Tomaža, našega vzornika, ki jo je izdelal Vladimir Stoviček. Na delovni konferenci smo izvolili nov sekretariat odreda in določili krožke, v katerih bomo sodelovali v tem šolskem letu.

OLGA SLADIČ
uč. 7. raz. osn. šole
Boštanj

Na slavju v Krmelju, kjer so ob praznovanju sevniškega občinskega praznika podelili domicil XII. SNOUB, se je zbralo več kot 1000 ljudi. Na sliki: pogled na slavnostno tribuno z uglednimi gosti in predstavniki družbenih organizacij med govorom narodnega heroja Jožeta Borštnarja (Foto: Mirko Vesel)

PRED »KMETIJSKO« SEJO SVETA ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE

Pridnost in varčnost kmeta ni dovolj

Razdrobljenost kmetijskih zemljišč je huda ovira napredka na vasi

Življenjske razmere 40 % prebivalcev sevniške občine so odvisne od napredka v kmetijstvu. Čeprav se je zadnja leta povečalo zanimanje za zemljo in so se izboljšale razmere za kmetovalce, z napredkom kmetijstva še vedno ni mogoče biti zadovoljen. Kaj je največja ovira, kaj je s proizvodnim sodelovanjem Kmetijskega kombinata in zasebnih kmetovalcev, kakšne so resnične možnosti, kje je krivda za preskromne rezultate?

Hribovita pokrajina, kmetijska prenaseljenost, zgodovinski razvoj kmetijskega prostora, pa tudi pomanjkanje jasnejše predstave, kakšno zasebno kmetijstvo ima prihodnost v naših razmerah, je prispevalo vsako svoj del krivde za nastanek izredno majhnih kmetijskih posestev in silno razdrobljenost kmetijskih zemljišč.

V sevniški občini meri povprečna kmetija le 6,07 ha zemlje, od tega pa je obdelovalnih površin le 2,16 ha. Povprečno kmetijsko posestvo ima le 97 arov njiv, en hektar travnikov, 15 arov vinogradov in 8 arov sadovnjakov. Mar tolikšne površine sploh zaslužijo ime kmetijsko gospodarstvo z glavnima panogama poljedelstvom in živinorejo, ki potrebujeta precej več zemlje kot vrtnarstvo, vinogradništvo in sadjarstvo, da dasta enako velik dohodek kot omenjene tri kmetijske panoge.

Uporaba kmetijske mehanizacije na takih zemljiščih je z izjemo nekaterih majhnih kmetijskih strojev sprta z ekonomiko. Razmeroma dragi kmetijski stroji ne morejo povrniti stroškov, če so večji del leta brez dela; da pa je nesreča še večja, so ta posestva tako razdrobljena, da se stroški strojne obdelave še zaradi tega silno povečajo. Ugotovljeno je, da ima povprečna kmečka domačija 2,16 ha zemljišč razdeljenih kar na 11 parcel; to pa pomeni, da povprečna parcela ne meri niti 20 arov.

Razdrobljenost zemljišč in majhnost posestev sta kriva, da kmetovalec nekoristno razsipava svoje delo, da velikokrat odveč pretaka znoj, saj mu tudi najbolj skrbna nega živine ali najbolj vestno obdelovanje polj bistveno ne moreta povečati dohodka. V danih razmerah bo treba prej ali slej pri tem bistvenem vprašanju nekaj ukreniti, ker tolikšno drobnjakarstvo umetno zadržuje pohod kmetijske mehanizacije in napredek tehnike, ki bi povečala delovno storilnost in dohodek ljudi.

Pogosto je v občini slišati: kooperacija je na tleh, kombinat zapostavlja proizvodno sodelovanje z zasebnimi kmetijami. Prav v razdrobljenosti je nedvomno velik del krivde za neuspeh. Kombinatu, delovni organizaciji s pol milijarde starih dinarjev vrednosti lastne proizvodnje, se zdi pač škoda truda in sil za drobno kooperacijsko proizvodnjo, drobnjakarstvo, ki ne da kaj prida dohodka. To velja posebno za rastlinsko proizvodnjo, ki je omejena z velikostjo posestva in naravno zahtevo po kolobarjenju poljščin.

Izboljšanje kmetijske strukture je dolgotrajno in zapleteno, toda neizbežno delo, ki bo imelo velike posledice za kmečko prebivalstvo, zaposlenost, za razvoj drugih vej gospodarstva, skratka za celotno družbo. Ne samo v sevniški občini, tudi drugod se bo treba lotiti tega dela, saj je znano, da kmetovalec ne more živeti od opevane skrajne varčnosti in pridnosti, v resnici pa nima pogojev za gospodarjenje.

Inž. M. LEGAN

Kaj pripravlja delavska univerza

Ker prihajamo v čas glavne dejavnosti DU, so tudi v Sevnici že sprejeli okvirni načrt za izobraževanje v tej sezoni

Večerna šola s 35 slušatelji že deluje v Boštanju, ker v Sevnici zanjo ni bilo prostora. Da bi DU ustregla želji prebivalcev Krmelja, Šentjanža in Tržišča je pripravljena organizirati oddelek tudi v Krmelju, če bo vsaj 15 prijavljencev. Ugotovljeno je, da je veliko mladih, še več pa starejših ljudi brez dokončane osnovne šole, vendar se le redki vpisujejo na večerno šolo, če jih k temu ne prisilijo razmere.

V glasbeni šoli je že okoli 90 prijavljenih slušateljev, od tega največ za harmoniko. Zanimivo in hkrati spodbudno je, da se je pojavila želja, da bi tudi v Krmelju odprli oddelek glasbene šole. Če bi bilo dovolj prijav, bi že letos lahko začeli poučevati kitaro, kasneje pa bi uvedli tudi druge inštrumente.

Velike so potrebe po kmetijskem izobraževanju. Pri tem bo sodelovala tudi Socialistična zveza, ki bo skušala zagotoviti čim večjo udeležbo. Skupno s sindikatom in Zvezo komunistov bo Delavska univerza organizirala predavanja in seminarje s področja družbeno-ekonomskega in ideološkega izobraževanja.

Za potrebe gostišč in trgovin bo DU priredila tečaj iz higiene, za potrebe gospodinj pa šivilski in krojni tečaj. Na programu so tudi potujoči kino, zdravstvena in potopisna predavanja, vrsta predavanj, šola za mladino, tečaj angleškega in nemškega jezika, uvajalni tečaj za delavce in tečaj varstva pri delu.

Tudi najhujše - odpust

V Jugotaninu bo ob zaposlitev četrtina zaposlenih – Po mnenju sestavljavcev sanacijskega načrta ni druge poti

Sevniški Jugotanin se že vse leto bori s težavami in otepa z izgubo, ki za kolektiv s 117 zaposlenimi ni majhna. Vodstvo podjetja jo je že poskušalo zmanjšati z boljšim poslovanjem, toda pokazalo se je, da bodo potrebne korenitejše spremembe. Te dni je bil narejen sanacijski načrt, ki med drugim predvideva tudi odpust četrtine vseh zaposlenih, s čimer se bodo zmanjšali stroški in povečal delovni učinek pri tistih, ki bodo ostali.

Za ljudi, ki bodo v kratkem dobili odpovedi, bo to gotovo hud udarec; služba za zaposlovanje in podjetja, ki še potrebujejo ljudi, pa bodo morali narediti vse, da bodo čimprej dobili drugo zaposlitev. Ob tem ukrepu ni potrebna zmeda, saj je jasna zahteva načrta sanacije, da je treba zmanjšati število zaposlenih, sicer pa bo obrat, tak kot je zdaj, shiral in bodo ob delo vsi zaposleni.

Ukrep je resda oster, toda nemogoče je varati ljudi in jih tolažiti, da bo že šlo nekako, ob tem pa počasi uničiti obrat, ki zdaj dela dražji tanin, kot ga izdelujejo druge tovarne po svetu. Tako pravijo ljudje, ki se že dalj časa ukvarjajo s sevniškim obratom, ki je trenutno v nezavidljivem stanju.

Razbor: otroke bo vozil kombi

Kot smo že poročali, so starši otrok iz Razborja in še bolj oddaljenih vasi zahtevali, naj občina preskrbi prevoz otrok ali pa naj bi bili višji razredi tudi v domači šoli. O tem je pred kratkim razpravljal upravni odbor sklada za komunalno dejavnost in negospodarske investicije ter sklenil, da je treba kupiti kombi za prevoz otrok. Občina bo za nakup prispevala v obliki posojila iz sredstev DOZ dva milijona starih dinarjev, drugo pa bo morala prispevati temeljna izobraževalna skupnost. Da bi bilo vozilo kar najbolje izkoriščeno, bodo razmislili, ali ne bi kazalo, da bi kombi prevažal tudi dekleta v konfekcijo Lisco in Jutranjko.

Ne bi kazalo združevati moči?

Na nedavni seji komisije SZDL za organizacijska in kadrovska vprašanja je bilo ugotovljeno, da nekatere krajevne organizacije v sevniški občini niso delavne. Kot primer je bila navedena organizacija iz Jelovca, ki ne kaže nobene dejavnosti, odkar se je ločila od KO v Križu. Verjetno bi bilo umestno preučiti, če 32 krajevnih organizacij v občini le ni preveč, saj tolikšna razdrobljenost slabi moči in povzroča slabšo kadrovsko zasedbo. Združevanje v nekaterih drugih družbeno-političnih organizacijah je okrepilo njih vlogo, ne da bi se potrgale tesne vezi s področjem, kjer živijo pripadniki teh organizacij. Na seji so razpravljali tudi o društvih in sklenili, da je treba njihovo delovanje bolj prilagoditi resničnih razmerah na terenu.

Loka: rejci naj upoštevajo prepoved

Kljub prepovedi krajevne skupnosti Loke pri Zidanem mostu in določitvi novega prostora za dogon živine, leta še vedno stoji ob času dogonov na sredi trga blizu javne tehtnice. Zato se na tistem mestu nabere veliko nesnage, ki jo za živino nihče ne počisti. V bližini je trgovina z živili in gostilna, v ta dva lokala pa se potem zateka mrčes. Prav bi bilo, da bi živinorejci upoštevali prepoved, sicer pa bo treba strožje ukrepati in tudi kaznovati.

Res kdo namenoma zavira?

Prejšnji teden je bilo na predlog občinskega urbanističnega inšpektorja sklenjeno, naj v prihodnje svet za urbanizem, komunalno in stanovanjsko izgradnjo odloča o vseh tistih gradnjah, ki jih ljudje hočejo zunaj zazidalnih okolišev. Pri tem bo svet upošteval strokovno mnenje in zastopal težnje, da z načrtno gradnjo v naših naseljih preprečimo marsikatero nevšečnost v prihodnosti.

Ker je že bilo slišati, da občina namenoma zavira gradnje (?), je treba tem nesmiselnostim narediti konec. Skrbi za izvajanje urbanističnega načrtovanja se občina ne bo mogla odreči v nobenem primeru, saj bi to pomenilo zmešnjavo, kakršno si je težko predstavljati. Pri tem je treba misliti na prihodnje rodove in varovanje kmetijske zemlje, zato pa je nujno graditi v strnjenih naseljih z večjo gostoto prebivalstva.

Stekajo se organizacijske priprave

Občinska konferenca ZK bo štela 71 članov, občinski komite ZK pa 13

Končani so sestanki osnovnih organizacij ZK v sevniški občini; na njih so izbrali delegate za občinsko konferenco, ki bo imela prvo sejo v soboto, 28. oktobra. Dokončno je utrjena organizacijska sestava: v Boštanju, Krmelju, Loki, Sevnici, Tržišču, Šentjanžu in Zabukovju delujejo osnovne organizacije, razen njih pa je še 12 aktivov v delovnih organizacijah in 11 strokovnih aktivov. V občini je trenutno 380 članov ZK.

Konferenca ZK se bo sestajala najmanj trikrat na leto, občinski komite pa mnogo pogosteje. Konferenca bo imela revizijsko in kontrolno komisijo, občinski komite pa tri stalne komisije: za organizacijo in razvoj ZK, za družbene in ekonomske odnose ter ekonomsko politiko in komisijo za idejne in družbeno-politične probleme ter vzgojo članov. Na prvi seji bo sprejet tudi poslovnik.

Orehovo: nevarno je za otroke

Gramoznica pri Orehovem je nezavarovana in zelo nevarna za otroke, ki jih igra prav rada pripelje v bližino nevarnosti. Pred nekaj dnevi so zato vaščani zaprosili lastnika — Stanovanjsko komunalno podjetje, naj kaj ukrene, da ne bo nesreče.

SEVNIŠKI VESTNIK

Prejšnji teden je obiskala trebanjsko občino skupina članov glavnega odbora ZZB Slovenije, med njimi pa sta bila tudi predsednik glavnega odbora Franc Leskošek-Luka in podpredsednik Franc Krese-Čoban. Skupaj z zastopniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij so obravnavali vprašanja borcev. (Foto: M.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE 6. OKTOBRA

TŠS: brez razvojne službe ne bo šlo

Treba se bo čimprej lotiti celotne izdelave cik-cak in avtomatskih šivalnih strojev, ki so na pohodu

Zgodilo se je, kot je bilo pričakovati: poročilo komisije o vzrokih težav, nastalih v mirenski Tovarni šivalnih strojev, je zbudilo obširno razpravo, ki jo objavljamo v skrajšani obliki. V njej se je pokazalo, da so ugotovitve komisije, ki smo jih zaradi moralnega pritiska na izboljšanje kadrov in razmer v tem podjetju objavili tudi v našem tedniku, v glavnem na mestu.

Vladimir Ileršič, direktor Tovarne šivalnih strojev, je pojasnil razmere na jugoslovanskem trgu šivalnih strojev v času, odkar so se začele meje odpirati za tuje stroje. Poudaril je, da kot domač proizvajalec tovarna ne nasprotuje uvozu, saj ga je bilo v napovedih reformnih ukrepov tudi pričakovati, ostro pa se postavlja po robu tako imenovanemu dumpinškemu uvozu, ko sovjetske, poljske in indijske tovarne prodajajo našim uvoznikom stroje celo ceneje, kot znaša pri nas vrednost materiala, ki je potreben za izdelavo stroja. Te tovarne prodajajo pod lastno ceno in mnogo ceneje kot doma, samo da stroje izvozijo.

Ostro je obsodil tudi pojav vezane trgovine, kjer naši uvozniki kupujejo tuje šivalne stroje zato, da lahko prodajo naše blago. Pri taki trgovini pa cena ni najvažnejša. Takšna trgovina, ki jo je Tovarna šivalnih strojev že ugotovila v nekem izvozniškem podjetju, je po besedah direktorja skrajna brezobzirnost do domačih tovarn. »Uvozniki so si z nizkimi cenami tujih strojev, ki so jih dobili pod ceno, nabrali velike dobičke, domači stroji pa stojijo neprodani po skladiščih. Takšen intervencijski uvoz ne bo dosegel pravega cilja, mislimo mi in tovarna Bagat iz Zadra,« je dodal tov. Ileršič.

Janez Kovačič, tehnični vodja tovarne, je v razpravi trdil, da podjetje ni v takem stanju, ki bi zaslužilo ime težave, ker so stvari preveč napihnjene, nemalo po zaslugi časnikov, ki delajo s tem podjetju kaj slabo reklamo. Dejal je, da so letošnje družbene obveznosti poravnane in da je tričetrtletna fakturirana realizacija celo za 7 odst. večja, kot je bila lani. S prstom je pokazal na družbeno-politične organizacije, češ da jih ni nikjer čutiti, kot da jih sami nimajo znotraj podjetja in kot da kolektiv želi posredovanje od zunaj (!!).

Jože Godnjavec, tajnik občinske uprave, je s podatki o plačilni zmožnosti podjetja dokazal, da je podjetje v zelo resnem stanju, saj so zaloge že celo presegale polletno proizvodnjo tovarne. Najbolj skrbi pa to, da to niso trenutne, prehodne težave, ki bi jih lahko prebrodili, ne da bi bilo treba kaj bistvenega ukreniti. Ukrepi gospodarske reforme so neizprosni, zato bo treba iskati izhod predvsem znotraj tovarne.

Janez Mihevc, republiški poslanec v gospodarskem zboru, se je v razpravi lotil kočljivega vprašanja o strokovnosti ljudi, ki so na vodilnih mestih v tovarni, ker je tudi komisija menila, da je pomanjkanje strokovnih kadrov nemalo povečalo težave podjetja. Poudaril je, da so o pomanjkanju strokovnjakov v TŠS govorili že pred več leti, da pa so bila priporočila in besede bob ob steno in da je vse ostalo pri starem. Resda so bila delovna mesta razpisana, toda nihče se ni resno potrudil, da bi sodelavce dobil. Če bi takrat vzeli mlajše strokovnjake, čeravno z manj prakse, bi zdaj že imeli ljudi, ki bi jih lahko zaposlili na zahtevnejših delovnih mestih.

»Priznamo, izučilo nas je,« je znova povzel besedo tov. Ileršič. »V prihodnje bo treba to izvesti čimprej, da bomo lahko sami iskali možnosti za razvoj podjetja. Zavedamo se, da stroji z ravnim šivom počasi, toda nezadržno odstopajo mesto cik-cak in avtomatskim strojem. Lotiti se bomo morali tega dela, če želimo obdržati vsaj sedanji obseg proizvodnje, čeravno hkrati nenehno želimo, da bi jo razširili.«

Zatem je občinska skupščina sprejela priporočila o ukrepih, ki bi popravili razmere v tem pomembnem podjetju trebanjske občine.

M. L.

SVET ZA DRUŽBENI PLAN IN FINANCE OBČINSKE SKUPŠČINE TREBNJE

razpisuje

na podlagi sklepa seje z dne 14. septembra 1967 in določil zakona o prometu z zemljišči in stavbami

JAVNO DRAŽBO

Predmet javne dražbe je:

1. **družinska stanovanjska hiša št. 5 v Šentlovrencu** (bivša Bregarjeva hiša) z dvoriščem.
   Izklicna cena znaša **60.320,00 Ndin**
2. **družinska stanovanjska hiša št. 1 — Mali Videm** z gospodarskim poslopjem in kmetijskim zemljiščem v skupni izmeri 7626 m². Posestvo prodajamo kot celoto.
   Izklicna cena znaša **15.010,00 Ndin**

Dražba bo 7. novembra 1967: ob 9. uri v Šentlovrencu št. 5 za nepremičnine pod 1., za nepremičnine pod 2. pa na Malem Vidmu ob 12. uri.
Vsak dražitelj mora ob pričetku dražbe položiti 10-odst. varščino v gotovini.

Obširnejši podatki javne dražbe so objavljeni na oglasni deski občine in krajevnega urada Velika Loka. Podrobnejše podatke dobe interesenti pri oddelku za gospodarstvo in finance.

ODDELEK ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE

Kaj ne marajo denarja?

Do zadnjega septembra so vse krajevne skupnosti v občini porabile le 39 odst. občinske dotacije, dodeljene za letošnje leto – Mar ni škoda, da so ljudje v krajevni skupnosti Štefan ob toliko denarja zaradi nedelavnega sveta KS?

Ko so odborniki sprejemali občinski proračun, so z zadovoljstvom menili: letos bo že boljše, krajevne skupnosti so dobile za letos osem milijonov starih dinarjev ali tretjino več kot lani. V dveh letih obstoja so krajevne skupnosti povečini pokazale, da vedo, zakaj so bile ustanovljene, občinski možje pa so se prepričali, da je to dobro naložen denar, ki ga prizadevni ljudje s prostovoljnim delom in prispevki še pomnožijo.

Letošnji podatki kažejo, da je bilo v prvih treh četrtinah leta porabljenih le 38,8 odst. občinske pomoči. Resda se veliko dela lahko naredi še v pozni jeseni in v začetku zime, vendar nadrobnejši podatki kažejo tudi na nedelavnost nekaterih krajevnih skupnosti. Pri tem je najslabša krajevna skupnost Štefan, ki razen KS Svetinje edina ni porabila lanske dotacije, letos pa samo ona še ni izkoristila niti dinarja. Verjetno ljudje sploh ne vedo, da zaradi neprizadevnega sveta KS zgubijo 375.000 Sdin denarne pomoči, ki bi jo lahko koristno porabili.

V letu krajevnih skupnosti, ki bo trajalo do 15. septembra 1968, bo treba poživiti delo v vseh KS, posebno v tistih, ki do danes še niso pokazale kaj več. Razen Stefana spadajo vanje še KS Svetinje, Čatež, Velika Loka, Šentlovrenc, Račje selo in Trebelno. v Trebnjem, Račjem selu, Veliki Loki, Štefanu in na Čatežu bo treba izvoliti še nove svete krajevnih skupnosti, ker je starim že potekel mandat. Bližnja seja konference SZDL bo temeljito preučila dejavnost KS, ker želi, da bi imeli ljudje čimveč od te najširše oblike samoupravljanja.

Kaj je s skrajšanim delovnim tednom?

Že do konca lanskega leta so imele delovne organizacije poldrugo leto časa, da pripravijo načrt za prehod na krajši delovni teden. Ker je trebanjska občinska skupščina takrat ugotovila velik zaostanek pri tem delu, je sklenila podaljšati rok do sredine letošnjega leta.

Toda tudi letos se stanje ni kaj prida izboljšalo, saj je programe poslalo le 7 delovnih organizacij, od teh pa jih niti polovica ni sprejetih po predpisanem postopku. Vprašanje je, kako si vodstva podjetij dovolijo tako obravnavati zakonske predpise in priporočila. Mar se ne zavedajo, da je to kaznivo in da temeljni zakon o uvedbi 42-urnega tedna predvideva celo prisilne uprave za tiste organizacije, ki ne izpolnjujejo zahtev zakona.

Konec obrtne delavnice „Pečar"

Životarila je sedem let in zaposlovala največ sedem ljudi — Delavci, ki so ostali do konca, so sklenili v prihodnje delati kot zasebni obrtniki

Zadnja leta je bila v poročilih o gospodarjenju v občini delavnica večkrat omenjena kot delovna organizacija, ki živi iz rok v usta, ki ne napreduje, marveč životari in počasi hira. Močan porast zasebne obrti in konkurenca drugih sorodnih podjetij je obratu, ki se ni mogel temu upirati, jemala tla pod nogami.

Še lani je bil celotni dohodek skoraj dvakrat večji od letošnjega; zadnje čase se je zmanjševalo število zaposlenih, povprečje zaslužkov pa je padlo na borih 56 tisočakov. V domači občini je močno primanjkovalo dela.

Ob koncu letošnjega avgusta je delovna skupnost sklenila, naj bi delavnica prenehala obstajati, ker ne kaže, da bi si opomogla. Delavci so se s tem strinjali, ker bodo začeli na svojo roko delati kot obrtniki. Na oddelku za gospodarstvo so zato predlagali, naj bi sredi oktobra uvedli redni likvidacijski postopek. »Pečar« ni imel niti lastnih osnovnih sredstev niti posojil.

Goveja tuberkuloza ponehuje

Letos nameravajo v trebanjski občini cepiti vso živino, da bi tako ugotovili, koliko je še primerov goveje tuberkuloze, zelo nevarne bolezni živali, ki veliko dajejo. Doslej je bilo pregledanih že čez 3000 glav govedi in je zelo razveseljivo, da je bila ugotovljena bolezen le pri enem govedu, sumljivih pa je bilo pet glav. Vsi ti primeri so bili ugotovljeni pri zasebnih rejcih; družbeni obrati v občini te bolezni že skoraj ne poznajo.

Potrebna so tudi predavanja o molži

Mleko je sila občutljivo hranilo in se na poti do kupca rado pokvari. Primeri iz bolj razvitih dežel kažejo, da smo v pogledu bakteriološke čistoče mleka že zelo daleč in da bo treba na tem področju še veliko narediti. V trebanjski občini stalno kontrolirajo 24 zbiralnic mleka, kjer tudi odvzemajo vzorce in jih dajejo v preiskavo. Pri tem je bilo ugotovljeno, da daleč največ okužb izvira iz neznanja pri opravljanju molže. To pomeni, da bo treba živinorejce temeljito poučiti o tem delu, saj je znano, da mlekarne odklanjajo okužano ali umazano mleko.

Volitve in imenovanja

Ker je prejšnji načelnik za splošne in družbene službe Tone Sever odšel na novo službeno mesto, je morala komisija za volitve in imenovanja predlagati zamenjavo tudi v vseh tistih komisijah, kjer je bil član. Povečini ga bo zamenjal sedanji vršilec dolžnosti načelnika Janez Zajc.

V občinsko volilno komisijo je bil izbran za novega tajnika Jože Godnjavec, ker je bil dosedanji tajnik komisije Ciril Pevec spomladi izvoljen za odbornika in predsednika občinske skupščine.

V komisijo, ki naj bi pripravila likvidacijo obrtnega podjetja Pečar, so bili imenovani: Franc Zidar kot predsednik ter Anica Krošelj in Milena Zalar kot članici.

Ukinjeni sta bili delovni mesti načelnika za finance in načelnika za notranje zadeve, kot je predvideval načrt reorganizacije občinske uprave.

DROBNI Z MIRNE

■ **SVOJ VODOVOD.** Destilacija Dana se je odločila, da bo gradila svoj vodovod. Ker sama potrebuje veliko vode, pa tudi naselje hitro narašča, je v sušnem vremenu zemočno primanjkovalo vode, to pa ne vpliva dobro na proizvodnjo.

■ **PEKARIJA NE USTREZA.** V Trebnjem in Mokronogu so letos še izboljšali razmere v prodajalnah kruha, na Mirni pa je v tem pogledu ostalo pri starem. Tamkajšnja pekarija v marsičem ne ustreza zdravstvenim predpisom. Za preureditev bi bilo treba precej denarja.

Obisk prijateljev iz Obrenovca

Obrenovčani so v nedeljo znova povabili na obisk prijatelje iz pobratene trebanjske občine

Sobota in nedelja sta v trebanjski občini minili v znamenju prijateljskega srečanja s prebivalci pobratene občine Obrenovac pri Beogradu, ki so vrnili julijski obisk Trebanjcev.

Goste so zastopniki naše občine in družbeno-političnih organizacij pričakali na Otočcu. Skupaj s 50 Obrenovčani, med katerimi so bili predstavniki občine in tamkajšnjih družbeno-političnih in delovnih organizacij, so odpotovali v Ljubljano, kjer jim je vodič Zavoda za spomeniško varstvo razkazal staro Ljubljano, Križanke, muzej NOB, športno dvorano v Tivoliju in Ljubljanski grad. Po tem ogledu so odpotovali v Postojno, kjer so bili navdušeni nad lepoto kraškega podzemlja.

Prenočili so na Polževem, v nedeljo ob 9. uri pa je bil v Trebnjem sprejem pri predsedniku trebanjske občine, ki je v nagovoru poudaril pomen dobrih prijateljskih odnosov, posebno v sedanjem času.

Popoldne so si gostje ogledali destilacijo Dano, ob 14. uri pa so se v polni prosvetni dvorani predstavili Mirenčanom s skupino Dragana Markoviča, ki je igrala narodne pesmi in plesala narodne plese.

Srečanje se je prijetno končalo v prepričanju, da bodo prebivalci obeh občin prijateljske vezi še okrepili.

TREBANJSKE NOVICE

Prodali že 18 »škod«

V dobrih treh mesecih, odkar prodaja kočevska trgovina »Tehnika« tudi avtomobile, je prodala 18 »škod«. Naročniki dobe vozila povprečno v 10 dneh. »Škoda« stane 20.020 N din, kupci pa lahko dobe kredit do 6800 N din.

V »Tehniki« so začeli zbirati naročila za nakup tovornjakov. Prodajajo pa seveda tudi motorna kolesa, gume za vse avtomobile in rezervne dele za avtomobile »zastava«.

Zahvala iz Trsta

Kmečka zveza iz Trsta, ki je organizirala nedavno za svoje člane izlet po Sloveniji, je poslala »Hotelu Pugled« v Kočevju naslednjo zahvalo:

»Naša organizacija se zahvaljuje vodstvu in delovnemu kolektivu za gostoljubnost, ki ste jo naklonili našim izletnikom, in vam želi vedno novih uspehov pri vašem delu. Pozdravljamo vas z odličnim spoštovanjem. Tajnik L. Volk.«

Mahovnik: še letos javna razsvetljava

V Mahovniku pri Kočevju bodo še letos postavili 13 javnih luči, kar bo veljalo okoli 15.000 Ndin. Jame za postavitev drogov že kopljejo. Skupno bodo vaščani opravili prostovoljna dela v vrednosti 3000 N din, razen tega bodo zbrali še 4000 Ndin v denarju (doslej so nabrali že 2000 Ndin). Za javno razsvetljavo v Mahovniku bodo prispevale tudi občinske skupščina, krajevna skupnost in Elektro-enota Kočevje.

Dr. Pavlič v Kočevju

Dr. Stane Pavlič, bivši jugoslovanski ambasador v Belgiji in nekaterih drugih državah, je 6. oktobra v Kočevju predaval o mednarodnem položaju in stališčih Jugoslavije do nekaterih mednarodnih vprašanj. Predavanje je organizirala občinska konferenca SZDL.

Po predavanju je Silvo Devetak, sekretar komisije za mednarodna vprašanja pri republiški konferenci SZDL, pojasnil nekatere zadeve v zvezi z ustanavljanjem sekcij za mednarodna vprašanja pri občinskih odborih SZDL. Tako sekcijo nameravajo namreč ustanoviti tudi v kočevski občini.

Nočnine še naraščajo

V hotelu Pugled v Kočevju so v septembru letos zabeležili 899 nočnin ali 205 več kot v istem mesecu lani. Število nočnin domačih gostov je poraslo od 564 na 675, tujih pa od 130 na 224.

V prvih devetih mesecih letos pa je hotel zabeležil 6967 nočnin ali 714 več kot v istem obdobju lani. Nočnin domačih gostov je bilo skupaj 5467 ali 549 več kot lani, tujih pa natančno 1500 ali 164 več kot lani.

Utopljenec v Rinži

4. oktobra ob 7.20 so našli v Rinži pri zapornicah trupło Franca Kuzme iz Kočevja. Pokojnik je 2. oktobra zvečer, ko so ga nazadnje videli, pil v bifeju upokojencev, ki je blizu zapornic. Domnevajo, da ga je na poti domov zaneslo čez nizko ograjo ob Rinži. Padel je v vodo in utonil.

Člani kolektiva Avto Kočevje so pomagali pri preureditvi delavnic tudi s prostovoljnim delom. Tako so prihranili svojemu podjetju blizu 7 milijonov Sdin (Foto: Primc)

Rinža spet prestopila bregove

Tudi Kolpa je poplavila in začasno onemogočila promet na cesti pri Grintovcu

5. oktobra zjutraj je Rinža zaradi obilnega dežja narasla in začela poplavljati. Športna igrišča v Gaju so bila pod vodo, poplavljena pa je bila tudi tržnica. Rinža je prestopila bregove pri Mahovniku, v Podgorksi ulici in pod zapornicami. Voda je vdrla v nekatere kleti in skladišča trgovine Prehrana in Rudnik. Tudi v Željnah je voda zalila nekatere kleti, na delu ceste pa je bilo okoli 60 cm vode. Dva osebna avtomobila sta obtičala v vodi, vendar so ju rešili.

Poplavila je tudi Kolpa. Na cesti pri Grintovcu je bilo okoli 80 cm vode, tako da v Kočevje nista pripeljala avtobusa iz Osilnice in Vasi-Fare. Poplavljeni so bili tudi nekateri drugi deli ceste ob Kolpi.

V noči od 4. na 5. oktober je strela udarila v črpalnico vode v Slovenski vasi in jo pokvarila. Okvaro so že odstranili.

5. oktobra okoli 11. ure so v Kočevju odprli zapornice. Rinža je začela upadati in se je vrnila v strugo.

Križ spet izpolnil obljubo

V treh mesecih je nabral nad 200 novih naročnikov, v osmih mesecih skoraj 800!

»Odkar izhaja časopis v dveh izdajah, je naročnike še lažje pridobivati,« je povedal Cveto Križ. »Ljudje dobe zdaj več zanimivega branja. Posebno radi bero romane in povesti v nadaljevanjih (domače, tuje in kriminalke), sestavke o stari zgodovini Dolenjske in o NOB ter drugo. Ženske bero rade tudi nasvete zdravnikov. Posebno pa so ljudje zadovoljni, ker je objavljen tudi televizijski in radijski program. Pravijo, da se je časopis od lani do letos precej popravil, posebno pa so zadovoljni, ker ste ugodili nekaterim željam bralcev. Upajo tudi, da jim boste postopoma, ko bodo pač možnosti, izpolnili še nekatere — predvsem jih precej želi, da bi imeli pogosteje objavljene križanke.

Ker je časopis kvaliteten, ni nihče kritiziral zadnje zvišanje cene. Doslej mi je vsak dejal, da je časopis tudi toliko vreden.

Z nabiranjem naročnikov bom nadaljeval in se po vseh svojih močeh prizadeval, da jih bom tudi v bodoče kar največ pridobil.«

DROBNE IZ KOČEVJA

■ NALIV V NOČI OD SREDE NA ČETRTEK je povzročil hitro naraščanje Rinže, ki je prestopila bregove in poplavila precejšnje površine. Najbolj je bil prizadet športni center. Poplavljen je bil stadion z vsemi igrišči in del parka Gaj. To se bo ponavljalo, dokler ne bo narejen predvideni prekop od »Koreninc« proti ovinku struge za novo osnovno šolo.

■ GOBARJI SO IMELI TUDI V KOČEVJU PRECEJ USPEHA, vendar je bilo treba veliko prehoditi, ker je bil gozd poln gobarjev. Ob cestah v bosti je bilo nešteto ličkov in drugih vozil raznih registracij, celo inozemskih. Neki očanec je k temu pripomnil: »Saj kadar je treba grabiti listje in kositi steljo, jih ni.« Verjetno je imel mošakar prav.

■ OKRASNO CVETJE NA OKNIH stanovanj zelo popestri in polepša mestne ulice. Pri tem pa bi bilo paziti na varnost pešcev na pločnikih. Na oknih mora biti za lončnice varnostni okvir, da cvetice ne morejo pasti z okenskih polic. Tako je priletela cvetica z lončkom vred iz drugega nadstropja hiše na Trgu svobode 1 na pločnik tik pred pešca. Dobro, da ni prišlo do nesreče.

■ ČREPINJE SO PRILETELE NA OSEBNI AVTOMOBIL na parkirnem prostoru na Trgu 3. oktobra. Ker okna niso bila zavarovana, jih je veter zaloputnil in črepinje so zletele na osebni avtomobil nemškega turista ter naredile nekaj škode. Turist si je dal precej opravka s tem, kdo bo plačal škodo in povrnil stroške oziroma komu naj pošlje račun za popravilo avtomobila, ki bo izvršeno v Nemčiji.

■ ZA OBČINSKI PRAZNIK je bilo po mestu opaziti precej novih zastav, pa vendar bi jih bilo treba še veliko zamenjati, ker so na nekaterih barve že zelo obledele. Posebno na stanovanjskih stavbah so zelo slabe in neprimerne velikosti. Precej zastav je tudi nepravilno obešenih glede na razpored barv.

■ V NOVI BLOK V PODGORSKI ULICI so se začeli seliti ta teden. Tako je nastal zopet pravi krogotok preseljevanj in vseljevanj. Nastale so tudi možnosti za zamenjave stanovanj. Novi blok bo precej ublažil stanovanjsko stisko, ki je pa kljub temu v Kočevju še precejšnja. Blok je sezidalo podjetje »Zidar« iz Kočevja v okviru gradnje stanovanj za trg.

KOČEVSKE NOVICE

„Avto“ obnavlja mehanično delavnico

Pri obnovi delavnic pomagajo s prostovoljnim delom in denarjem vsi člani kolektiva — Prva faza obnove bo končana letos, za ostali dve pa še ne vedo, kdaj bodo nabrali denar

Podjetje »Avto« iz Kočevja je letos začelo obnavljati svoje mehanične delavnice ob Tomšičevi cesti. Prva faza rekonstrukcije — skupno bodo tri — bo končana že letos, veljala pa bo okoli 140 milijonov S din.

»Avto« ima svoje delavnice v prostorih, kjer je bila med vojno tekstilna tovarna. Med vojno je bila tovarna bombardirana in požgana. Po vojni je bilo v Kočevju zaradi izvoza lesa ustanovljeno avtoprevozniško podjetje, ki je te prostore zasilno preuredilo v mehanične delavnice.

Prostori pa niso bili primerni niti tehnično, niti tehnološko, niti v pogledu higienskega varstva zaposlenih. To so bili menda najslabši delovni prostori v Kočevju, zaradi česar so se v teh delavnicah dogajale tudi razne nezgode pri delu.

Z modernizacijo prostorov so dolgo odlašali, ker niso imeli nikoli dovolj denarja, saj so morali vsega običajno vlagati v glavnem za obnovo voznega parka. Le tako je namreč bilo podjetje lahko konkurenčno tudi na mednarodnem transportnem trgu.

Letos pa so se v podjetju le odločili za večjo obnovo delavnic. V prvi fazi, ki bo zaključena že letos, bodo preuredili več delavnic (kleparsko, mizarsko, tapetniško, kovaško itd.), napravili novo notranjo razporeditev delavnic, zgradili streho, ki bo prepuščala več svetlobe, uredili ogrevanje, preuredili prostore obratovodstva itd. Vsa ta dela, ki jih izvaja SGP Zidar, bodo veljala okoli 140 milijonov S din.

Člani kolektiva pa so sklenili, da bodo pri obnovi pomagali tudi sami s prostovoljnim delom. Doslej so člani kolektiva delavnic in uprave opravili že nad 2000 prostovoljnih delovnih ur pri nekvalificiranih delih (razkrivanju strehe, odstranjevanju ostrešja, rušenju zidov, čiščenju in zlaganju opeke itd.) in s tem prihranili podjetju 6,770.000 S din. Šoferji, ki zaradi odsotnosti niso mogli prostovoljno delati, pa bodo prispevali v drugi obliki.

V drugi fazi urejanja delavnic nameravajo dograditi prostore za tehnične preglede, za zimsko pranje vozil, moderno lakirnico in izboljšati pogoje za razne servise. V tretji fazi bi modernizirali še preostale delavnice (elektro, strugarsko, obdelavo itd.), skladišče rezervnih delov in prostore za ostale službe.

Vendar trenutno še ne vedo, kdaj bodo lahko zbrali denar za drugo in tretjo fazo, saj bodo morali vmes skrbeti tudi za modernizacijo voznega parka. Gotovo je le, da bo prva faza končana letos.

V kočevski občini so začeli s praznovanjem občinskega praznika že 25. septembra, zaključili pa 3. oktobra s slavnostno sejo občinske skupščine. Po slavnostni seji so si odborniki ogledali še podjetji Trikon in Itas. Na sliki: skupina pionirjev je čestitala odbornikom za občinski praznik (Foto: J. Primc)

Vajenci postavljeni izven zakona

Stara uredba o vajencih razveljavljena, nove pa še ni — Kdo je dolžan plačati vajencem internat?

»Vajenci pri Trgoprometu ne dobe vajenske nagrade za čas, ki ga prebijejo v šoli, oziroma Trgopromet ne plačuje njihovega šolanja (internat, šola),« se te dni govori po Kočevju.

Obiskali smo Jožeta Berlana, sekretarja podjetja Trgopromet in ga vprašali, če govorice drže in če je tak odnos do vajencev v skladu s predpisi.

Zvedeli smo:

Uredba o sprejemanju vajencev v uk iz leta 1952 je razveljavljena, nove pa še ni.

Trgopromet ne sprejema vajencev. Razpis za sprejem v vajensko šolo je objavil Šolski center za blagovni promet v Ljubljani in jih torej on sprejema v uk. Pri Trgoprometu jim nudijo le praktično izobraževanje.

Z vajenci Trgopromet nima sklenjene nobene učne pogodbe, zato tudi ne obveze, da jih bo po končani šoli zaposlil.

Starše so pri Trgoprometu o vsem tem obvestili, posebno še, da bodo morali sami plačati vzdrževalnino v internatu, medtem ko ostale stroške šolanja vajencev plačuje medobčinski sklad za financiranje srednjih strokovnih šol.

Vendar pa Trgopromet plačuje nagrado 15.000 S din na mesec vsem vajencem 1. letnika za čas, ki ga prebijejo na praktičnem delu v njihovem podjetju.

„Žitno goro“ dodelili Lovski zvezi

Za lovišče Polom – Žitna gora so zaprosile štiri lovske organizacije

Lovišče »Polom — Žitna gora«, ki leži na meji kočevske in novomeške občine, je občinska skupščina Kočevje na zadnji seji dodelila v upravljanje Lovski zvezi Slovenije. Enak sklep bo predvidoma sprejela tudi novomeška skupščina.

Z loviščem je tudi doslej gospodarila Lovska zveza Slovenije, vendar po zatrjevanju prebivalcev tega območja in lovcev zelo slabo. Dovoljevala je, kot so dejali ljudje, prave pokole divjadi.

Vendar je v zadnjih mesecih prišlo v Loski zvezi Slovenije do precejšnjih sprememb, tudi kadrovskih, kar daje slutiti, da bo zveza v bodoče z loviščem bolje gospodarila. Prav zato se je kočevska občinska skupščina odločila, da dodeli lovišče »Polom — Žitna gora« Lovski zvezi Slovenije.

Za to letovišče sta zaprosili tudi dve lovski družini in gojitveno lovišče »Rog« iz Kočevja. Vendar je »Rog« kasneje prošnjo umaknil, lovski družini pa ne izpolnjujeta pogoje, da bi z loviščem lahko uspešno gospodarili.

<antena>
SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE

V KOVINSKEM je zaškripalo

Prodaja plugov se je ustavila, jasne odločitve, kaj delati v bodoče, pa še ni — Nekaj delavcev je odšlo na brezplačni dopust — Potrebni so strokovnjaki, pa tudi kooperacija s sorodnimi podjetji ne bi škodovala — Poostriti odgovornost in delovno disciplino

O Kovinskem podjetju Ribnica so se začele v zadnjih tednih širiti vznemirljive vesti: podjetju gre slabo, dela nimajo, ljudi so poslali na brezplačen dopust itd. Na žalost so vse te vesti resnične. Na več sejah občinske skupščine je bilo dano podjetju priporočilo, naj načrtneje gospodarijo, saj so dali skoro ves dohodek za plače in le majhen del na sklade. V tem podjetju so imeli zaposleni skoro najvišje plače v občini in so s tem vzbujali zavist pri ostalih kolektivih, ki so prejemali in še prejemajo manjši osebni dohodek. Dokler je bilo naročil za sproti, je bilo vse v redu, čim pa so ta začela pojenjavati, je začel mit o blaginji v podjetju bledeti. Da bo nesreča še večja, je zbolel direktor, ki je že dalj časa v bolniški.

Reforma je tudi temu podjetju pokazala zobe, bi kdo dejal, vendar ni tako. V podjetju še vedno prevladuje obrtniška miselnost. Zaradi pomanjkanja tehničnega kadra je taka miselnost lahko živela. Bila pa je v škodo razvoju podjetja.

Najpomembnejši artikel Kovinskega podjetja je bil plug. Trgovina je nasičena s tem artiklom, zato se bodo morali usmeriti na izdelavo drugih predmetov. Sicer so izdelovali tudi nekatere druge kmetijske in gradbene naprave in jih še, vendar je bil plug najpomembnejši. Zaradi pomanjkanja naročil so morali poslati nekaj nekvalificiranih delavcev na brezplačen dopust. Ali bo ta dopust krajši ali daljši, se ne ve. Vodstvo podjetja je storilo vse, da bi prišlo do naročil. Toda vse to je le prehodnega značaja. Stvari bo potrebno reševati kompleksno — od kadrovske politike do trdnega plana, kaj bo podjetje v bodoče proizvajalo. Že sedaj je jasno, da bodo morali v večji meri kot doslej kooperirati s sorodnimi kovinskimi podjetji. Kolektiv, ki šteje nekaj nad sto zaposlenih, pač ne more delati vsega sam. Želje in ambicije so eno, stvarnost pa drugo. Zaostriti bo treba tudi osebno odgovornost do dela, prav tako utrditi tudi delovno disciplino. V teh dneh, ko se odloča nadaljnja usoda podjetja, leži še posebna velika odgovornost na organih upravljanja in sindikalni podružnici. Menimo, da je v ki bodo sposobne izvleči podjetje iz težav, v katere je zapodjetju dovolj zdravih sil, šlo.

Priprave so v polnem teku

Na prvi seji odbora za proslavo 50. obletnice velike oktobrske revolucije, ki je bila te dni v Ribniči, so razpravljali o prireditvah v počastitev obletnice. V času od 7. oktobra do 7. novembra bodo predvidoma v višjih razredih osnovnih šol pisali nalogo Kaj ve mladina o oktobrski revoluciji — o Leninu in idejah proletarcev. Najboljši spisi bi bili nagrajeni. V programu so nadalje filmi, ki bi prikazovali dogodke iz oktobrske revolucije, predavanja, razstave in podobno.

Centralna akademija bo 6. novembra v Ribnici. Na njej naj bi sodeloval Invalidski pevski zbor iz Ljubljane, Akademije pa bodo tudi v Sodražici in Loškem potoku, kjer naj bi sodelovali ribniški pevski zbor in učenci glasbene šole iz Ribnice. Tudi 19. november, praznik republike, bodo proslavljali v znamenju obletnice velikega oktobra.

-r

Odpustiti bo treba 30 ljudi

V Inlesovem obratu »Galanterija« v Sodražici imajo že več let težave. Njihovi proizvodi gredo v glavnem na zunanje tržišče. Osebni dohodki v obratu so med najnižjimi v kombinatu INLES. Reforma je še zaostrila tržne pogoje, zato ni nič čudnega, da člani kolektiva »Galanterija« že dalj časa ne prejemajo celih plač. Po analizi celotne problematike proizvodnje navedenega obrata, so prišli do sklepa, da je edina rešitev v tem, da se zmanjša število zaposlenih. Če bi odpustili 30 delavcev, bi ostali, tako kaže analiza, lahko opravili isto delo in bi zato tudi ustrezno več zaslužili. Ostane pa najtežje vprašanje: koga odpustiti in kje zaposliti odpuščene ljudi. V domačem kraju so zelo majhne možnosti za zaposlitev. Vsekakor se ne obetajo nič prijetni časi.

Med suhorobarji smo nabrali

● Stanovanjsko - komunalno podjetje namerava v prostorih bivše pekarije v Ribnici urediti trgovski lokal. Tu bi prodajali predvsem kmetijske proizvode iz svoje vrtnarije, ki je bila letos večkrat v zadregi, kam s prodajo svojih izdelkov. Vsekakor je želja Ribničanov, da bi podjetje načrt čimprej uresničilo.

● V Sodražici imajo prodajalno tobaka, česar včasih ni bilo. Tu lahko kupite tudi časopise in razne drobnjarije, ki so potrebne v vsakdanjem življenju.

● Kmetje v Ribniški dolini bodo letos napreševali veliko sadnega mošta. Zaradi obilice sadja bo vsega dovolj: mošta, jabolk za zimo, krhljev in žganja. V teh dneh kuhajo žganje pozno v noč.

● Včasih je bila prodajalna kruha v Sodražici v istih prostorih kot trgovski lokal. Sedaj pa ima prodajalna kruha svoj lokal, ki je v zasebni lasti. Kruh in ostali izdelki pekarne so dobri in okusni.

● Ko pišemo te vrstice, mlaji v Ribnici in Sodražici, ki so bili postavljeni v počastitev Levstikove brigade, še vedno stoje. Ljudje se sprašujejo, če bodo ostali do prve obletnice proslave. Če ni škoda lesa, je pa škoda zastav.

-r

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
cena v Ndin za kg		
krompir	0,74	0,70
sveže zelje	1	1,20
kislo zelje	1,83	2
fižol v zrnju	4,30	—
čebula	1,60	1,70
česen	10,23	—
solata	2,56	2,20
paradižnik	2,25	2,30
paprika	1,93	2
korenje	1,84	2
peršilj	2,60	3,60
ribe	7,35	—
jabolka	2 — 2,80	1,80
hruške	3,75	2,30
pomaranče	5	5,60
mandarine	7,50	6,70
limone	5,55	5,40
banane	6	5,70
grozdje	3	3,12
breskve	—	4,30
slive	—	1,80
jajca (cena za kos	0,64	0,74 — 0,82

Ekspeditivnost Vodne skupnosti Kočevje ima res svojevrsten rekord: potrebno je bilo pet let, da so popravili vodovodne cevi v središču Ribnice, sedaj pa čakamo že 3 mesece, kdaj bodo položili kocke in uredili cestišče na mestih, kjer so popravili vodovod. Kot kaže, ni za to nihče odgovoren: niti vodovodna skupnost niti komunalno podjetje v Ribnici (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

IZ DELA KOMUNISTOV V RIBNIŠKI OBČINI

Pripravljen je predlog o reorganizaciji

V občini bo poslej le 5 osnovnih organizacij — Komunisti se bodo sestajali tudi v stalnih in občasnih aktivih — Nič več zaprtosti v ozke meje

V občini Ribnica so že pripravili osnutek predloga o reorganizaciji Zveze komunistov. Po tem predlogu bo najvišji organ Zveze komunistov v občini konferenca, ki bo štela 38 članov; le-te bodo izvolili na volilnih konferencah osnovnih organizacij, in sicer po ključu: na 7 članov osnovne organizacije en član konference.

Občinska konferenca, ki bo predvidoma konec oktobra, bo izvolila 9-članski občinski komite in 6 komisij, ki bodo pomagale pri delu konferenci in komiteju.

V občini bo v bodoče le 5 osnovnih organizacij in vse bodo na terenu. Te osnovne organizacije so: Ribnica I, Ribnica II, Sodražica, Loški potok in Grčarice. Vanje bodo vključeni tudi komunisti iz delovnih organizacij, na sestanke pa bodo vabljeni tudi komunisti iz JLA.

Zaradi obravnavanja in reševanja posebnih problemov, ki se pojavljajo na posameznih delovnih področjih, bodo obstajali tudi stalni aktivi Zveze komunistov v INLES, Kovinskem podjetju, terciarnih dejavnostih (gostinstvo, trgovina), gozdarstvu, prosveti, KZ Ribnica, zdravstvu in socialnem zavarovanju ter upravi občinske skupščine.

Občinski komite pa bo lahko občasno skliceval še druge aktive komunistov, kot: aktiv komunistov odbornikov občinske skupščine, bojevniških organizacij, mladih komunistov itd.

Razen teh oblik dela pa so predvidene še nekatere druge: zbori, posvetovanja, seminarji, delovne in študijske skupine itd., ki bodo omogočale boljše in uspešnejše delo komunistov na posameznih področjih.

Komunisti v občini pričakujejo, da bodo po reorganizaciji lahko bolje družbeno in politično delali na območju, kjer žive, in tudi v samoupravnih organih delovnih organizacij, kjer so zaposleni. Pričakujejo tudi, da se bodo zdaj lažje izognili raznim dezinformacije in demagoškim ter neobjektivnim stališčem posameznih komunistov in celotnih organizacij. To se je namreč doslej včasih dogajalo, kjer so bili komunisti zaprti v ozke meje svoje delovne organizacije ali majhnega terena.

Kradli so zadružno koruzo

Z njive kmetijske zadruge Ribnica na Ugarju so neznanci pogosto kradli koruzo. Zadruga je zato postavila pred kratkim na njivo čuvaja. Že 7. oktobra ponoči (okoli 20. ure) je čuvaj zalotil tri tatove, ki so nesli z zadružne njive vsak po dve vreči koruze.

Pred združitvijo zdravstvenih domov

Združitev je pred vrati, zato bo treba s pripravami zanjo pohiteti

V našem tedniku smo poročali o nameravani združitvi ribniškega zdravstvenega doma s kočevskim. Pri tej združitvi je zelo pomembna pravna plat oziroma način združitve. Tu ne gre za klasične spojitve, temveč za ustanovitev novega Zdravstvenega doma. Po zakonu bosta oba zdravstvena domova, tako ribniški kot kočevski, 31. 12. 1967 prenehala delovati. Tako bosta oba ukinjena in bo potrebno ustanoviti nov zdravstveni dom, ki bo skupen za kočevsko in ribniško občino. Zato naj bi bilo tudi ime novega zdravstvenega doma primerno. Predlagamo, naj bi se imenoval Kočevsko-ribniški zdravstveni dom. Tako bi že od vsega začetka odpadla morebitna nesoglasja o nazivu doma.

Do konca leta nas loči še kratek čas. Zato bo treba s pripravami za ustanovitev novega zdravstvenega doma pohiteti, če ne, nas bo čas prehitel. Opraviti bo namreč treba vrsto opravil tehnične narave, kar je poverjeno iniciativnima odboroma v obeh občinah.

Oglašujte v DL!

116 ur pouka za gostince

Delavska univerza v Ribnici je pokazala to jesen precejšnjo aktivnost pri organizaciji raznih tečajev. Prav zdaj je v teku tečaj za poklic gostinskega delavca. Začel se je 3. oktobra Obsegal bo 116 ur teoretskega in praktičnega pouka. Praktični pouk imajo slušatelji v prostorih ribniške restavracije. Tečaj obsega poleg praktičnih vaj iz kuharstva še praktične vaje v strežbi in kletarstvu. Seznanili se bodo z naukom o prehrani, blagoznanstvom, poslovanjem zasebnih gostiln, in družbeno-politično ureditvijo Jugoslavije. Tečaj obiskuje 22 slušateljev, ki si bodo pridobili kvalifikacije gostinskega delavca in s tem praviso opravljati gostinsko obrt.

-r

34 živilcev na tečaju

V času od 25. do 29. septembra je bil v prostorih delavske univerze v Ribnici tečaj za pridobitev osebnega znanja iz higiene živil in osebne higiene. Tečaj je obiskovalo 34 slušateljev iz gostinske, trgovske, mlinarske, mesarske in slaščičarske stroke. Ta tečaj je bil že tretji te vrste letos. Slušatelji so si pridobili osnovno znanje, kako uporabljati in hraniti živila, o čistoči in osebni higieni in druge stvari, ki jim bodo prišle prav v vsakdanjem delu.

Pionirji so šli na Goro

Sodraški pionirji smo 29. septembra proslavili pionirski dan z izletom na Goro. V rojstnem kraju narodnega heroja Majde Šilc smo priredili proslavo in obudili spomin na junaška dejanja Majde Šilc in na boj našega ljudstva proti tujim osvajalcem. V programu na Gori je nastopil pevski zbor višje stopnje, Milka Zajc je brala odlomke iz življenja Majde Šilc, Lenka Petrič pa nas je kot voditeljica vseh pionirjev na naši šoli seznanila z dolžnostmi pionirjev. Bilo je tudi več recitacij, ob koncu pa je pevski zbor zapel pesem.

ANDREJA MIHELIČ
4. raz. osn. šole
Sodražica

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prejere ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■ **In vendarle most!** — Kaže, da bo večletna želja mnogih vendarle uresničena. Te dni so pričeli podirati enonadstropno stavbo pri mostu v Gorići vasi. »Mostu smrti« so štete zadnje minute. Dolgo se je upiral, starec, prometu, prometnim strokovnjakom, povodnjim, inšpekcijam. Ob njegovi zadnji uri se kaj radi spominjamo vsega hudega, kar se je zgodilo na njem. Mnogo nesreč je zakrivil, prenekatero življenje je zahteval. Včasih se je prav hudomušno poigral s kom. Nekoč se je zgodila nesreča, in ko je prišla komisija TNZ, da bi stvar raziskala, je zletela z mostu v strugo tudi komisija, in šele naslednja komisija je lahko raziskala obe nesreči. — Zaradi podiranja stavbe so most že nekajkrat zaprli in preusmerili promet po obvozni cesti. Sredstva za novi most so že zagotovljena, gradil pa ga bo kočevski Zidar. Škoda je le, da niso pričeli že prej, saj je upravičena bojazen, da zaradi slabega vremena delo ne bo napredovalo po načrtu.

■ **Pet krajevnih organizacij SZDL.** — Nedavno so pričele organizacije Socialistične zveze v ribniški občini spet aktivneje delati. Pred člani je reorganizacija krajevnih organizacij. Po novem bo v občini le pet krajevnih organizacij SZDL, in sicer v Grčarjeah, v Ribnici bosta dve, Sodražici in Loškem potoku. Dolenjevaško območje se bo priključilo ribniški organizaciji, prav tako vasi v gornjem koncu Ribniške doline.

■ **Trgovci na izletu.** — 7. oktobra so bile trgovine v Ribnici zaprte, prav tako tudi nekatere trgovine v drugih krajih. V soboto in nedeljo so bili trgovci namreč na izletu.

■ **V počastitev dneva topničarjev.** — V počastitev dneva artilerije je dom JLA v Ribnici organiziral v soboto zvečer zabavnoglasbeno prireditev. Na prireditvi so nastopali, kakor je pisalo na plakatu, »estradni umetniki«.

■ **Telovadba za odrasle.** — Partizan iz Ribnice je sklenil poživiti zanimanje za telesno vzgojo med odraslimi. Pripravljajo redne tedenske vaje za moške in ženske: moški bodo lahko razgibavali otrdele kosti dvakrat na teden (v torek in petek od 19. do 20. ure), ženske pa ob četrtkih.

REŠETO

Še o štrekljevskem telefonu

Jože Simonič iz Strekljevca, v čigar hiši je bil montiran vaški telefon krajevnega odbora SZDL Štrekljevec, se je pritožil, da se zaradi mojega članka ljudje kregajo, češ da so sproti plačevali telefonske pogovore. Torej pojasnilo: Res so vsi sproti plačevali pogovore, toda zaračunavali so jih premalo. Jože Simonič je redno odvajal na pošto denar za pogovore, ni pa mogel plačevati pavšala, ker tega nihče ni plačal. Tako se je nabralo za 38.000 S din dolga. Dokler ta znesek ne bo plačan, pošta ne bo priključila telefona.

FRANC DERGANC

Vsako nedeljo na ples v Grčijo

V črnomaljski gostilni »Pri Belokranjcu«, imenovani tudi »Grčija«, nameravajo od 24. oktobra dalje vsako nedeljo organizirati ples. Igrali bodo »Fantje iz treh krajev«, točili bodo dobro kapljico in pekli odojka. Vsaj tako lastnica lokala obeta na lepakih, ki so razobešeni po vsem mestu.

Pomoč tuberkuloznim

V tednu boja proti TBC je občinski odbor RK v Črnomlju obdaril 21 tuberkuloznih bolnikov na svojem področju. Člani občinskega odbora RK so skupno s podmladkarji obiskovali bolnike in jim prinesli pakete s hrano.

Izredno pomoč v hrani pa je RK poslal tudi krajem, kjer je poletna toča najbolj klestila. Tako je krajevna organizacija Štrekljevec dobila za vasi Maline, Brezova reber, Osojnik, Gradnik in Praproče za 153.600 S din olja in moke.

Za zaključek športne igre

Pionirji iz viniške osemletke so tudi letos lepo praznovali svoj praznik. Na pionirski konferenci so razpravljali o sedanjem in bodočem delu organizacije ter izvolili novo vodstvo, zatem pa so imeli na campingu razna športna tekmovanja.

Spet 43 krvodajalcev

Občinski odbor Rdečega križa Črnomelj je konec septembra poslal na odvzem krvi v novomeško transfuzijsko postajo 43 krvodajalcev. Iz BELTA jih je prišlo 11, iz krajevne organizacije Črnomelj 5, iz Črmošnjic 12, iz Dragatuša 6, iz Adlešič 5 in iz Tribuč 4. Vsem, ki so tokrat oddali kri, najlepša hvala, vendar bo moral občinski odbor RK do konca leta poslati v Novo mesto vsaj še 80 krvodajalcev. Prijave za drugi odvzem krvi, ki bo konec oktobra, že zbirajo. Zadnja krvodajalska akcija je predvidena v začetku decembra.

Sekcija za mednarodne odnose

V ponedeljek, 9. oktobra, je bila ob 12. uri v sejni sobi občinske skupščine Črnomelj prva seja sekcije za mednarodne odnose pri občinski konferenci SZDL. Na tej seji je bila sekcija ustanovljena, razen tega so razpravljali o mednarodnih političnih odnosih, uvodno besedo pa je imel predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik.

LEPA IN KORISTNA ZAMISEL, ČE BO LE URESNIČENA

Ne gre več po starih tirnicah!

Na Vinici se zavzemajo za kmetijski tečaj, na katerem bi v zimskih mesecih strokovnjaki seznanjali kmetovalce z možnostmi in pogoji v poljedelstvu in živinoreji

Na viniškem koncu, verjetno pa tudi drugje, so kmetovalci zbegani. Sadili so krompir, pa ga niso mogli prodati, še prej redili prašiče, ker se tudi ni obneslo, zdaj ne zaupajo nikomur več in ne vedo, kaj naj sejejo, da bo šlo v denar, in s čim naj se ukvarjajo, da bo donosno. Poleg tega uporabljajo pri delu marsikje še enak način, kot so ga njihovi očetje in dedje, kar vse vpliva, da za vložen trud in delo ne dobe zadovoljivega plačila.

O tem so razpravljali že na več vaških sestankih, pred kratkim pa tudi v osnovni organizaciji Zveze komunistov. Predlagali so, naj bi čez zimo osnovna šola skupno s črnomaljsko delavsko univerzo in kmetijsko zadrugo organizirala kmetijski tečaj. Na njem naj bi dobri strokovnjaki poučili kmetovalce o možnostih, ki se nudijo v poljedeljski proizvodnji, v živinoreji in v sadjarstvu. Obenem bi kmetje dobili strokovne nasvete in tudi pojasnila, kako je z nabavo kmetijskih strojev. Zdaj ne vedo, kakšne so možnosti za nabavo le teh iz tujine, kje in po kakšni ceni jih lahko kupijo doma, kateri stroji bi bili priporočljivi itd.

Brez dvoma bi bilo na tečaju dovolj obiskovalcev, zlasti še zato, ker vse več mladine ostaja doma. Vprašanje je le, kdo bi tečaj financiral, kajti če bi bil brezplačen, bi bila udeležba toliko večja. Po drugi strani pa je tudi res, da nekaterim kmetom ni žal plačati za šoferski tečaj 40.000 S dinarjev, medtem ko za kmetijski pouk najbrž ne bi bili voljni toliko žrtvovati.

V zvezi z razvojem turizma, ki se bo prihodnje leto ob dograditvi ceste na Vinico gotovo še bolj razmahnil, nameravajo za žene orgnizirati tečaj za kuhanje in krojenje, obenem pa jim prikazati, kaj od zasebne oskrbe pričakuje turist, kako urejamo tujske sobe, kako se vedemo do gostov itd.

Vse to je zaenkrat še načrt, vredno pa je, da prizadeti o njem razmišljajo.

Pomanjkanje vode postaja nevzdržno

Pisali smo že, da bodo morali prebivalci Krča pri Semiču poleg napeljanega vodovoda kopati še vodnjake. Strokovnjaki, ki so delali načrte za rekonstrukcijo semiškega vodovoda, niso stvari dobro premislili, zato je ostala tudi semiška ambulanta z vsemi bližnjimi hišami brez vode. Voda je zmanjkala že pred dvema mesecema, od tedaj pa kuhamo in peremo z vodo, kateri je primešana gnojnica. Zadevo bi morali takoj rešiti, ker je zima pred durmi, z gnojnico odišavljena »lešterna« pa se je tudi že izpraznila.

Najnovejši je predlog, naj vsaka hiša plača 100 tisoč Sdin, pa bi napeljali vodovod iz druge linije, kar pa se prizadetim zdi neumno. Vodovod in instalacije smo v redu plačali, prav tako plačujemo vodarino, zato smo upravičeni zahtevati, naj napako v vodovodu odpravi tisti, ki jo je zakrivil. Dela pri rekonstrukciji vodovoda je vodilo Komunalno obrtno podjetje Črnomelj, zato naj tudi poskrbi, da bo stvar urejena, krivec pa poklican na odgovor. Dogovorili smo se namreč, da bomo v nasprotnem primeru stvar uredili sami, račun pa poslali podjetju. Na vsak način pa bi bilo bolje doseči sporazum kot pa groziti s tožbami.

FRANC DERGANC

Pionirski dan v Dragatušu

V petek, 29. septembra, so dragatuški pionirji praznovali dan pionirjev. Ob 9. uri se je začelo slavje s pionirskim sprevodom po vasi. Pionirji so bili v narodnih nošah, telovadci v dresih, drugi so imeli vsaj pionirske rute in kape. Na trgu so pionirji pred spomenikom položili cvetje, nato pa je bil v dvorani kulturni program.

Ob tej priložnosti so imeli dragatuški šolarji v gosteh mladinsko pesnico Nežo Maurer, ki je brala pesmi in pripovedovala zanimive dogodke iz svojega življenja.

Po kulturnem programu so bili sprejeti v pionirsko organizacijo cicibani prvega razreda. Pred pionirsko zastavo so obljubili, da bodo marljivi pionirji. Pesnica Neža Maurer jim je čestitala, česar so bili še posebno veseli.

Sledila je pionirska konferenca. Načelnica odreda Zdenka Kunič je podala poročilo o delu pionirjev v preteklem šolskem letu ter posebno pohvalila tiste pionirje ki so sodelovali v folklornem, dramatskem in telovadnem krožku. Nato so izvolili novo vodstvo ter sprejeli okvirni delovni načrt. Obenem so se odločili za sodelovanje v tekmovanju v jugoslovanskih pionirskih igrah ter se zavezali ob 25-letnici pionirske organizacije še posebno pridno delati.

Vodstvo pionirskega odreda »Matija Gubec« v Dragatušu zasluži za svoje delo vso pohvalo, prav tako pa tudi pionirji, ki so aktivno delali v raznih krožkih.

MARIJA BRODARIČ

Izobraževanje na tekočem traku

O lanskoletni beri Delavske univerze Črnomelj ter o letošnjih načrtih govori direktor Kamilo Weiss

Julija letos sta se Dom ljudske prosvete v Črnomlju in Delavska univerza združila v Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost. Za direktorja novega zavoda je bil izvoljen bivši direktor Delavske univerze Kamilo Weiss. Pri njem smo se pozanimali za način izobraževanja v lanski in letošnji sezoni.

— Kako je potekalo izobraževanje v pretekli sezoni?

— V preteklí izobraževalni sezoni smo se držali programa in upoštevali potrebe. Na področju družbenega izobraževanja nismo organizirali političnih šol, kakršne so bile v preteklih letih, temveč smo se odločili za ciklus predavanj iz političnega in gospodarskega področja. Imeli smo 10 kvalitetnih predavanj, organiziranih v sodelovanju z visoko šolo za politične vede v Ljubljani.

Na področju strokovnega izobraževanja je bilo storjenega nekaj več. Imeli smo dva letnika ekonomske šole za odrasle, en oddelek poslovodske šole za trgovce, seminar za varstvo pri delu, (organiziran skupno z novomeškim zavodom), 13 šivalnih tečajev itd. Zelo dobro je uspel gospodinjski tečaj v Gribljah, v katerega smo poleg kuhanja in šivanja vključili še predavanja iz ekonomike gospodinjstva, osnov elektrotehnike, veterinarstva in kmetijstva.

— Kakšni so načrti za sezono 1967/68?

— Ker je v občini nad polovica zaposlenih brez končane osnovne šole, smo se odločili za organizacijo pouka v večerni osemletki. Taka šola bo v Črnomlju, v Semiču pa jo bo vodila tamkajšnja šola. V novembru bomo začeli z nadaljevalnim tečajem nemščine za gostince. V programu pa je še tečaj o higienskem minimumu, seminar za varstvo pri delu, namenjen zasebnim obrtnikom, ter več strokovnih in družbeno-ekonomskih seminarjev v delovnih organizacijah. Z vodstvi družbeno-političnih organizacij pa se bomo dogovorili za potrebne seminarje in predavanja s področja družbeno-političnega izobraževanja. Razen tega bomo odprli še en letnik ekonomske šole za odrasle in poslovodsko šolo, ki bo končana že novembra.

— Ali boste organizirali tudi poljudnoznanstvena predavanja?

— V lanski sezoni je bilo 26 takih predavanj, na katerih je bilo okoli 2.500 obiskovalcev. To dokazuje, da je med občani za kmetijska, zdravstvena in druga predavanja veliko zanimanje. Trenutno pripravljamo z vodstvom Rdečega križa program za ciklus zdravstvenih predavanj.

— In potujoči kino?

— Lani smo imeli le 7 predstav, a še te so bile slabo obiskane. Zato tudi v letošnjem letu ne nameravamo organizirati rednih predstav potujočega kina.

— Kakšne težave imate pri organizaciji izobraževanja?

— Težav je več. Najprej bi omenil finančne. Delovne organizacije dajejo premalo sredstev za izobraževanje svojih zaposlenih, ker še niso spoznale, da je to nujno potrebno. V Črnomlju pa primanjkuje tudi predavateljev. Prav tako imamo težave, ker nimamo lastnih prostorov. Do zdaj nam je s prostori pomagala osnovna šola.

JANEZ DRAGOS

Časi se spreminjajo - razmere urejujejo

V Adlešičih imajo letos spet pouk v osmem razredu – Več let so imeli na šoli težave, ker ni bilo dovolj učiteljev, letos pa jih ne primanjkuje več

Na osnovni šoli v Adlešičih je bilo nekaj let, posebno pa lani, zaradi pomanjkanja učiteljev že prav kritično stanje. Na številne razpise ni bilo ponudb, če pa se je kak posameznik le oglasil, si je premislil, ko je prišel pogledat odročni kraj. Reforma je tudi v prosveti naredila svoje, zato se je letos na 3 prosta mesta javilo kar 38 kandidatov. Zaposlili so prvenstveno štipendiste domače občine.

Na šoli je letos 149 učencev, najbolj pa so starši in otroci veseli tega, da se učencem 8. razreda ni treba voziti v Črnomelj, kot je bilo lani. Razmere na šoli so torej bistveno boljše.

Štirje prosvetni delavci, ki poučujejo na šoli že več let, občutijo pravo olajšanje, ker z delom niso več preobremenjeni. Prej so morali učiti tudi po 38 ur na teden. Ko bosta spomladi nastopili službo še predmetni učiteljici za slovenščino in angleščino ter zgodovino in zemljepis, bodo kadrovske težave docela rešene.

Praznik na adlešiški šoli

Tudi pionirji osnovne šole Adlešiči so lepo praznovali pionirski dan. Imeli so pionirsko konferenco in kulturni program. Kot gostje so na proslavi nastopali tudi cicibani, ki bodo šele 29. novembra postali člani pionirske organizacije.

Na konferenci je predsednik pionirjev poročal o delu v preteklem šolskem letu, pohvalil delavnost in omenil, da bo treba učni uspeh še izboljšati. Prav zato so si kot glavno delovno nalogo za bodoče obdobje postavili učenje. Razgovor po predsednikovem poročilu je bil živahen. Pionirji si izrazili željo, da bi dobivali malico, vendar je vprašanje finančnih sredstev, ker je pomoč RK ukinjena. Razen tega bo težko dobivati tudi kruh iz Črnomlja. Sklenjeno je bilo, da se bodo o tem s starši obširneje pomenili na roditeljskem sestanku.

Črnomelj brez gasilskega avtomobila

To je resnica, kajti stari gasilski avto, kupljen takoj po osvoboditvi, stoji ostarel in neraben. In če bi nastal požar? To možnost nekako vsi odklanjajo, sploh nanjo nočejo pomisliti, tako je odvratna. Pa vendar se lahko vsak čas zgodi velika nesreča, posebno še, ker je v mestu industrija. Novi gasilski avto je nujno potreben in zanj že imajo 7 milijonov Sdin, kolikor je dala medobčinska zavarovalnica, toda to je le polovica potrebnega denarja. Nov Tamov gasilski avto stane dobrih 14 milijonov Sdin. Ali ne bi gospodarske organizacije prispevale vsaka nekaj? Potem nevarnost strašnega ognjenega meča ne bi več visela nad glavo.

Pozimi v šolo za zdravje

Na nedavnem posvetu občinskega odbora RK, zdravstvenih delavcev in še nekaterih drugih organizacij so v Črnomlju razpravljali o zdravstvenovzgojnem delu v jesensko-zimski sezoni. Zdravniki so bili mnenja, da je zdravstvena vzgoja najbolj potrebna v oddaljenih vaseh, zato so predlagali, naj bi pozimi v nekaterih krajih organizirali »Šolo za zdravje«. Zdravniki in drugi zdravstveni delavci bi v ciklusu predavanj seznanili občane, kako je treba čuvati zdravje. S tem bi začeli novembra, v mesecu boja proti alkoholizmu, ki je v nekaterih predelih Bele krajine precej razširjen. Sklenjeno je tudi bilo, naj bi v šolah na roditeljskih sestankih s starši več govorili o zdravi prehrani otrok, hkrati pa organizirali šolske kuhinje na vseh šolah.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ V SOBOTO OKOLI 12. URE se je na stadion v Loki spustil prvi helikopter. Nasenkrat je bilo okoli njega vse polno otrok, ki so z zanimanjem opazovali jeklenega ptiča. Ko se je ta ponovno dvignil v zrak, je cesto pred novo šolo temeljito pometel.

■ KONCERT ZABAVNIH MELODIJ je v soboto, 7. oktobra, organiziral DOM JLA v črnomaljskem prosvetnem domu. Ob spremljavi velikega in malega plesnega orkestra vojaške godbe so peli: Irena Kohont, Ivanka Kraševec in Josip Grgasović. Popoldne je bil koncert namenjen pripadnikom garnizona, zvečer pa domačemu občinstvu.

■ NA PROSTORU PRED bifejem na Vinici so začeli navažati pesek iz Kolpe. Domačini pravijo, da je namenjen že asfaltiranju ceste, s katerim bodo spomladi začeli od viniškega mostu proti Črnomlju.

■ JABOLKA SO IZREDNO obrodila in so celo cenejša kot krompir. V Poljanski dolini, v podgorskih vaseh okoli Šinjega vrha, posebno pa v semiškem predelu jih je lahko dobiti, kolikor jih kdo hoče po 70 Sdin kg. Pri odkupu večjih količin bi se dalo celo za ceno pogajati.

■ PRETEKLI PETEK IN SOBOTO je bilo v Črnomlju spet ves dan po cestah slišati vriskanje in petje. Okoli 250 fantov je bilo na naboru, in kot navadno so za korajžo pili.

NOVICE črnomaljske komune

Vse konfekcijsko blago – tudi po najnovejši modi – in preproge nudi na 8-mesečno brezobrestno odplačilo

„Veletekstil" ČRNOMELJ

FAMILIARNOST IN TOVARIŠTVO STA DVOJE

Direktor LEPISA zahteval red

Suhorsko lesno industrijsko podjetje se ob polletju ni ravno slabo izkazalo, vendar so po direktorjevem mnenju potrebni ukrepi za zaostritev osebne odgovornosti pri delu — O tem so razpravljali na delavskem svetu, v osnovni organizaciji ZK in na sestanku kolektiva

V LEPISU lahko pokažejo precej novega: dogradili so skladišče reprodukcijskega materiala s sanitarnimi prostori, zgradili betonsko stezo in v celoti uredili notranji transport, opustili ročno prekladanje lesa, postali so lastniki stavbe — vse to v letošnjem letu.

Tudi polletni gospodarski uspehi niso ravno slabi. Čeprav za 3 odst. zaostajajo za planom, so dosegli 115 milijonov S din za sklade, izvoz pa je celo večji, kot so računali. Z vsem tem je direktor podjetja Zvone Jerman sicer zadovoljen, meni pa, da je nujno znotraj kolektiva urediti še nekaj perečih zadev:

— Predvsem moramo povečati storilnost ter uvesti izključno nagrajevanje po delu ter zaostriti odgovornost na vsakem delovnem mestu, sicer bi bila bodočnost kolektiva lahko ogrožena. Pred kratkim sem na sestanku delavskega sveta energično zahteval, naj se to uredi, sicer v tem kolektivu ne bom pripravljen več delati. Razložil sem svoje načrte, ki predvidevajo še večjo kontrolo proizvodnje, mnogo večjo odgovornost mojstrov, ter poudaril, da je prevelika familiarnost v našem kolektivu škodljiva, medtem ko je tovarištvo potrebno. To sta namreč dva različna pojma, naši pa ju dostikrat ne ločijo.

Doslej smo sicer povzročeno škodo na materialu obračunavali, toda vse preveč je bilo gledanja skozi prste. Imamo tudi preveč režijskih ur — še vedno okoli 9 odst. — medtem ko jih po mojih računih ne bi smelo biti več kot 3 odst. Prav tako v mizarskem obratu Gradac ni vse v redu. Če ne bodo uvedli drugačnega odnosa do dela, predlagam zamenjavo vodje obrata.

Oktobra bomo začeli s proizvodnjo po točno določenem operativnem planu, in če omenjene stvari dotlej ne bodo urejene, načrtov ne bomo mogli uresničiti. O tem smo obširno razpravljali na seji delavskega sveta v osnovni organizaciji ZK in na sestanku kolektiva, toda, razumljivo, nekaterim to ni všeč. Želim le, da bi naši ljudje spoznali nujnost drugačnega odnosa do dela, sicer ne bomo nikdar dosegli nižjih poslovnih stroškov in tudi na trgu ne bomo uspeli, ker bodo naši izdelki predragi.

Kar zadeva osebne dohodke, so letos za okoli 6.000 S din višji kot so bili lani, vseeno pa smatram, da je povprečni zaslužek 59.000 Sdin še vedno prenizek. Če bo ves kolektiv pripravljen v delovnem času res intenzivno in z vso odgovornostjo delati prav na vseh delovnih mestih, uspehi gotovo ne bodo izostali, s tem v zvezi pa lahko pričakujemo tudi večje osebne dohodke.

Krvodajalci so se izkazali

3. oktobra, ko je občinski odbor RK v Metliki organiziral dodatno krvodajalsko akcijo za potrebe novomeške bolnišnice, se je že ob 7. uri zjutraj zbralo 61. ljudi. S posebnim avtobusom so odpotovali v Novo mesto, kjer so jim odvzeli kri. Nazaj grede pa so požrtvovalni občani doživeli tudi nekaj neprijetnosti. Ker je na transfuzijski postaji delo počasi potekalo, niso bili vsi krvodajalci zbrani do 12.30, kot je bilo dogovorjeno s podjetjem Gorjanci, ki jih je z avtobusom odpeljalo nazaj v Metliko. Avtobus je hotel že odpeljati, in ker vsi še niso bili z oddajo krvi gotovi, sta dva izmed prisotnih držala za vrata, dokler ni priteklo še nekaj Metličanov. Nato je avtobus odpeljal, ena krvodajalka pa je ostala v Novem mestu.

Šoferji se tokrat niso izkazali, zato pa tembolj krvodajalci.

Na odvzem krvi so prihiteli ljudje iz vseh krajevnih organizacij RK in iz vseh metliških kolektivov, posebno pa se je tokrat s številom udeležencev odrezal KOMET.

INTERVJU S SEKRETARJEM KOMITEJA JOŽETOM DOŠNOM

Manj osnovnih organizacij, več dela

Priprave na reorganizacijo Zveze komunistov so v metliški občini v polnem razmahu — Namesto 14 bo v bodoče delovalo le 7 osnovnih organizacij — Razen tega iščejo možnosti, da bi ukinili profesionalno delo o vodstvih občinskih družbeno-političnih organizacij

■ — Kako v praksi potekajo priprave na reorganizacijo Zveze komunistov v vaši občini?

— Sklepe CK skušamo konkretizirati in jih prilagoditi razmeram na našem terenu. Reorganizacijo gledamo pri nas bolj z vsebinskega stališča, ker hočemo obenem z njo doseči večjo učinkovitost dela članstva. Doslej smo imeli na našem območju 14 osnovnih organizacij: v Metliki, Rosalnicah, Drašičih, na Radovici, v Grabrovcu, na Suhorju, v Lokvici, Gradcu in Podzemlju ter v delovnih organizacijah Beti, Novoteks, Komet in Lepis.

Na skupni seji občinskega komiteja s sekretarji vseh osnovnih organizacij smo pred kratkim, prej pa že po sestankih na terenu, razpravljali o tem, da bi uvedli mešani princip organiziranosti članstva. S tem je mišljeno, da bi še naprej obstajale osnovne organizacije na terenu in v kolektivih.

Obstaja pa predlog, da bi od sedanjih 14 osnovnih organizacij v bodoče delovalo le 7: v Metliki z oddelki Drašiči, Radovica, Grabrovec in Lokvica ter samostojne organizacije na Suhorju, v Gradcu, Podzemlju ter v tovarnah Beti, Novoteks in Komet.

■ — Zakaj nameravate še obdržati osnovne organizacije v nekaterih delovnih kolektivih?

— Glede na našo industrijo, ki je še vedno v razvoju, se pojavljajo razne težave. Smatramo, da so komunisti znotraj nekaterih večjih kolektivov še nujno potrebna gonilna sila tako pri reševanju gospodarskih kot samoupravnih nalog. To utemeljujemo s tem, da je v naši industriji zaposlena pred vsem mlada delovna sila, ki bi se ob delu osnovne organizacije ZK lahko bolje usposabljala in vključevala v družbeno-politično dejavnost. Ne mislimo pa, da komunisti iz delovnih organizacij ne bi bili dolžni delovati tudi na terenu. Nasprotno! Prav tako ali pa še bolj bodo tudi poslej dolžni delati v teh osnovnih organizacijah.

■ — Kako bo v bodoče pri vas s profesionalnim delom?

— Odločili smo se, da ne bomo imeli v nobeni organizaciji več profesionalnih družbeno-političnih delavcev. To zamisel pa bomo lahko uresničili le pod pogojem, če dobimo primernega uslužbenca, analitika, ki bi vodil delo za več organizacij, pripravljal analize, zbiral material za seje, organiziral posvete itd. Če nam ne bo uspelo dobiti takega uslužbenca, bomo morali obdržati tudi vnaprej vsaj enega profesionalca v družbeno-političnih organizacijah.

■ — Kakšen je predlog za sestav vodstvenih organov ZK v občini?

— Skušamo se izogniti formalnemu zastopanju in si prizadevamo pritegniti v konferenco, komite in druge organe take ljudi, ki bi bili ob vsaki priložnosti sposobni razreševati tekoče probleme. Predvidevamo, da bo štela konferenca 37 članov, občinski komite 11 članov, kontrolna komisija 5 in revizijska komisija 3 člane. Poleg teh bi delovale zaenkrat še 3 komisije, ki pa bodo imele prav tako odgovorne naloge: 1. komisija za organizacijo, kadrovsko politiko in delovanje ZK, 2. komisija za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko, 3. komisija za družbeno-politične odnose in idejno-politične probleme.

■ — Kaj boste zlasti obravnavali na občinski konferenci in kdaj je ta predvidena?

— Na konferenci, ki bo verjetno 28. oktobra, bomo poleg reorganizacije razpravljali še o izvajanju reforme in o utrjevanju samoupravljanja, čemur bomo dali še poseben poudarek. Trenutno imajo redne sestanke osnovne organizacije, na katerih že volijo člane konference in drugih organov ZK. Obenem pa se terenskih sestankov udeležujejo tudi člani komiteja ter tolmačijo stališča Jugoslavije v zvezi s krizo na Bližnjem vzhodu.

R. B.

Tončka Eršte (levo) streže strankam v turistični pisarni (Foto: M. Moškon)

Samo da je služba...

Belokranjski spominki gredo v Ameriko

Letos v metliški občini niso mogli več zaposliti vseh učiteljev, ki so končali šolanje.

Med njimi je tudi Tončka Eršte, doma iz Bereče vasi. Šolala se je v Novem mestu kot štipendistka osnovne šole Suhor, toda mesta na tej šoli so že zasedena. Samo tri dni je učila v Drašičih, pravzaprav začasno nadomestovala odsotno učiteljico, ker se ji je nasmehnila sreča v obliki stalne službe.

Metličani so iskali živahno in razgledano mlajšo moč za turistično pisarno, pa so se spomnili učiteljice Tončke, ki ni imela stalne službe. Tako je prišla v Metliko za uradnico v turistični pisarni in povedala:

— Vse noči sanjam, kako učim otroke v šoli. Pa bom to že prebolela. Zadovoljna sem tu, saj imam stalno službo. Zaenkrat ni posebnega dela. Največ strank prihaja kupovat spominke za svojce v Ameriki. Zlasti imajo radi pričke, cekarčke in pisanice, s katerimi smo dobro založeni. Pisarna bo odprta v zimskem času od 7. do 14. ure, poleti pa bom imela deljen delovni čas, najbrž pa tudi mnogo več dela. Sčasoma bomo prevzeli tudi promet z zasebnimi turističnimi sobami. Ker se rada pogovarjam, si želim čimveč strank.

— Ste učiteljski poklic za vselej obesili na klin?

— Nikakor ne! Vsaka lastovka gre rada tja, kjer je doma...

R.

samo prstni odtis

(ali pa še tega ne!) bo pustil vlomilec

v vaši hiši

namesto prihrankov, če jih ne boste pravočasno naložili na hranilno knjižico

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE!

SPREHOD PO METLIKI

■ V METLIKI GRADE okoli 40 zasebnih hiš, od katerih se bodo nekateri lastniki že letos vselili. Živahna spomladanska gradnja je poleti nekoliko zastala, ker so mnogi šele pred kratkim dobili posojila, ki so jim jih obljubila posamezna podjetja. Zdaj hite, da bodo stavbe še pred zimo spravili pod streho.

■ FOTO-KINO PODJETJE v Metliki si je omislilo za reklamni slikovni material posameznih filmov tri lične omarice, od katerih je ena obešena v veži kina, druga stoji na Trgu svobode ob vznožju grajskega vrta, tretja pa na Dragah v bližini bifeja. Obisk kina je, odkar so šli dijaki in študentje v šole, sicer nekoliko upadel, vendar pridejo ostali obiskovalci vedno na svoj račun, saj jim uprava kina zavrti tedensko redno dva, včasih pa tudi tri do štiri filme.

■ NEKOLIKO VEČ KULTURE bi želela uprava kina od posameznih mladoletnih obiskovalcev, ki s svojim vedenjem in neprimernimi opazkami med predstavo motijo druge obiskovalce. Naj vedo, da si s kupljeno vstopnico še niso pridobili pravice, da zbujajo slabo voljo in zgražanje ljudi, ki bi si radi v miru in zbranosti ogledali film.

■ ZADNJI SONČNI NEDELJI sta tudi v Belo krajino privabili veliko izletnikov. Pa ne samo ob nedeljah, tudi ob delavnikih se v Metliki ustavljajo avtobusi z izletniki, ki si ponavadi najprej ogledajo Belokranjski muzej, potem pa obiščejo Veselico, Vinomer ali kako drugo izletniško točko v okolici Metlike.

■ SEZONA GOB JE v glavnem že minila in so se ljudje dobro založili s tem gozdnim sadežem. Kmetijska zadruga v Metliki še odkupuje suhe gobe po 1500 Sdin kilogram.

■ GASILCI NA SUHORJU, ki so pred kratkim dobili novo brizgalno, bodo v nedeljo, 15. oktobra, priredili veliko veselico, na katero vabijo vse prijatelje gasilstva, dobrih domačih jedi in pijač.

Čez nekaj dni — potni listi tudi v Metliki

Prebivalci metliške občine, ki so potovali v tujino, so morali do zdaj po potne liste v Črnomelj. Ker pa je vse več potovanj v inozemstvo, so se odločili v bodoče potne liste izdajati v Metliki pri tamkajšnjem referentu za notranje zadeve na občinski skupščini. Računajo, da bo služba potnih listov organizirana že v drugi polovici oktobra.

»KOMET je predstavil nove izdelke

Na velesajmu v Zagrebu je metliško podjetje KOMET vzbujalo precejšnjo pozornost z razstavljenimi novimi izdelki: stezniki in nedrčki iz lycra tkanin, ki prav nič ne zaostajajo za tovrstnim izdelki v tujini in doma. Sklenili so tako za okoli 60 milijonov S din kupčij, tako da trenutno sploh ne morejo opraviti vseh naročil.

Izposojeni uslužbenec

Ker je premoženjskopravna referentka metliške občine Pavla Šegina na porodniškem dopustu in ni bilo pri roki primernega veščega uslužbenca za začasno nadomeščanje, so Metličani dobili na posodo vsako sredo Franca Magistra, sicer zaposlenega v upravi sosednje občine Črnomelj. Tako delo ne bo preveč zaostajalo. To je primer dobrega sodelovanja.

Primarij dr. Smrečnik predaval v Gradcu

Pred kratkim so imeli v Gradcu zanimivo zdravstveno predavanje, ki pa zaradi obilice kmečkih del ni bilo ravno najbolje obiskano. Primarij dr. Ivo Smrečnik iz Novega mesta je govoril o boju proti tuberkulozi, poslušalci pa so bili z njegovim predavanjem na moč zadovoljni.

Obsojeni za izgred na veselici

Občinski sodnik za prekrške v Metliki je pred kratkim obsodil 5 razgrajačev, ki so 12. avgusta ponoči motili mirne goste v gostišču Veselica in tam razbijali steklenino. Najprej so Niko Brodarič iz Gribelj, Anton Lozar iz Gribelj, Ivan Pezdirc iz Ljubljane, Branko Petkovič in Jure Bučan, oba iz Metlike, popivali, zmerjali drug drugega in izzivali k pretepu. Lovili so se po točilnici, hodniku in terasi, se obmetavali s pivskimi steklenicami in stoli, nato pa se sprli še pri juke boksu. Nemirno početje je trajalo kake tri ure, drugi gostje so se zgražali, zato so na pomoč poklicali milico.

Pred sodnikom za prekrške so krivci priznali pretep, in ker ni bilo telesnih poškodb, so bili kaznovali le vsak na 10.000 S din denarne kazni.

Mokra vaja na Suhorju

Prostovoljno gasilsko društvo na Suhorju je pred kratkim dobilo novo motorno brizgalno. V nedeljo, 1. oktobra, so imeli dopoldne občni zbor, kjer so ponovno izvolili stari odbor, popoldne pa so imeli že prvo mokro vajo. Čian poklicne gasilske čete iz Novega mesta je preizkušal delovanje nove brizgalne. Vajo je gledalo precej Suhorčanov in prebivalcev okoliških naselij.

MARIJAN PAVLIHA

metliški tednik

NOGOMET

Z borbenostjo do točk

Pretekla nogometna nedelja je proti pričakovanju bila uspešna za naša ligaša. Bela krajina je gostovala na vročem zagorjanskem igrišču pri vodilni enajsterici v tej ligi. Belokranjci so z veliko borbenostjo in po zaslugi odličnega vratarja Žuniča pripravili domačim nogometašem »hladno prho«, odnesli so jim točko. Novomeščani, kljub temu da so nastopili oslabljeni, so imeli tehnično boljše Pirančane v »matnem položaju«, toda vse prizadevanje ni pomagalo. Srečanje se je končalo neodločeno. Pri domačih sta navdušila Velagić in borbeni Košir. Pri gostih so bili zapaženi zlasti vratar in oba branilca. Mladinci Novega mesta se še vedno borijo z začetnimi težavami. Kot kaže, bo iz ekipe zrasla vrsta nadarjenih nogometašev.

Zagorje : Bela krajina 0:0

Črnomaljski nogometaši so v zadnjem kolu conske nogometne lige gostovali v Zagorju pri vodečem moštvu na lestvici — Zagorju. Čeprav so jim mnogi napovedovali visok poraz, so se potrudili in pripravili prijetno presenečenje.

Tekma je potekala v glavnem na polovici gostov, vendar domači niso znali izkoristiti vrste priložnosti. Gostje so imeli v zadnjem delu igre celo možnost zmagati.

ANTON LATERNER

Novo mesto : Piran 0:0

V nedeljskem prvenstvenem srečanju so domačini bili vso tekmo v rahli premoči, kljub temu pa napadalci niso dosegli zadetka. Najlepšo priložnost za zadetek je imel Maksimovič v drugem delu igre, vendar je njegov udarec zadel vratnico. Gostje razen borbenosti niso pokazali posebne igre. S taktično igro jim je uspelo osvojiti točko.

Neodločen rezultat z nogometaši Pirana je ponoven uspeh prizadevnih igralcev Novega mesta, toda s tremi osvojenimi točkami v jesenskem delu tekmovanja ne morejo pričakovati kakšnega večjega uspeha. J. M.

Novo mesto : Ljubljana 1:4

Mladinci Novega mesta so v prvem polčasu vodili z golom prednosti in ta rezultat obdržali do sredine drugega polčasa. Izkušenejši Ljubljančani so zlahka dosegli štiri zadetke in s tem tudi prepričljivo zmago. jm

Vojnik : Brežice 1:2

V četrtem kolu celjske nogometne podzveze so Brežičani zasluženo prinesli domov obe točki. Ponovno so dokazali, da bodo odslej z okrepljeno ekipo nevarni tudi na tujem terenu. Brežičani so povedli z golom Kandića, Majski pa je dosegel zmagoviti zadetek. Slabo igrišče v Vojniku je onemogočilo, da bi tehnično boljši Brežičani izdatneje napolnili mrežo domačinov. V. P.

Senovo : Štore 6:2

Kljub izenačeni igri obeh tekmecev v prvem delu so Senovčani odšli na odmor s prednostjo. Že v 8. minuti so domačini po zaslugi Jevšnika vodili z 2:0. Ko so gledalci pričakovali serijo zadetkov, so gosti zmanjšali rezultat na 2:1.

V drugem delu so domači močno napadli in zlahka še štirikrat zatresli mrežo gostov. Pri domačih se je najbolj odlikoval Gaser, ki je dosegel tri zadetke.

Boč : Celulozar 2:8

V prvenstvenem nogometnem srečanju so igralci Celulozarja na težkem igrišču premagali igralce Boča iz Poljčan. Gole za Celulozar so dosegli: Klajič v tretji, 23. in 26. minuti, Jurečič v 61., 66. in 80. minuti in Andjelković v 13. minuti. Domači so poleg dveh golov Lovca prispevali še en zadetek za Krčane.

Celulozar vodi na razpredelnici celjske nogometne podzveze s prednostjo treh točk. vn

Športni ribič mladinec Branko Čuk iz Kostanjevice se razvija v dobrega športnega tekmovalca. Letos je osvojil prvo mesto na ribiškem tekmovanju v Kostanjevici. Na Brestaniškem jezeru pa je kljub tako obilnemu ulovu krapov osvojil komaj tretje mesto. (Foto: Slavko Dokl)

KEGLJANJE

Goranin in Kočevje

V počastitev občinskega praznika je bil v Kočevju dvoboj moških in ženskih ekip Delnic in Kočevja v kegljanju. Moške ekipe so nastopile v igrah 8 x 100 lučajev, ženske pa v 5 x 100 lučajev. Tekmovale so po štiri ekipe na kegljišču KK Kočevje v »Gaju«.

Pri moških nekaterim domačim reprezentantom ni šlo. Na splošno so v obeh domačih ekipah samo štirje podrli več kot 400 kegljev, od gostov pa kar sedem tekmovalcev. Kegljačice Kočevja so kot ponavadi premagale gostje kar s 181 keglji razlike. Najboljša je bila Šercerjeva s 391 podrtimi keglji.

Rezultati tekmovanja: MOŠKI: Goranin (Delnice) 3132 kegljev, 2. Kočevje I 3109, 3. Mladi radnik (Delnice) 3093, 4. Kočevje II. 2895 kegljev. ŽENSKE: 1. Kočevje I. 2199 kegljev, 2. Delnice I. 2013, 3. Kočevje II. 1652 in 4. Delnice II. 1482. A. A.

Med prvo desetorico

Na republiškem prvenstvu kegljačev v tekmovanju parov v Celju je med 60 nastopajočimi sodelovalo tudi 12 tekmovalcev iz Novega mesta. Pionirjevi dvojici Barbič-Mrzlak in Krušič-Hren sta zasedli odlično 8. oz. 9. mesto ter se plasirali za državno prvenstvo, ki bo prihodnji mesec v Celju ali Splitu.

Rezultati tekmovanja: 8. mesto Mrzlak-Barbič 1698 (856—842) kegljev in 9. mesto Krušič-Hren 1692 (65—827) kegljev. jm

ODBOJKA

Kočevje je šlo uspešno čez oviro

V zadnjem odbojkarskem vrvežu so uspešno preskočili zapreko samo odbojkarji Kočevja, ki so premagali Kamno gorico. S tem so si priborili drugo mesto, kar daje določene upe, da se bo prihodnje leto ekipa potegovala za prvo mesto.

Trebanjci so to nedeljo priigrali poraz v Bovcu. Poraz in tekma, izgubljena brez dobljenega seta, je precejšnje presenečenje. Res je, da so si igralci že priborili tretje mesto, kljub temu pa ne bi smeli na tako lahek način prepuščati slabšim nasprotnikom točke.

Novomeščani so šli »brez upanja v zmago« na vroča tla izolskih odbojkarjev. V rekordno kratkem času so domači premagali goste, ki dejansko niso nudili večjega odpora.

Kočevje : Kamna gorica 3:1

Domači so goste premagali s 3:1 (14:16, 15:8, 15:7 in 15:6) in se s tem tri kola pred koncem tekmovanja še bolj utrdili na drugem mestu. V domačem moštvu ni nastopila vrsta stalnih igralcev, ker so odšli k vojakom. To pa vedo nasprotne ekipe, ki računajo na morebitne zmage. Izid prvega seta je goste prevzel z velikim upanjem. V ostalih treh setih pa so domači izkoristili svoje znanje in lahko obračunali z borbenimi gosti.

Nekateri igralci iz vrst gostov niso presenetili bližajočega se poraza in so namerno tolkli žogo izven igrišča, seveda z svojo škodo.

Tekmo je pred 100 gledalci sodil Zvenovski iz Ljubljane.

A. ARKO

Bovec : Trebnje 3:0

Odbojkarska ekipa Trebnjega je v nedeljo, 8. oktobra v Bovcu po nepotrebnem spustila iz rok dve točki v tekmi z borbenim moštvom Bovca, ki zna na domačem igrišču pripraviti presenečenje marsikateri ekipi. Nedeljsko srečanje se je končalo z gladko in zasluženo zmago domačinov z rezultatom 3:0 (16:14, 15:12, 15:12). Kot kažejo razlike v posameznih setih, Bovec ni tako močno zmagal, kot kaže na prvi pogled.

To srečanje je pokazalo, da tudi tehnično boljša ekipa, ki ima več rutine, ne zaigra pa požrtvovalno, ne more zmagati, če se zanaša zgolj na ti dve prednosti. Tekma resda ni odločala o uvrstitvi, vendar je vseeno težko iti sklonjenih glav s srečanja z nasprotnikom, ki letos prvič igra v ligi. M. L.

Dolenjsko prvenstvo

Na odbojkarskih igriščih na Loki so se v nedeljo tri odbojkarske ekipe potegovale za naslov odbojkarskega prvaka Dolenjske. Kljub temu da je organizator povabil na turnir osem ekip, so se vabilu odzvale le ekipe Črnomlja, Osilnice in Novega mesta. Na turnirju je največ pokazala borbena ekipa iz Črnomlja, v kateri so igrali mladinci iz gimnazije. Z malo večjo izkušenostjo bi lahko premagali ekipo Novega mesta, ki ni pokazala pričakovanega znanja. Vrstni red ekip: **1. Novo mesto 4. točke, 2. Črnomelj 2 točki in 3. Osilnica 0 točk.** Novomeščani so si pridobili pravico sodelovati na kvalifikacijskem turnirju za vstop v II. republiško odbojkarsko ligo. Srečanja sta sodila Venta in Romih. JAP

KOŠARKA

Straža : Semič 64:56

V nedeljo je bila v Straži odigrana prijateljska tekma med moštvom košarkarjev iz Straže in Semiča. Po zelo izenačeni igri se je tekma končala z zmago Semiča z repultatom 64:56. (32:20).

Ekipo Partizana Straža so sestavljali: Dular, Tisovec 8, Virant 10, Kavšek 2, Aš 20 in M. Aš 16.

Partizan Semič: Kočevar 24, Pavlakovič 4, Plut 26, Hančič 4, in Bukovec 6. D. PLUT

KOSARKA
MLADINKE NA PETEM MESTU

Tekmovanje pionirjev in mladink v ljubljanski občinski košarkarski ligi je končano. Bilo je več tekmovanj v različnih krajih, sedežih sodelujočih ekip. V vsaki ligi je sodelovalo po osem ekip. To je bil za mlade kočevske košarkarje prvi resnejši nastop, ki je prinesel mladinkam 5. mesto, pionirjem pa 7. mesto.

Pridobili so precej izkušenj, z rednimi zimskimi treningi se bodo še bolj postavili na lastne noge, tako da bodo spomladi z večjimi obeti nastopili v tekmovanju. A. ARKO

ROKOMET

Ribničani prekratki

Ribničani so preteklo nedeljo gostovali pri vodilni ekipi lige — Ormožu. Proti ekipi, ki praktično ne ve za poraz, so gostje zaigrali borbeno in uspešno. Domače bi lahko z malo več sreče celo premagali in s tem pripravili prvovrstno presenečenje. Brežiški ekipi sta osvojili ves izkupiček. Velenjski Rudar ni bil dorasel nasprotnik, saj je bil poražen z 19 goli razlike. Dekleta pa so v zadnje uvrščeno Olimpijo iz Ljubljane imele precej težav. Končno so jih premagale z minimalno razliko. V ljubljanski conski ligi so Novomeščani po vrsti uspešnih nastopov pokleknili pred ljubljanskim Slovanom. Krčani pa so gostovali pri Šentvidu in so izgubili srečanje, ki bi se lahko končalo tudi z drugačnim izidom.

Grosuplje : Kranj 28:15

Zmaga domačega moštva je presenetljiva, saj ni nihče pričakoval, da bo novinec v tej ligi tako prepričljivo premagal dolgoletnega ligaša Kranj. Moštvo Grosupljega je bilo ves čas tekme boljše in je zasluženo premagalo borbene in tehnično slabe goste.

Za Grosuplje so igrali: Podobnik, Strehovec (11), Košak (7), Jankovič (6), Hribar (2), Zgonc (1), Kavšek (1), Zajc, Šušterič in Mohar. Pred okoli 100 gledalci je tekmo dobro sodil Zupančič z Mirne. A. Šušterič

Brežice : Rudar 33:14

V nedeljskem rokometnem srečanju so rokometaši Brežic v zelo zanimivi tekmi, polni duhovitih kombinacij, pod vodstvom izkušenega Darka Šetinca premagali velenjskega Rudarja z rezultatom 33:14. Lahko bi trdili, da imajo Brežičani trenutno najboljši napad v republiški rokometni ligi, seveda pa je to rezultat homogenosti ekipe.

Za Brežice so igrali: Novak II, Rovan 3, Šetinc 10, Kukovica 2, Avsec 4, Bosina 8, Jurešič 1, Novak I, Svažič, Pavlič 5 in Brglez. V. P.

Slovan : Novo mesto 26:22

V soboto so novomeški rokometaši gostovali v Ljubljani pri Slovanu. Druga ekipa Slovana je premagala goste z 26:22. V prvem polčasu sta bili obe ekipi izenačeni. Ta se je tudi končal neodločeno. V drugem pa so imeli domači rokometaši več sreče in so zmagali. Ekipa gostov, ki je igrala oslabljena, je nastopila s temi igralci: **Perko, Gantar, Pelko (6), Lozar (8), Cvelbar, Zemljič, Šetina (4), Jaklič (4), Bele in Jožef.** JAP

Brežice : Olimpija 11:6

V 6. kolu republiške rokometne lige za ženske so domačinke s težavo ugnale goste iz Ljubljane. Vsi so namreč pričakovali gladko zmago Brežičank, toda te niso imele tokrat svojega dneva. Gostje so v prvem polčasu vodile že s 5:1, v drugem polčasu pa se je slika spremenila. Domačinke so kljub vsemu zmagale s petimi goli razlike.

Za Brežice so igrale: Božičnik, Bužančič 4, Molan 3, Mišič 3, Engel, Slak, Kolar 1, Zorko in A. Mišič. V. P.

Šentvid : Krško 21:16

V prvenstveni tekmi rokometne LCL je Partizan Šentvid premagal Partizana Krško z 21:16 (8:5). Srečanje je sodil Kastelic iz Ljubljane. Krčani so z nervozno igro izgubili dve točki, igralci Šentvida pa so njihovo nervozo izkoristili in z umerjeno igro zasluženo zmagali. Med Krčani je dobro igral edinole Slamnik. Za Krško so nastopili: Skoberne, R. Iskra 6, Slamnik 6, Šute 2, Kovačič 1, Koman 1, Arh, Božič, Jankovič, Humar in S. Iskra.

Ormož : Ribnica 16:15

Domači rokometaši so komaj rešili točke pred razigranimi in borbenimi Ribničani. Vodilna ekipa v slovenski rokometni ligi ni pokazala pričakovane igre in bi neodločen rezultat bil bolj pravičen. Morda bo ta uspeh vlil Ribničanom več volje do uspeha.

Ribničani so igrali v sestavi: Krstič I., Krstič II. (5), Cesar, Andolšek, Matelič (2), Mikulin (1), Ponikvar (2) in Radič (5).

Prizor z rokometnega srečanja med rokometaši Krmelja in Krškega. Krmeljčani so proti pričakovanju zaigrali zelo dobro in goste presenetili. Takšnega razpleta dogodkov v Krmelju nismo pričakovali. (Foto: Slavko Dokl)

Kaj pa ta teden?

V zahodni conski nogometni ligi se bo v nedeljo, 15. oktobra, pomerila Bela krajina z Nanosom, Novomeščani pa gredo v Litijo. — V prvi slovenski odbojkarski ligi igrajo Novomeščani v Izoli, v drugi ligi pa Kamnik s Kočevjem in Trebnje z Bohinjem. — V republiški moški rokometni ligi se bo Ribnica srečala z velenjskim Rudarjem, Brežičani pa bodo igrali v Trbovljah. — Brežiške rokometašice bodo igrale v Piranu. — V ljubljanski conski rokometni ligi je takle program: Novo mesto : Kranj, Krško : Radeče, Krmelj : Križe in Grosuplje : Duplje.

Ribiči med seboj

V Kostanjevici je zveza ribiških družin Novo mesto priredila meddružinsko tekmovanje v lovu rib s plovcem. Kljub temu da je tekmovanje motilo slabo vreme, je bila udeležba dobra: na tekmovanje je prišlo 36 ribičev iz šestih ribiških družin Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja.

Rezultati tekmovanja — člani ekipno: 1. ribiška družina Novo mesto (Podrgajs, Suhy, Berger) 3350 točk, 2. Kostanjevica 2660, 3. Brestanica 2350, 4. Sevnica 990, 5. Brežice 980 točk.

Člani posamično: Ivo Podrgajs (ribiška družina Novo mesto) 1840 točk, 2. Miro Berger (Novo mesto) 1350, 3. Stevo Vidovič (Črnomelj) 1230, 4. Stane Žabkar (Kostanjevica) 1160, 5. Karel Brence (Brestanica) 1010, Jože Škrjanc (Kostanjevica) 990, 7. Ivan Kozole (Brestanica) 840, 8. Cveto Kuzmin (Brežice) 610, 9. Ivan Novak (Sevnica) 540, 10. Milan Vodopivec (Kostanjevica) 510 točk.

Mladinci ekipno: 1. ribiška družina Kostanjevica (Kržišnik, Košak, Čuk) 2160 točk, 2. Brestanica 840, 3. Novo mesto 690, 4 Sevnica 490, 5. Brežice 470 točk.

Mladinci posamično: 1. Branko Čuk ribiška družina Kostanjevica) 960 točk, 2. Jože Kržišnik (Kostanjevica) 820, 3. Jože Gabrič (Brestanica) 610, 4. Srečko Bešević ,Kostanjevica) 520, 5 Iztok Košak (Kostanjevica) 380, 6. Iztok Podrgajs (Novo mesto) 350 točk, 7. Karel Dobošl (Novo mesto) 300 točk, 8. Stanko Slemenšek (Sevnica) 260, 9. Anton Levičar (Brestanica) 230, 10. Darko Rojina (Brestanica) 220 točk

Atletski četveroboj med reprezentancami Dolenjske, Gorenjske, Primorske in Zasavja bo prihodnjo nedeljo, 22. oktobra, v Trbovljah. V reprezentanci Dolenjske bodo nastopili poleg Novomeščanov še atleti iz Črnomlja in Kočevja.

Za gimnastiko veliko zanimanje

Med mladimi telovadci se je orodna telovadba v Kočevju uveljavila kot še nikoli. Temu so pripomogli odlični delovni pogoji v novem domu telesne kulture, še več pa požrtvovalni vodniki, med njimi najagilnejši Iko Žgajnar. V oddelku orodne telovadbe TVD Partizan Kočevje so oddelki pionirjev in pionirk tako številni, da jih vodniki komaj obvladajo, v njih je kar 122 telovadečih. Na ta način se ustvarja trden temelj, ki bo lahko omogočil, da se bo orodna telovadba povzpela na tisto stopnjo, kot je bila pred vojno. A. A.

AVTO-MOTO DRUŠTVO RIBNICA

proda

NA JAVNI DRAŽBI

15. oktobra ob 8. uri v prostorih AMD Ribnica

osebni avtomobil ZASTAVA 750

Za družbeni sektor bo dražba od 8. do 10. ure, po 10. uri pa za zasebnike.

Vse informacije dobite v pisarni društva.

AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE

razpisuje
prosto delovno mesto

avtomehanika cestne službe »Pomoč-informacije« v Trebnjem

POGOJI ZA SPREJEM:

1. Visoko kvalificiran ali kvalificiran avtomehanik.
2. Vozniški izpit kategorije A, B in C (v skrajnem primeru tudi samo A in B kategorije).
3. Zagotovljeno stanovanje v Trebnjem.
4. Odslužena vojaščina.
5. Starost do 35 let.
6. Popoln abstinent.
7. Prednost imajo kandidati, ki obvladajo tuj jezik.

Nastop službe 1. novembra 1967. Osebni prejemki po pravilniku. — Pismene prošnje z navedbo zahtevanih pogojev in opisom dosedanjih služb pošljite na naslov: AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE, Ljubljana, Dalmatinova 6/a.

ZA TEDEN OTROKA SO SI OMISLILI IZLET NA BOHOR

Iskrene želje staršev v Dolenji vasi

V prvem razredu je samo sedem otrok, v drugem šest in v tretjem devet — Zanje bi bilo najbolje, da bi obiskovali centralno šolo v Krškem — Na roditeljskem sestanku so prisotni obsodili tiste starše, ki ne plačujejo malice svojim otrokom

V sredo 4. oktobra zvečer, je bil v Dolenji vasi roditeljski sestanek za starše otrok, ki obiskujejo nižje razrede osnovne šole v tem kraju. Udeležba na sestanku ni bila povsem zadovoljiva, saj obiskuje letos to šolo 37 otrok, na sestanek pa je prišlo le 12 mamic in trije očetje. Kljub temu so se na sestanku pogovorili marsikaj zanimivega in dobili mnogo koristnih napotkov.

Šola v Dolenji vasi je ena izmed tistih, ki imajo zelo malo otrok. V letošnjem šolskem letu obiskuje prvi razred 7, drugi 6, tretji 9 in četrti razred 15 otrok. Zaradi majhnega števila otrok ima vodstvo šole težave, kako urediti pouk. Za samostojne razrede je premalo otrok, v združenih razredih pa je neprimerno teže poučevati. Čeprav lahko dosegajo tudi v združenih razredih zavidljive učne uspehe, vemo, da so v samostojnih razredih mnogo ugodnejši pogoji za poglabljanje otrokovega znanja in za temeljitejše utrjevanje učne snovi.

Rešitev za otroke nižjih razredov iz Dolenje vasi je v tem, da bi tudi oni obiskovali centralno šolo v Krškem, kakor jo obiskujejo učenci višjih razredov. Otroci bi se lahko brez posebnih naporov vozili s šolskim avtobusom v Krško, ker skoraj vsi stanujejo blizu sedanje šole. Žal pa ima centralna osnovna šola v Krškem vse učilnice prenatrpane.

Problem šolanja prizadetih otrok iz Dolenje vasi bomo lahko ugodno rešili šele tedaj, ko bo v Krškem zgrajena nova šola.

Na sestanku so starši z zadovoljstvom sprejeli vest, da bodo tudi v tem šolskem letu prejemali vsi otroci malico v šoli. Pohvalili so vodjo šole tov. Jožico Vogrinc, ki si že več let prizadeva, da dobivajo v šoli izdatno malico tudi otroci, ki je ne morejo plačati. Obsodili pa so tiste starše, ki bi lahko plačevali malico, a zanemarjajo roditeljske dolžnosti in se premalo zavedajo posledic. Učitelj Lojze Božič je obljubil, da bo v nekaj dneh obiskal vse starše omenjenih otrok in jih v razgovoru opomnil na njihove dolžnosti ter jih seznanil z iskrenimi željami prisotnih staršev, da naj tudi oni obiskujejo roditeljske sestanke in govorilne ure.

Na sestanku so sklenili, da bodo v okviru praznovanja tedna otroka organizirali za vse šolske otroke izlet na Bohor, ki se ga bodo udeležili tudi starši.

Čeprav delata učitelja Jožica Vogrinčeva in Lojze Božič v nekoliko težjih delovnih pogojih, saj letos oba poučujeta po dva razreda v enem oddelku, lahko pričakujemo, da bosta tudi v bodoče požrtvovalno opravljala zahtevane naloge v šoli in zunaj nje.

SLAVKO SMERDEL

Novi prostori študijske knjižnice

29. oktobra bo možen ogled novopridobljenih prostorov Študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu, ko bodo odprli stalno razstavno zbirko.

Na hodniku novih prostorov bodo v vitrinah razstavljena dela, ki jih hrani novomeška knjižnica v svojih zbirkah. Hodnik bo opremljen z diapozitivi, ki bodo predstavljali delež Novega mesta in Dolenjske v slovenski kulturi.

Za sodoben okus...

Izključni proizvajalec v Jugoslaviji

Destilacija »DANA« MIRNA na Dol.

Pogovor z zdravnikom

ZASEVKI

»Vse bi bilo dobro, ko se ne bi bolezen raznesla po vsem telesu,« slišimo za tega ali onega bolnika. »Zdravnik je povedal, da je iz začetnega žarišča bolezen preplavila vse telo,« pravi spet drugi. Res je. Zasevek je žarišče bolezni, ki je nastalo na drugem delu telesa in ki je enako kot prvotno žarišče, nastalo pa je pozneje od prvotnega. Zasevku pravimo s tujko metastaza. Zaseje se lahko na več načinov: prenesejo ga kri, sokrvica, dihala, prebavila, izločila, raztrese se po telesnih votlinah.

Gnojna zastrupitev krvi ali piemija pomeni, da je iz nekega gnojnega žarišča posrkala kri gnoj in ga raznesla po mnogih organih, kjer so nastala ponovna gnojna žarišča ali abscesi. Tako lahko zaradi angine pride do vnetja srčnih zaklopk ali ledvic in podobno. Praktično lahko vsako gnojenje pod določenimi pogoji povzroči zasevke v drugih organih in na drugih mestih telesa. Velik pomen ima žariščna infekcija, to je stalno, morda sicer slabotno gnojenje v gnilih zobeh, zdelanih mandljih, v srednjem ušesu, obnosnih votlinah in drugod, ki pravzaprav le tli in ki ga lahko najmanjši prehlad spet oživi. Tako žarišče more povzročiti vnetje srčnih zaklopk, revmatizma, vnetje ledvic, slabokrvnost, različna vnetja živcev, pa tudi vnetje slepiča, žil in podobno. Prav zaradi tega zdravniki vedno poudarjajo, da je potrebno popraviti in odstraniti okvarjeno zobovje, kronične angine in druga kronična žarišča, ki bi lahko imela za posledico katero od zgoraj naštetih bolezni.

Pri raku je znano, da se iz bul odtrgajo rakave celice in da jih kri raznese v različne organe ter mesta po telesu, kjer potem rastejo natanko tako kot prvotna bula. Včasih so taki zasevki raka še večji, kot je prvotna bula. Seveda se zasevki lahko razsejejo tudi preko vseh prej naštetih poti, čeprav je razsoj po krvi najpogostejši. Že iz tega vidimo, da je zgodnje opazovanje in zgodnje odkritje raka izredno pomembno, da lahko pravočasno uničimo začetno rast rakave bule, da do razsoja po telesu sploh ne pride. Če je torej poseg pravočasen, je bolnik navadno rešen. Prav to pa je namen sodobne medicine in brez dvoma najvažnejše za bolnika.

Dr. BOŽO OBLAK

Kuharske bukvice

KROMPIRJEVI ŠTRUKLJI

Zdrobi z valjarjem 6 debelih kuhanih krompirjev, dodaj pol litra pšenične moke in eno jajce. Zgneti testo in ga razvaljaj za mezinec na debelo. Razbeli v ponvici mast, deni vanjo dve dobri pesti kruhovih drobtin in pusti, da zarumene. Nato jih potresi po testu in razmaži z lesenim nožem. Potem zvij testo in ga zavij v platneno krpo ali prtič, ki ga poviješ s sukancem, da se ne razmota. Kuhaj štrukelj pol ure v slanem kropu in ga potem razreži na primerne kose. Po vrhu ga zabeli z mastjo ali še bolje z maslom. V takšen štrukelj lahko deneš namesto kruhovih drobtin drobno sesekljane kuhane svinjine, pomešane z drobnjakom ali česnom in malo prepražene na masti.

PRAŽEN KROMPIR

Kuhan krompir olupi in nareži na listke. V ponev daj masti in jo razbeli. Na mast vrzi nekaj na listke zrezane čebule in jo pusti, da malo zarumeni. Nato stresi na mast krompir in posoli. Nekajkrat premešaj in pusti potem pri miru, da se napravi na dnu lepo rumena skorjica.

Nekateri devljejo zaradi boljšega okusa med krompir malo drobno sesekljanega peteršilja.

PREŽGAN KROMPIR

Razreži olupljen krompir na koščke in ga pristavi v topli vodi k ognju. Krompirju prideni peteršilja in lovorov list. Pripravi v ponvici rumeno prežganje in ga potem primešaj v kuhan krompir. Lahko ga tudi malo okisaš.

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vašemu vprašanju **dopisnico** ali **znamko za 30 din.**

UPRAVA LISTA

Posojilo za cesto Videm–Brestanica

Cesta Videm—Brestanica je še primerna za promet. Občani težko čakajo na modernizacijo tega odseka. Upajo, da jo bodo začeli asfaltirati že letos. Priprave so v teku. Občinska skupščina namerava za ureditev te ceste najeti posojilo v znesku 65 milijonov starih dinarjev.

ZDRAVSTVENI DOM KOČEVJE

prodaja

naslednja osnovna sredstva:

REŠILNI AVTO

ZASTAVA – FIAT 1300

v brezhibnem stanju.

Licitacijo bo v prostorih Reševalne postaje Kočevje, Ljubjanska cesta 15, 26. oktobra 1967 od 7. do 8. ure za družbeni sektor, od 8. do 10. ure za zasebni sektor.

Kavcijo 10 % od izklicne cene je treba položiti pred licitacijo!

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Franc Gorjanc**, član kolektiva INIS, Novo mesto; **Alojz Avbar**, član kolektiva Dolenjka, Novo mesto; **Martin Plautan, Martin Mohar** in **Bojan Ceh**, člani kolektiva Novoteks, Novo mesto; **Ivanka Pugelj**, članica kolektiva splošne bolnice Novo mesto; **Julka Rupar**, članica kolektiva Iskra, Šentjernej; **Jože Brule**, član kolektiva Novoteks, Novo mesto; **Anton Kambič**, član kolektiva osnovne šole Podzemelj; **Jože Turk**, član kolektiva Novoteks, Metlika; **Ivanka Klemenčič, Julka Kastelic, Vida Krštinc, Ivanka Žnidaršič, Stane Sodec, Marija Pezdirc, Rezka Kambič, Vera Rajakovič** in **Slavica Golobič**, člani kolektiva Komet, Metlika; **Heda Kovačič**, gospodinja iz Gradca; **Marija Žugelj**, gospodinja iz Slamne vasi; **Marija Mavretič**, gospodinja iz Boldraža; **Jožefa Klepec**, gospodinja iz Boršta; **Anton Panjan**, posestnik iz Dobravice; **Ana Hlebec**, gospodinja iz Boršta; **Kristina Butala**, gospodinja iz Dobravice; **Martin Nemanič**, posestnik iz Bereče vasi; **Tilka Potočnik**, gospodinja iz Gradca; **Katica Požeg**, članica kolektiva Beti, Metlika; **Viktorija Rus**, gospodinja iz Dobravice; **Marija Kuzmič**, gospodinja iz Dola; **Simona Rozman**, gospodinja z Radovice; **Ivan Ružič**, član kolektiva Novoteks, Metlika; **Zdenka Slanc, Helena Šober** in **Jože Govednik**, člani kolektiva Komunalno podjetje Metlika; **Matija Žugelj**, posestnik iz Dobravice; **Jože Golobič**, posestnik z Radovice; **Anica Križan**, članica kolektiva osnovne šole Gradac; **Franc Režek**, posestnik z Radovice; **Martin Petric**, posestnik iz Dragomlje vasi; **Danica Popovič**, gospodinja iz Strekljevca; **Jože Nemanič**, posestnik iz Radovice; **Anton Radoš**, posestnik iz Radošev; **Bara Plut**, gospodinja iz Mačkovca; **Marija Ancelj**, gospodinja iz Mačkovca; **Alojzija Šuklje**, gospodinja iz Bereče vasi; **Anton Ancelj**, član kolektiva IMV, Novo mesto; **Ivanka Savor**, gospodinja z Radovice;

Dr. ŽELJKO ŠRIBAR: 7

Nosečnost

Nosečnost in uživanje zdravil

Nenadzorovana uporaba zdravil v nosečnosti ni dovoljena. Zdravila naj jemlje nosečnica le v nujnih primerih in po zdravnikovih navodilih. Mnoga zdravila imajo poleg zaželenega zdravilnega učinka tudi nezaželen vpliv; tako posteljica nekatere nezaželene snovi zdravil zadrži, da ne pridejo v plod, nekatere pa prepusti v plodovo kri. Mimogrede naj omenim, da velja omejeno uživanje zdravil in poživil ravno tako za čas, ko žena doji. Tudi dojka nekatera zdravila izloča v mleko, drugih pa ne. Pomnimo tudi, da nikotin prehaja pri kajenju dojilje v mleko, torej če kadi dojilja, kadi posredno tudi dojenček.

Bolezni v nosečnosti

Kot sem že omenil, predstavlja nosečnost celo za zdrav organizem obremenitev, zato bi bilo prav, da zanosi le zdrava žena. Zgodi se pa, da zanosijo tudi žene s kroničnimi (dolgotrajnimi) boleznimi, kot so npr. bolezni srca, ledvic, sladkorna bolezen, jetika. Vse naštete bolezni se kaj rade v nosečnosti poslabšajo, zato takim bolnicam svetujemo, naj se glede zanositve posvetujejo z zdravnikom. Če pa že zanosijo, je v teku nosečnosti potrebno skrbno zdravniško nadzorstvo.

V drugi polovici nosečnosti se lahko pojavi tudi posebna nosečnostna bolezen, ki jo spremljajo zvišan krvni pritisk, obolelost ledvic in zabuhlost. Ta bolezen se slabša, kolikor bliže je čas poroda, če bolnica uživa preslano hrano, če uživa preveč kalorično hrano (preveč maščob, mastna svinina), če uživa premalo beljakovin, če nastopijo razni duševni konflikti.

Bolezen se v sicer rednih primerih lahko stopnjuje celo do porodne božjasti, ki je za porodnico zelo nevarna. Zadnja leta to bolezen komaj še opažamo v tako hudi obliki, ker se žene običajno že prej zatečejo v zdravniško oskrbo. Pri tej bolezni ni med nosečnostjo prizadeta samo nosečnica, ampak tudi plod, ker pride do poškodbe posteljice, ki hrani otroka. Za to bolezensko stanje je značilno, da ga lahko zelo omilimo, čim nosečnica preide na neslano hrano, če uživa manj maščob in če počiva. Začetek bolezni je blag, in če se z zdravljenjem začne takoj, lahko bolnica ves čas nosečnosti ostane doma. V primeru, da se je bolezen že razbohotila in da nosečnica ni hodila na redne preglede, je potrebno zdravljenje v bolnišnici.

Mnogokrat opažamo, da se take nosečnice ne držijo navodil in še naprej uživajo slano hrano. Za zdravljenje bolezni v blagi obliki je dovolj le dieta, za bolezen težje oblike pa so potrebna še razna zdravila. Naj poudarim, da je to bolezen vedno mogoče omiliti in preprečiti njene težke posledice za plod in nosečnico, povsem preprečiti bolezen pa je težko.

Priprava na materinstvo

Porod je predvsem za žene, ki prvič rodijo, prelomnica v njihovem življenju. Po porodu, ko postane žena mati, se njeno življenje spremeni. Naloženih ji je mnogo obveznosti in skrbi, vendar ima več veselja, ker je z novorojenčkom rešila poslanstvo žene.

Čeprav traja nosečnost 9 mesecev in je dovolj časa za pripravo na novo stanje, se znajdejo nekatere žene pred porodom nepripravljene. Bojijo se poroda, so nemirne, temu se včasih pridružijo še skrbi, kam bodo po porodu odšle z dojenčkom itd. Žene, ki imajo doma starejše otroke, večkrat ne dobijo za čas svoje odsotnosti varstva zanje. Skrbi slabo vplivajo na potek poroda, saj se s skrbmi in strahom porodne bolečine večajo. Če želimo, da bo porod lažji, da bo potekal pravilneje z znosnimi porodnimi bolečinami, naj si žena z domačimi vred prizadeva že pred porodom urediti obveznosti, ki čakajo družino ob povečanju za enega člana. Porodnica, ki se tudi duševno pripravi na porod, je obilo poplačana s tem, da je potek poroda pri vsestranski pripravljenosti krajši.

Posveti in pregledi v času nosečnosti

Zdravniški pregledi in posveti so v času nosečnosti potrebni. Žena mora tedaj k zdravniku večkrat, ker se ob enem pregledu ne more dosti ugotoviti. Nosečnost se tudi ves čas spreminja in se ne da za več mesecev vnaprej povedati, kakšen bo potek poroda. S pogostimi pregledi pa se laže usmerja pravilen potek nosečnosti in končno lahko pričakujemo tudi pravilen porod.

Pregledi in posveti v času nosečnosti so možni v ambulantah na porodniškem oddelku bolnišnice ali pa v dispanzerjih za žene v zdravstvenih domovih. V prvi polovici nosečnosti svetujemo pregled ali posvet z zdravnikom vsak mesec enkrat, v drugi polovici nosečnosti dvakrat na mesec, zadnji mesec pa vsak teden. Pri teh pregledih opravimo več preiskav. Med drugim izmerimo krvni pritisk, sedimentacijo, hemoglobin, določimo krvno skupino, pregledamo seč (s tem ugotavljamo delovanje ledvic), ugotovimo rast maternice in ploda ter zadnje mesece njegovo lego.

Istočasno se zanimamo za splošno stanje organizma in s tem lahko usmerimo pravilen potek nosečnosti. Dostikrat se že vnaprej odločimo za način poroda, predvidimo, da bo morda potreben operativni poseg itd. Pri takih pregledih in posvetih je združeno preprečevanje in zdravljenje bolezni.

Vse o poteku nosečnosti, o porodu in pripravi na porod, o poporodni dobi lahko izvedo žene še na brezplačnem »tečaju za materinstvo s telovadnimi vajami«. Na novomeškem porodniškem oddelku je tak tečaj vsake tri tedne ob sredah in petkih.

Čim bolj bo napredovala zdravniška veda in čim bolj se bodo bodoče matere posluževale njenih uslug, tem srečnejše bodo.

(Konec poglavja o nosečnosti)

17. in 18. oktobra

LICITACIJA

pri Carinarnici Ljubljana

Carinarnica Ljubljana bo prodajala na licitaciji 17. in 18. oktobra 1967. leta od 8. do 13. ure v prostorih carinarnice Ljubljana, Smartinska 152 a — javna skladišča, naslednja motorna vozila in ostalo blago po začetni ceni:

MOTORNA VOZILA	Ndin
1. tovorni avto Hanomag-Diesel, v voznem stanju, letnik 1958	12.000
2. osebni avto Audi, karamboliran, letnik 1966	9.900
3. osebni avto Mercedes 220 S, v voznem stanju, letnik 1956	9.500
4. osebni avto Ford Taunus 20 M, karamb., l. 1966	8.600
5. osebni avto Mercedes 190 S, v nevoznem stanju, letnik 1957	7.800
6. osebni avto Opel Kapitan, v nevoznem stanju, letnik 1960	7.300
7. osebni avto Ford Taunus 12 M, Caravan, v nevoznem stanju, letnik 1960	6.800
8. osebni avto Fiat 1100, v nevoz. stanju, l. 1959	6.800
9. osebni avto Opel Caravan, v nev. stanju, l. 1959	6.400
10. osebni avto Opel Caravan, karamb., letnik 1959	5.800
11. dostavni avto VW Combi, v nevoz. stanju, l. 1959	5.800
12. osebni avto Ford Taunus 17 M, karamboliran, letnik 1962	5.600
13. osebni avto VW Combi, v nevoz. stanju, l. 1956	5.500
14. osebni avto Ford Taunus 17 M, v nevoz. stanju, letnik 1960	5.200
15. osebni avto Opel Rekord, v nevoz. stanju, l. 1958	5.200
16. osebni avto Opel Rekord, karamb., letnik 1958	4.900
17. dostavni avto VW Combi, karamb., letnik 1962	4.900
18. osebni avto Ford Taunus 17 M, v nevoz. stanju, letnik 1960	4.900
19. osebni avto DKW Junior, karamb. letnik 1962	4.800
20. osebni avto Opel Rekord, karamb., letnik 1960	4.800
21. osebni avto Simca-Aronde, v nevoznem stanju, letnik 1960	4.800
22. osebni avto Opel Rekord, v nevoznem stanju letnik 1956-57	4.600
23. osebni avto Volkswagen, karamb., letnik 1956	4.600
24. osebni avto BMW 1800, karamb., letnik 1965-66	4.600
25. osebni avto Ford Taunus 15 M, v nevoz. stanju, letnik 1955	4.400
26. osebni avto Opel Rekord, karamb., letnik 1959	3.800
27. osebni avto Simca SA-1000, karamb., letnik 1965	3.800
28. osebni avto Opel Rekord, karamb., letnik 1956	3.800
29. osebni avto Opel Rekord, v nevoznem stanju, letnik 1953	3.800
30. osebni avto VW, v nevoznem stanju, letnik 1953	3.600
31. osebni avto BMW 700 (brez motorja), l. 1964	3.600
32. osebni avto Ford Anglija, karamb., letnik 1957	3.500
33. osebni avto Simca Aronde, v nevoznem stanju, letnik 1953	3.500
34. osebni avto VW 1500, karamboliran, letnik 1963	3.500
35. osebni avto DKW Union, v nevoznem stanju, letnik 1965	3.400
36. osebni avto Opel Rekord, karamb., letnik 1959	3.400
37. osebni avto Citroen-žaba, karamb., letnik 1962	3.200
38. osebni avto Volkswagen 1200, karamb., l. 1956	3.200
39. osebni avto Opel Olympia, karamb., letnik 1953	2.900
40. osebni avto Fiat 1.100, nekompleten, letnik 1954	2.8000
41. osebni avto Gogomobil-700, karamb., letnik 1958	2.600
42. osebni avto Citroen-žaba, karamb., letnik 1960	2.500
43. osebni avto Opel Rekord, karamb., lenik 1965	2.500
44. osebni avto Wartburg, karamb., letnik 1965	2.200
45. osebni avto Fiat 600, nekompleten, letnik 1958	1.800
46. osebni avto Vauxhall, karamb., letnik 1954	1600
47. motorno kolo Lambretta 125 LD, v nevoz. stanju letnik 1957	800
48. motorno kolo ČZ, v nevoznem stanju, letnik 1955	500
49. motorno kolo moped Görike, nekompleten, letnik 1962	400
PONOVNO NA LICITACIJI	
50. osebni avto Volkswagen, v nevoznem stanju, letnik 1956	4.800
51. osebni avto Opel Rekord, karamboliran, l. 1959	4.800
52. osebni avto Ford Prefecta, v nevoznem stanju, letnik 1953	3.100
53. osebni avto Fiat 1400 A, nekompleten, l. 1955	1.900
54. osebni avto Opel Olympia, karamboliran, l. 1953	1.700
55. motorno kolo BMW 250, v razdrtem stanju, letnik 1952	1.300
56. osebni avto Ford Estate, nekompleten, l. 1962	1.000
OSTALO BLAGO:	
57. slamoreznica, rabljena	300
58. mlatilnica — mala, rabljena	150
59. priprava za čiščenje žita (mlin)	150
60. igralni avtomat (ruleta) Beromat	90
61. cisterna, 6 m³, za avto — rabljena	2.800
62. mlatilnica za žito ID/92	5.200
63. stiskalnica za slamo Bu-bi	1.200
64. parni kotel za centralno kurjavo Emajl — 300-litrski	2.295
in ostalo blago (motorji za avtomobile, avto deli, kolesa, tehnični predmeti in oblačila)	

Ogled motornih vozil in ostalega blaga bo 14. in 16. oktobra 1967, od 8. do 12. ure v carinarnici Ljubljana, Šmartinska 152 a — javna skladišča. (Za blago pod zap. št. 57 do 60 ogled v carinarnici Celje ob enakem času). Motorna vozila bodo prodali 17. oktobra 1967, a vse ostalo blago 18 oktobra 1967.

Pravico do sodelovanja na licitaciji imajo vse pravne in fizične osebe. Udeleženci licitacije morajo v dneh, ki so določeni za ogled vozil oziroma ostalega blaga, položiti kavcijo v znesku 10 odst. od začetne cene v carnarnici Ljubljana, zastopniki podjetij pa tudi pooblastilo.

Vse informacije o licitaciji dobite tudi po telefonu od 9. oktobra 1967 dalje na št. 010-672 — Carinarnica Ljubljana. Seznam ostalega blaga, določenega za prodajo, bo na oglasni deski carinarnice Ljubljana.

IZ CARINARNICE LJUBLJANA

KNJIŽNE NOVOSTI DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

Med številnimi izdajami, ki jih je v zadnjem času dala založba na knjižni trg, še posebej opozarjamo na:

VOJAN RUS: DIALEKTIKA ČLOVEKA, MISLI IN SVETA

Razpored tematike v tej obsežni študiji ima za cilj logično in utemeljeno dokazovanje o zvezi med človekom, njegovo zamislijo in ostalim svetom. Študija je eno redkih, strogo filozofskih del v naši literaturi, ki skuša najti teoretične odgovore na vprašanja o najsplošnejših zakonitostih človeka, sveta in njunega odnosa.

418 strani, cena: broš. 45 Ndin

RODOLJUB ČOLAKOVIĆ: PRIPOVED O NEKI GENERACIJI

Avtor opisuje svojo revolucionarno pot in tovariše, s katerimi se je na tej poti srečaval, da bi tako — kot pravi sam — »rešil pozabe vse, kar se mi je zdelo pomembno tako za osebno usodo posameznikov, za njihovo individualnost kakor tudi za tisto moč naše družbe, ki je usodno vplivala na posamezne usode — za Partijo .« — Knjiga je v glavnem posvečena avtorjevi mladosti in življenju v temnicah Lepoglave, Sremske Mitrovice in Maribora, kjer je dolga leta preživel zaradi svoje revolucionarne dejavnosti. Knjiga je izšla v počastitev 50-letnice oktobrske revolucije.

496 strani, cena: pl. 85 Ndin

V. I. ČUJKOV: KONEC TRETJEGA RAJHA

Knjigo je napisal sovjetski maršal Čujkov, komandant slavne 8. gardne armade, ki je nosila glavno breme stalingrajske bitke; avtor je vodil potem svojo armado na zmagovitem pohodu čez Ukrajino in Poljsko do Berlina. V svoji knjigi opisuje srdite boje, ki so jih bile ob koncu vojne sovjetske armade že na nemških tleh. Kot dokumentarno delo zasluži knjiga »Konec tretjega rajha« med podobnimi memoarskimi deli o zadnji, odločilni fazi druge svetovne vojne vso pozornost. Založba je izdala knjigo v počastitev 50-letnice oktobrske revolucije.

224 strani, cena: pl. 30 Ndin

JOŽE GORIČAR: TEMELJI OBČE SOCIOLOGIJE

Avtor, univ. prof. Jože Goričar, je že pred leti izdal knjigo pod naslovom Sociologija. Oris marksistične splošne teorije o družbi. Knjiga ki je s svojim teoretičnim razčlenjevanjem sociologije in nanjo vezanih problemov zbudila ob prvem izidu precejšnjo pozornost je bila kmalu razprodana, zato se je avtor znova lotil dela in tako smo dobili zdaj spremenjeno in predelano izdajo tega dela. Snov je na novo razporejena, dopolnjena in ima tudi drugačno sistematiko.

302 strani, cena: kart. 24 Ndin

IVAN CANKAR: ZBRANO DELO III. knjiga

V zbirki »Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev« je izšla III. knjiga Cankarjevega zbranega dela, ki prinaša mladostna dela njegove dramatike: »Romantične duše«, prvo natisnjeno dramo »Jakob Ruda« in komedijo »Za narodov blagor«. Ta izdaja zajema Cankarjevo dramsko delo prvikrat kot celoto, ga objavlja v strnjenem zaporedju, daje na vpogled manj znane ali celo še neobjavljene zasnove in variante in odpira s tem pogled v pisateljevo delavnico. Zelo obsežne (skoraj 200 strani) so literarnozgodovinske opombe in analitična geneza del, ki jih je napisal Dušan Moravec.

430 strani, cena: pl. 50, pus. 70 Ndin

ATTILIO MOMIGLIANO: ZGODOVINA ITALIJANSKE KNJIŽEVNOSTI

Momigliano je eno izmed osrednjih imen v moderni italijanski književni zgodovini. Njegova »Zgodovina italijanske književnosti« se odlikuje po celotnosti obravnavane materije, saj sega od začetkov 11. stoletja do modernih književnikov, kot je Alberto Moravia. Nadaljnja odlika tega dela je absolutna zanesljivost dejstev in izvajanj, bodisi ko obravnava v kompleksnih prikazih cele epohe, ali pa ko v nadrobnih portretih približuje posamezne velike in manjše pisce. Ta zgodovina italijanske književnosti je dejansko zgodovina vse Italije, gledana skozi prizmo literature, se pravi skoz najbogatejši in verjetno najpristnejši medij italijanskega kulturnega ustvarjanja.

664 strani, cena: pl. 80, pus. 100 Ndin

VACLAV HUSA: ZGODOVINA ČEHOV IN SLOVAKOV

Knjiga, napisal jo je znani češki zgodovinar, prinaša pregled češke in slovaške zgodovine od začetkov prazgodovine do srede 20. stoletja. Starejša obdobja so obravnavana v krajših preglednih poglavjih, a čim bolj se bližamo našemu času, tem bolj obsežna in nadrobna je osvetlitev dogodkov. Posebno pozornost je avtor posvetil gospodarski zgodovini, družbenemu razvoju in razrednim bojem. Delo je poljudno napisano in bogato ilustrirano.

438 strani, cena: pl. 60, pus. 70 Ndin

HENRI TROYAT: TOLSTOJEVO ŽIVLJENJE – I. in II. knjiga

Avtor te zajetne monografije je član Francoske akademije in eden najboljših poznavalcev Tolstojevega življenja, njegovih filozofskih nazorov in umetnosti. Knjiga nam osvetljuje poleg Tolstojevega ustvarjalnega dela predvsem njegovo človeško podobo: Tolstojevo mladost, šolanje, prve korake v svet, prvo razočaranje nad družbo, njegove ljubezni in zakonsko življenje, potovanja v tujino, predvsem pa dinamična obdobja njegovega pisateljskega ustvarjanja.

I. knjiga: 388 strani, II. knjiga: 464 strani, cena obeh: pl. 120, pus. 140 N din.

Pri naročilu vam daje založba ugodnost obročnega plačila in sicer: pri naročilu knjige v vrednosti 80 N din, lahko poravnate prodajno ceno v mesečnih obrokih po 20 Ndin. Knjige dobite tudi v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe.

Izrežite, prosim, priloženo naročilnico in jo izpolnjeno pošljite v ovojnici na naslov: DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Mestni trg 27 — Prodajni oddelek.

NAROČILNICA

Obvezno naročam pri DZS tele knjige:

_____

_____

_____

_____

_____

Naročnino bom poravnal po prevzemu knjige — takoj — v mesečnih obrokih po 20 Ndin.

Knjige pošljite na naslov: — stalnega bivališča — na kraj zaposlitve.

(Neustrezno, prosim, prečrtajte!)

Kraj in datum Podpis

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek: _____

Kraj: _____

Ulica: _____

Ustužben pri: _____

V Zabukovju eden ranjen, eden ubit

Stanko Brodnik iz Leskovca obsojen na 6 let strogega zapora

Spomladi so se na vrtni veselici v Zabukovju stepli. Tedaj je bil Vincenc Arh hudo ranjen, Franc Žabkar pa je celo poškodbam podlegel. Kaj se je tedaj v resnici dogajalo, je te dni ugotavljalo okrožno sodišče v Novem mestu:

30. aprila zvečer se je na vrtni veselici pri Pintariču zbralo precej ljudi, med katerimi sta bila tudi brata Stanko in Alojz Brodnik, doma iz Leskovca. Ko sta bila že močno vinjena, je Alojz dvignil mizo, da se je vino razlilo po obleki Franca Žabkarja. Že tedaj bi bilo prišlo do pretepa, če ne bi drugi posegli vmes. Kasneje so veseljačenje nadaljevali, na dan so prišle stare zamere in še nove zaradi plesa, tako se je razvil hud prepir, kasneje še pretep.

Ugotovljeno je, da je Stanko Brodnik pri kletnih stopnicah od zadaj zabodel v ramo Vincenca Arha, ki je nato pobegnil, vendar ga je napadalec še enkrat dohitel ter ga zabodel v prsni koš. Prizadejal mu je rano, ki je segala prav do trebušne votline in le z velikim prizadevanjem se je zdravnikom posrečilo rešiti mu življenje.

Po napadu na Arha se je Stanko Brodnik pri kozolcu lotil z bodalom še Franca Žabkarja. Zabodel ga je v levo stran glave, tako da bodala sploh ni mogel izdreti. Čez nekaj dni je Žabkar v bolnišnici poškodbi podlegel.

Alojz Brodnik pa se je moral zagovarjati zaradi tega, ker je sodeloval v pretepu. Sodišče je oba brata spoznalo za kriva in obsodilo Stanka na 6 let strogega zapora, Alojza pa na 6 mesecev zapora. Krivdo smatrajo za dokazano, kljub temu da Stanko Brodnik ni priznal napada na Franca Žabkarja. Sodba še ni pravnomočna.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna!
Zato ne pozabite tudi vi:

hranilnik za vašega malčka lahko dobite vsak čas pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ali pa pri njenih poslovnih enotah
v Krškem, Metliki in Trebnjem!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

Gradbeno in obrtno podjetje Novo mesto

obvešča, da se je

VULKANIZERSKA DELAVNICA

preselila v nove prostore v Germovi ulici 4 (za Ribjo restavracijo).

Priporočamo se za naročila!

Na ovinku zbil mopedista

8. oktobra ob 15.30 je Jože Ilar iz Ljubljane s fičkom na nepreglednem ovinku ceste iz Gomile proti Pristavici zbil mopedista Alojza Vrtačiča iz Zadvora pri Dobrunjah. Mopedist je vozil po sredi ceste. Škodo so ocenili na 2.500 Ndin.

Trčil in se prebudil

Na avtomobilski cesti pri Beli cerkvi je Velimir Grubač iz Vinkovcev 6. oktobra ob 3.20 z osebnim avtom, v katerem so bili še trije potniki, zadel v obcestni smernik in se prebudil. Med dolgo vožnjo iz Trsta je za krmilom zadremal. Škodo so ocenili na 500 Ndin.

Tovornjak sezul pešca

4. oktobra ob 9.30 se je peljal Anton Levstik iz Dolge vasi s tovornjakom proti Ribnici. Na križišču cest pri Dolenji vasi je nenadoma skočil izza stoječega avtobusa pred tovornjak Milan Miljnovič in Glažute. Tovornjak je zbil pešca 10 m daleč in ga — sezul. Laže poškodovani pešec je nato bos iskal v Ribnici zdravniško pomoč. Na tovornjaku je bilo za 150 Ndin škode.

Nesrečen padec na klancu

6. oktobra ob 8.35 je na klancu padla kolesarka Anica Novak, gospodinja iz Cvibelj, ter si ranila glavo, noge in roke. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico. Ugotovil so, da se je med vožnjo stopalka za otroka zapletla v sprednje kolo.

Motorist na gramozu

V Starem trgu pri Trebnjem je Krunoslav Čurilović iz Osijeka 5. oktobra popoldne s škodo prehitel kolesarko in zapri pot motoristu Alojzu Stariču, ki se je pripeljal iz Trebnjega. Avtomobilist je motorista prisilil, da je zapeljal na kup gramoza, kjer je padel. Škodo so ocenili na 500 Ndin.

Tovornjak zbil pešca

8. oktobra ob 19.45 so šli Ivan Ramšak, Anton Perko in njegova žena iz Gotne vasi v Novo mesto. Pri hiši št. 12 v Gotni vasi so se ustavili in se umaknili s ceste, le Ramšak je stal še okoli pol metra na cesti. Iz Pogancev se je precej hitro pripeljal tovornjak, ki ga je vozil Bulejan Durakovič in zadel Ramška. Ramšek se je znašel na vetrobranskem steklu, po 20 m pa je padel na cesto, medtem ko se je tovornjak ustavil šele po 80 m. Ramšek si je zlomil desno nogo in dobil pretres možganov, tako da so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

Skozi meglo v voz

6. oktobra zjutraj je Anton Pavlič iz Dol. Stare vasi med vožnjo s tovornjakom v Gor. Brezovici na cesti opazil kravo, se je ognil pa trčil v vprežni voz Antona Grgoviča iz Dol. Maharovca. Očitno je Pavlič v megli prehitro vozil. Škode je bilo za okoli 1.000 Ndin.

Žrebanje srečk

LOTERIJE GASILSKE ZVEZE SLOVENIJE,

ki je bilo predvideno za 7. oktober, bo

27. oktobra 1967.

Je bil to huliganski izpad?

Še zdaj, po več kot mesecu dni, v metliškem koncu govorijo o nočnem pretepu pri Rosalnicah, v katerem sta bila dva poškodovana. Preiskava še traja, zadevo ima v rokah sodnik za prekrške, vendar dosedanje ugotovitve kažejo, da si je skupina mladih, med katerimi so bili celo študentje visokih šol, le preveč dovolila.

Po žegnanju v Rosalnicah so bili na veselici tudi Slobodan Udovičič, Viljem Rozman, Aziz Abdul Attar, Milan Bračika in Branko Petkovič. Prešerno, kot bi bil ves svet njihov, so se vračali z veselice drug poleg drugega, tako da za njimi vozeči avtomobil ni mogel dalje. Šofer Milan Vraničar, ki je imel s seboj še Martina Nemaniča in njegovo hčerko, je ustavil, zakričal fantom, naj se umaknejo, toda ti se niso. Začel se je prepir, potem je šofer enega iz skupine udaril po obrazu, ta njega nazaj itd. Končno je vsa skupina navalila na šoferja in ga pretepla. Sopotnika v avtomobilu sta izstopila, prosila, naj nehajo, vendar so se lotili še Nemaniča. Po približno 10 minutah je bil pretep končan, avto je odpeljal v Metliko, kjer je šofer iskal zdravniško pomoč ter tepež prijavil milici. Skupina fantov, ki je namenoma ovirala promet na cesti, je bila že zaslišana, toda nihče nič ne prizna.

Občani pričakujejo, da bo preiskava čimprej končana in da bodo krivci kaznovani, ker če bo šlo tako dalje, ponoči sploh ne bo več varno hoditi okrog.

Trgovsko podjetje

PETROL

LJUBLJANA
PE skladišče

BREŽICE

razpisuje

prosto delovno mesto

fakturista

POGOJ:

srednješolska izobrazba in 5-letna praksa.

Razpis velja do zasedbe.

Vlomilec v Šmihelu ni bil zadovoljen

5. oktobra ob 1.00 je neznanec vlomil v MERCATORJEVO poslovalnico v Šmihelu pri Novem mestu. V prodajalno je prišel skozi skladiščno okno. Verjetno je iskal denar, ker pa je v nezaklenjenih predalih našel le drobiž, je odnesel nekaj konzerv. Preiskava še ni končana.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 15. oktobra

9.20 POROČILA (Ljubljana)
9.25 NEZNANI KRAJI — serijski film (Ljubljana)
9.55 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
10.45 JESENSKI INTERMEZZO Z ANSAMBLOM J. PRIVŠKA (Ljubljana)
11.10 KALEJDOSKOP (Ljubljana)
11.30 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
14.25 DUNAJ — AVSTRIJA : SOVJETSKA ZVEZA — nogomet (Evrovizija)
15.15 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
15.30 NADALJEVANJE NOGOMETA IZ DUNAJA (Evrovizija)
16.15 ŠAHOVSKO SVETOVNO CONSKO PRVENSTVO V TUNISU (Zagreb)
19.10 DOLGO, VROČE POLETJE — serijski film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.50 FINSKA ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Beograd)
21.50 STRUŠKI VEČERI — lirika (Skopje)
22.05 TV DNEVNIK II. (Beograd)

PONEDELJEK, 16. oktobra

9.40 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.40 RUŠČINA (Zagreb)
11.40 TV V ŠOLI: Pot v šolo — (Ljubljana)
14.50 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.50 RUŠČINA — ponovitev — (Zagreb)
16.10 ANGLEŠČINA (Beograd)
16.55 POROČILA (Zagreb)
17.00 MALI SVET — oddaja za otroke (Zagreb)
17.25 RISANKE (Beograd)
17.40 KJE JE, KAJ JE (Beograd)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 SLOGOVNA RAST SLOVENSKEGA JEZIKA — II. (Ljubljana)
18.45 ČE OTROK V ŠOLI NE USPEVA — vzgojna problematika (Ljubljana)
19.00 URBANIZACIJA NASELIJ — (Ljubljana)
19.15 TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED (Beograd)
19.40 S KAMERO PO SVETU — (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 MAKSIM GORKI: »JEGOR BULIČOV« — TV drama — (Beograd)
21.40 TEMA Z VARIACIJAMI — (Beograd)
22.10 TV DNEVNIK II. (Beograd)

TOREK, 17. oktobra

9.40 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.40 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.50 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.50 ANGLEŠČINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE — ponovitev (Beograd)
17.05 POROČILA (Skopje)
17.10 ODDAJA ZA OTROKE — (Skopje)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 GLASBENA ODDAJA (Beograd)
19.05 KULTURA INDUSTRIJSKEGA OBLIKOVANJA (Ljubljana)
19.35 CIK CAK (Ljubljana)
19.40 ZAPOSLEVANJE — aktualna tema (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 »BRATJE PO OROŽJU« — film (Beograd)
21.05 CIK CAK (Ljubljana)
21.15 PREVERJENO — MIN NII — jugoslovanski celovečerni film (Ljubljana)
22.45 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
23.05 PREDOLIMPIJSKE IGRE V MEHIKI (Zagreb)

SOBOTA, 21. oktobra

9.40 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 VELIKA ŠOLSKA URA — prenos proslave iz Kragujevca (Beograd)
14.50 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
17.40 VSAKO SOBOTO (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 TOM SAWYER — prvi del mladinske igre (Ljubljana)
19.15 TARAS BULJBA — balet — (Ljubljana)
19.40 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 LJUBEZEN, OH, LJUBEZEN humoristična oddaja (Beograd)
21.40 NEKAJ STAREGA, NEKAJ NOVEGA (Zagreb)
21.55 BISERI IN DUKATI — serijski film (Ljubljana)
22.45 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

19.30 MOZAIK KRATKEGA FILMA (Ljubljana)
20.00 CELTIC : RACING — nogomet iz Glasgowa (Evrovizija)
20.45 TV DNEVNIK (Beograd)
21.00 Drugi polčas nogometne tekme CELTIC : RACING — (Evrovizija)
21.45 Tretje nadaljevanje oddaje o SRCU (Ljubljana)
22.35 JAZZ FESTIVAL V LJUBLJANI (Ljubljana)
23.15 PREDOLIMPIJSKA TEKMOVANJA V MEHIKI (Zagreb)

ČETRTEK, 19. oktobra

9.40 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.35 ANGLEŠČINA (Beograd)
14.50 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
16.10 TV V ŠOLI: Pot v šolo — (Ljubljana)
17.05 POROČILA (Ljubljana)
17.10 UMBA KUMBA IN LONČARJEVA HČI — Tiktak (Ljubljana)
17.25 SLIKE SVETA (Beograd)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 KALEJDOSKOP (Ljubljana)
18.35 DEŽURNA ULICA (Beograd)
19.15 CIK CAK (Ljubljana)
19.25 SIMFONIČNI KONCERT OB DNEVU OSVOBODITVE BEOGRADA (Beograd)
20.15 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 AKTUALNI RAZGOVORI — (Sarajevo)
21.10 REZERVIRAN ČAS (Ljubljana)
21.20 A. POPOVIĆ: »JELENA ČETKOVIĆ — TV drama (Beograd)
22.40 GOST NAŠEGA STUDIA — glasbena oddaja (Beograd)
23.05 TV DNEVNIK II. (Beograd)

PETEK, 20. oktobra

9.40 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.40 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.50 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.50 ANGLEŠČINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE — ponovitev (Beograd)
17.05 POROČILA (Skopje)
17.10 ODDAJA ZA OTROKE — (Skopje)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 GLASBENA ODDAJA (Beograd)
19.05 KULTURA INDUSTRIJSKEGA OBLIKOVANJA (Ljubljana)
19.35 CIK CAK (Ljubljana)
19.40 ZAPOSLEVANJE — aktualna tema (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 »BRATJE PO OROŽJU« — film (Beograd)
21.05 CIK CAK (Ljubljana)
21.15 PREVERJENO — MIN NII — jugoslovanski celovečerni film (Ljubljana)
22.45 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
23.05 PREDOLIMPIJSKE IGRE V MEHIKI (Zagreb)

SOBOTA, 21. oktobra

9.40 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 VELIKA ŠOLSKA URA — prenos proslave iz Kragujevca (Beograd)
14.50 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
17.40 VSAKO SOBOTO (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 TOM SAWYER — prvi del mladinske igre (Ljubljana)
19.15 TARAS BULJBA — balet — (Ljubljana)
19.40 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 LJUBEZEN, OH, LJUBEZEN humoristična oddaja (Beograd)
21.40 NEKAJ STAREGA, NEKAJ NOVEGA (Zagreb)
21.55 BISERI IN DUKATI — serijski film (Ljubljana)
22.45 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 13. OKTOBRA: 8.05 Operna matineja. 9.25 Polke in valčki Johanna Straussa. 10.35 Naš podlistek — Milica Miron: Niti življenja. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Franc Guna: Čebele pozimi. 12.40 Igrajo kmečke godbe. 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.25 Glasbeni intermezzo. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi. 18.45 Kulturni globus. 20.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 14. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Plesni ritmi na današnjih koncertnih odrih. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.20 Narodne in domače melodije. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Ciril Jenko: Vrstni nasadi topole ob vodotokih. — 13.30 Priporočajo vam ... 14.05 Igramo za prijetno razvedrilo. 15.20 Glasbeni intermezzo 16.00 Vsak dan za vas. 17.35 Igramo beat! 18.50 S knjižnega trga. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.30 Zabavna radijska igra — Korporala se drži smola. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 15. OKTOBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Marjan Marinc: »Kukavica«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši ... Miha Klinar: Samo (boj. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.40 Nedeljska reportaža. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — Maurice Druon: Tistou z zelenimi palci. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.15 Serenadni večer.

PONEDELJEK, 16. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Hilarij Kosta: Izkušnje z breskvami na Goriškem. 12.40 Slovenske narodne. 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Operni koncert slavnih solistov. 18.15 »Signali«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469«. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert orkestra Slovenske filharmonije.

TOREK, 17. OKTOBRA: 8.05 Operna matineja. 9.25 Janko Gregorc: Vaška suita. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Odmevi z baletnih odrov. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Nada Pupis: Mlečnost krav po prvi otelitvi in nadaljnjih otelitvah. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam ... 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 V torek na svidenje! 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana. 18.45 Pota sodobne medicine. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Radijska igra — Dylan Thomas: »Pod mlečnim gozdom«. 22.10 Glasbena medigra.

SREDA, 18. OKTOBRA. 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Glasbena pravljica. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Spanring: Ali lahko ozimna rž tekmuje s pšenico? 13.10 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo 15.45 Naš podlistek — M. Wasilewski: Dobri ljudje. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Naši umetniki izvajajo ... Mozarta. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.25 Pet minut za EP. 20.00 Vrhovi operne poustvarjalnosti.

ČETRTEK, 19. OKTOBRA: 8.05 Operna matineja. 9.25 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Gorenjski nagelj. 13.30 Priporočajo vam ... 14.45 Lirika za otroke. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Četrtkov simfonični večer. 18.15 Turistična oddaja. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.25 Pet minut za EP. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

RADIO BREŽICE

PETEK, 13. OKTOBRA: 18.00—19.30 — Obvestila — Nove plošče RTB — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovariš, to ne zadeva tebe!

NEDELJA, 15. OKTOBRA: 11.00 Poročila — Majda Habinc: Razvoj gospodarstva do leta 1970 — srednjeročni plan razvoja občine Brežice II. — Ta teden v Delavski enotnosti — Zakaj tako? — Za naše kmetovalce: Alojz Pirc: S strokovne ekskurzije po Madžarski — II. del. — Dve melodiji v različnih izvedbah — Franc Skinder: Iz prakse sodnika za prekrške — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov! 12.15 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 17. OKTOBRA: 18.00—19.00 — Novo v knjižnici — Nove plošče Jugotona — Tedenski športni komentar — Iz naše glasbene šole — Obvestila in pregled filmov. 19.00—19.30 — Mladinska oddaja.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 13. oktobra — **Edvard**
Sobota, 14. oktobra — **Nedeljko**
Nedelja, 15. oktobra — **Terezija**
Ponedeljek, 16. oktobra — **Jadviga**
Torek, 17. oktobra — **Mira**
Sreda, 18. oktobra — **Luka**
Četrtek, 19. oktobra — **Etbin**

PREKLICI

Franc Štukelj iz Kota pri Semiču opozarjam, da moja žena Alojzija Štukelj (Kuhar) nima pravice prodajati nobene stvari od hiše brez moje vednosti, enako nisem plačnik morebitnih dolgov, ki bi jih naredila. — Nima tudi pravice dajati v najem posestvo brez mojega novega pismenega dovoljenja. Obenem prepovedujem hojo, vožnjo ter pašo po Rejzi. Kdor tega ne bo upošteval, da bom sodno preganjal.

•

Preklicujem besede, ki so bile izrečene o Ivanu Radeju s Senovega, za neresnične. Tončka Zelič, Senovo 71.

•

Emilija Fon iz Novega mesta, Trdinova 27, prepovedujem pašo kokoši, vožnjo in hojo po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

•

Marija Plut, gospodinja z Radovice 72, p. Metlika, preklicujem kot neresnično, kar sem govorila o Ivanki Cesar z Radovice 71, p. Metlika, 28. julija 1967, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

•

Rezka Izlakar, Rudnik 12, Kočevje, preklicujem, kar sem neresničnega trdila o Julki Hočevar, Rudnik 23, Kočevje, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

•

Ivan Gorene, Dol. Toplice 52, prepovedujem Darku Povšetu iz Dol. Toplic pašo kokoši po mojih njivah pri kmetijski žagi. Če tega ne bo upoštoval, ga bom sodno preganjal.

TV-RADIO

Slavko Petre
Partizanska 7 — tel. 21-597

ZAHVALE

Ob bridki izgubi našega dragega moža in očeta

IVANA KASTELCA

iz Žabje vasi pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so čustvovali z nami in nam pismeno ali ustno izrekli sožalje. Posebna hvala pevcem in duhovščini iz Novega mesta. Vsem še enkrat prav prisrčna hvala!

Žalujoča žena in otroci

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene hčerke in sestre

MARIJE VOVKO

se iskreno zahvaljujemo profesorju telovadbe in gasilcem za požrtvovalnost pri reševanju. Najlepša hvala vsem, ki so nam izrekli sožalje in z nami sočustvovali. Hvala duhovniku za lepi nagovor in tolažilne besede ob grobu. Hvala tudi vsem, ki so pokojno spremili na zadnji poti in ji izkazali zadnjo čast, ter darovalcem cvetja in vencev.

Žalujoči: starši, brat, sestri z družinami in drugo sorodstvo

OBVESTILA

Krojač Albin Rajer obvešča svoje cenjene stranke, da je spet začel delati v Seidlovi 1 v Novem mestu.

•

Perilo opere, oblačila očisti — **Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.**

•

Izdelujem vence, poročne šopke in košarice. Cena nizka. **Slavka Deanovič,** Partizanska 11, Novo mesto-Kandija.

KINO

Brežice: 13. in 14. 10. ameriški barvni film »Mat Helm — tajni agent«. 15. in 16. 10. ameriški film »Umrli so v škornjih«. 17. in 18. 10. španski film »Krvnik«.

Črnomelj: 13. in 15. 10. ameriški barvni film »Štirje proti Teksasu«. 17. in 18. 10. jugoslovanski film »Glinasti golobi«.

Kočevje — »Jadran«: 13. in 15. 10. ameriški barvni film »Vse o Dejži Klove«. 15. in 17. 10. francoski barvni film »Izlet na Tahiti«. 18. in 19. 10. ameriški barvni film »Simeron«.

Kostanjevica: 15. 10. ameriški kriminalni film »Operacija teror«.

Metlika: 13. do 15. 10. ameriški film »Karavana hrabrih« in japonski barvni film »Pirati«. 18. in 19. 10. ruski barvni film »Snežni metež«.

Mokronog: 14. in 15. 10. ameriški barvni film »Dr. Jerija čarobni napoj«.

Novo mesto — »Krka«: 13. do 16. 10. ameriški barvni film »Lord Jim«. 17. do 19. 10. nemški barvni film »Grbavec iz Sohoja«.

Ribnica: 14. in 15. 10. francoski barvni film »Grof Monte Christo« — II. del.

Sevnica: 14. in 15. 10. ameriški film »Morituri«. 18. 10. nemški film »Skrivnost Orienta« — I. del.

Sodražica: 14. in 15. 10. ameriški barvni film »Vohun na poveljem«.

Šentjernej: 14. in 15. 10. ameriški barvni film »Krvavi kapetan«.

Trebnje: 14. in 15. 10. angleški barvni avanturistični film »Dolge ladje«.

Potujoči kino Novo mesto

Zavod za kulturno dejavnost Novo mesto bo predvajal ameriški western film »Revolverji imajo besedo« v naslednjih krajih:

13. oktobra na Uršnih selih ob 19. uri.
14. oktobra na Dvoru ob 19. uri.
15. oktobra v Beli cerkvi ob 16. uri.
15. oktobra v Brusnicah ob 19. uri.
16. oktobra v Mirni peči ob 19. uri.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Slavka Kastelic s Hrasta — Viko, Ana Šonja iz Desinca — Vesno, Martina Legan z Jame — Stanislava, Vida Skube iz Adlešičev — Slavico, Cveta Glavan iz Gornjega Kota — Draga, Marjeta Lukačič iz Črnomlja — Željko, Danica Radojčič iz Vranovičev — Dušanko, Marija Slak iz Dol — Janeza, Marija Šot iz Metlike — Leonido, Anica Malnarič iz Semiča — Darjo, Slavka Mavsar z Velikega Slatnika — Stanka, Martina Virant iz Hrastovice — Anito, Marija Imperl iz Stranja — Darjo, Dragica Bošiček iz Smolenje vasi — Zlatka, Sonja Šikonja iz Loke — Dušana, Anica Vukšinič iz Grabrovca — Marjanco, Marija Kašič z Brinja — Brigito, Marija Simčič iz Pribanjcev — dečka, Marija Gabrič z Rake — deklico, Marija Mrgole iz Zloganja — deklico, Marija Bojanc z Uršnih sel — dečka, Katica Planinc iz Črnomlja — dečka, Antonija Mikstič iz Črnomlja — deklico, Ana Gorenčič iz Dolnje Nemške vasi — dečka, Kristina Benec z Grča — dečka in Ljubica Hrnjak iz Metlike — deklico.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Kolar iz Cerine — Emila, Antonija Lovrenčič iz Krškega — Lilijano, Jožefa Pavlovič iz Rigonc — Melito, Ana Moškon iz Pišec — Janka, Višnja Razum iz Samobora — Vlado, Terezija Klobasa iz Pavlove vasi — Mihaela, Štefanija Vrtovšek iz Kompolj — Roberta, Ana Vučanjk iz Loč — dečka, Marija Kostanjšek iz Črnca — Rajka, Vida Radanovič iz Slogonskega — Mihaelo, Danica Halužan iz Vel. Horvatske — dečka, Ana Topolovec iz Cateža — Stojana, Jožefa Pavšič iz Malkovca — Nado, Štefanija Dernovšek iz Sevnice — Davida, Štefka Pantaler iz Cerine — deklico.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: **Ivico Broza,** uslužbenca iz Risvice, je nekdo napadel in mu poškodoval nos in ključnico; **Anton Levičar,** ključavničar iz Gor. Lepe vasi, je padel z motorjem in si poškodoval levo nogo; **Alojz Volf,** vojaški vojni invalid iz Srebrnika, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; **Alojz Zevnik,** obč. podp. iz Piršenbrega, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; **Martin Brce,** inv. upok. iz Nove vasi, je padel na poti in si poškodoval hrbtenico; **Antonija Žalnik,** gospodinja iz Trbovlj, si je pri prometni nesreči poškodovala glavo; **Stanislavu Fabijanu,** kovinarju iz Sevnice, je poškodoval vijak desno nogo; **Neža Butara,** soc. podp. iz Župeče vasi, je padla na dvorišču in si poškodovala levo nogo; **Andrijo Plahtana,** delavca iz Movrače, je nekdo napadel in mu poškodoval glavo; **Janez Lipej,** kmet iz Hrastja, je padel po stopnicah in si poškodoval rebra in desno koleno; **Katica Ljubič,** gospodinja iz Hrastine, je padla v stanovanju in si zlomila desno roko.

Delovna skupnost
GLASBENE ŠOLE Novo mesto
razpisuje
prosto delovno mesto
ČISTILKE s polovično delovno obveznostjo

Delovno mesto se lahko zasede za določen ali nedoločen čas.

Prošnje z navedbo dosedanje zaposlitve sprejema delovna skupnost Glasbene šole, Novo mesto, Cesta herojev 3.

KRONIKA NESREČ

Mopedist mu je zaprl pot

26. septembra zvečer se je iz Podbočja proti Brodu peljal z osebnim avtomobilom Milan Lajković. Pred Kerinovo gostilno mu je naproti izza ovinka pripeljal mopedist Martin Baznik iz Podbočja. Zavil je na levo proti gostilni, ne da bi se prepričal, če je cesta prosta, in s tem zaprl pot osebnemu avtomobilu. Mopedist si je pri trčenju zlomil desno nogo in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Na vozilih je škode za okrog 3000 Ndin.

Zaletel se je v neosvetljeno vprego

Štefan Barkovič iz Jesenic na Dolenjskem je 26. septembra zvečer vodil kravjo vprego po cesti od Bregane proti Jesenicam. Na vozu ni imel luči niti refleksnega stekla. V Obrežju je za njim pripeljal motorist Ivan Oštir iz Rajca. Ker je prepozno opazil vprežni voz, se je vanj zaletel in pri tem dobil manjše praske po nogah. Na motornem kolesu je za okrog 900 Ndin škode. Motorist je kazal znake vinjenosti, zato so mu odvzeli kri.

Izsiljeval je prednost

26. septembra popoldne se je iz Klanjca proti Bizeljskemu peljal z osebnim avtom Ludvik Bršec iz Škrnika. Nenadoma se je pripeljal iz stranske ceste z mopedom Drago Rajterič iz Orešja, ki je v križišču izsiljeval prednost. Avto ga je pri tem zadel in lažje poškodoval. Rajterič je vozil brez vozniškega dovoljenja in vednosti lastnika. Na vozilih je škode za okrog 3200 Ndin.

Mopedista je zaneslo

26. septembra zvečer se je proti Skopicam peljal mopedist Franc Kocmur iz Dol. Skopic. Na koncu vasi Vihre ga je nenadoma zaneslo, da je padel. Poškodoval se je po glavi in so ga odpeljali v brežiško bolnišnico.

Traktor s prikolico zdrsel 50 m po strmini v jarek

Jože Ozim iz Prilip pri Brežicah je 1. oktobra zjutraj vozil s traktorjem in prikolico zemljo od svojega doma na vaško pot. Ko je pripeljal do kraja, kjer bi moral stresti zemljo, je pričel obračati traktor. Pri tem pa mu je prikolica potegnila traktor nazaj, da je vse skupaj zdrselo 50 m po pobočju in obstalo v 1,5 m globokem jarku. Na traktorju in prikolici je za okoli 2000 Ndin škode. Voznik je ostal nepoškodovan.

Z avtomobilom v drog ob cesti

1. oktobra dopoldne se je pripetila prometna nesreča v Arnovem selu. Iz Artič je vozil proti Sp. Pohanci voznik osebnega avtomobila Ivan Vokalič iz Trebeža. V Arnovem selu mu je nenadoma odpovedalo krmilo, zato je zavozil na levo in se zaletel v drog električne napeljave. Na vozilu je za okrog 900 Ndin škode. Voznik se ni poškodoval, vozil pa je brez izpita.

Nafta je tekla v Savo

25. septembra je malo pred polnočjo od Sevnice proti Krškemu vozil tovornjak s prikolico Anton Švener iz Pongraca. Pri Logu je pripeljal naproti tovornjak-cisterno s prikolico Valant Kovač iz Petrinja, ki se je pri srečanju umaknil na skrajni desni rob ceste. Pod težo se je cesta udrla, da se je tovornjak s prikolico prevrnil po 10 metrov globokem nasipu. Obstal je na desnem boku naslonjen na drevo, ki ga je zadržalo, da se ni prevrnil v Savo. Prikolica se je prevrnila in je iz nje nafta odtekla v Savo. Škode je za okrog 25.000 Ndin.

Avto v Krko, voznik v bolnišnico

Alojz Junc z Otočca se je 5. oktobra popoldne peljal z opel-rekordom iz Kronovega proti domu. Bilo je precej megleno. Ko je prehiteval avto, ki je stal na desni strani, je pripeljal naproti fiat 750. Junc je zavrl, pa ga je zaneslo čez cesto. Zdrsnil je po 11 m visokem nasipu, tako da je avto naposled obtičal prevrnjen na steho in s prednjim delom v Krki. Voznika so odpeljali na zdravljenje v bolnišnico, škodo pa so ocenili na 8.000 Ndin.

Na rob gozda se je prevrnil

5. oktobra ob 4.30 se je po avtomobilski cesti iz Zagreba v Ljubljano peljal z osebnim avtom opel-karavan Ivan Vukčič iz Nove Gradiške. Pri Veliki vasi je zapeljal na neutrjeno bankino, zavil čez cesto, zdrsnil po nasipu in se ob robu gozda prevrnil na streho. Ranjena voznika in sopotnik sta iskala pomoč v novomeški bolnišnici. Škode je bilo za 6.000 Ndin.

Zadremal v citroenu

Franc Levec iz Šalke vasi pri Kočevju je 5. oktobra ob 4.30 na avtomobilski cesti pri Gmajni med vožnjo s citroenom zaspal, pa ga je zaneslo s ceste na nasip, nakar se je ustavil v jarku. Škodo so ocenili na 1.000 Ndin.

Nagajal med prehitevanjem

7. oktobra ob 00.30 je Stanislav Simonič z Gor. Suhorja pri Metliki vozil tovornjak iz Metlike proti domu. Pri Bočki je prehiteval s hlodi naložen tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Mane Momčilović iz Ogulina. Ko je prišel Simonič vštric Momčilovića, je le-ta zavil na levo in zadel Simoničevo vozilo. Simonič se je takoj ustavil, Momčilović pa se je odpeljal naprej. Škodo so ocenili na 8.000 Ndin.

Kravo so morali zaklati

Terezija Tomc iz Grma je 7. oktobra popoldne gnala po cesti Metlika—Črnomelj dve kravi, eno na povodcu, drugo pa je poganjala pred seboj. Ko je prva krava prečkala cesto, da bi zavila proti domu, se je po cesti pripeljal z opel-rekordom Novomeščan Jože Eržen. Zaradi kratke razdalje vozila ni mogel ustaviti. Zadel je kravo, da jo je vrglo na avto, potem pa jo je 20 m potiskal pred seboj in se ustavil. Voznikov sopotnik je bil ranjen. Kravo so morali prisilno zaklati. Škodo so ocenili na 8.200 Ndin.

Let z očetovim avtom

Mitja Loboda iz Homca pri Domžalah se je 6. oktobra zvečer z očetovim avtom renault R 15 peljal s hitrostjo okoli 100 km na uro iz Novega mesta proti Trebnjem. Na desnem ovinku avtomobilske ceste pri Karteljevem so ga zmedle luči vozil, ki jih je srečal. Zapeljal je na levo bankino, podrl smernik in zletel 6 m po zraku, se prevrnil in okoli 25 m od ceste spet obstal na kolesih. Voznik je dobil le manjši udarec. Po nesreči se je odpeljal po poljski poti do Trebnjega, kjer je nesrečo prijavil. Škode je bilo za 4.000 N din.

Zavirala in trčila

6. oktobra popoldne se je Ivan Zidar iz Stare cerkve pri Kočevju z osebnim avtom »škoda« peljal iz Novega mesta v Mokronog. Na nepreglednem ovinku v Zgornjem Lakencu je srečal tovornjak, ki ga je vozil Anton Zbašnik. Voznika sta zavirala, trčenju pa se nista mogla ogniti. Kaže, da sta vozila prehitro. Škodo so ocenili na 900 N din.

Deček vrgel kamen v avto

8. oktobra popoldne se je ljubljančan Stane Jerman peljal z osebnim avtom opel-rekord iz Novega mesta proti Karteljevemu. V Dol. Kamencah pri hiši št. 53 mu je 10-letni deček iz Bučne vasi vrgel kamen v vetrobransko steklo in mu ga razbil. Škode je bilo za 800 Ndin.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM dimnikarskega pomočnika in vajenca. Hrana in stanovanje priskrbljena. Stanislav Arh, dimnikarski mojster — Kamnik.

SLUŽBO DOBI izučen tesar, po možnosti takoj. Jože Forjan, tesarstvo, Ljubljana, Devova 15/B.

DEKLE za pomoč v gospodinjstvu iščemo. Pečnikar, Ljubljana, Dolenjska c. 74.

SPREJMEM upokojenko ali pošteno dekle k dvema otrokoma v starosti od 3 do 5 let. Stanovanje in hrana priskrbljena. Alojz Lužar, Kot 83, Semič.

IŠČEM UPOKOJENKO za varstvo otroka od 6. do 14. ure. Plačam dobro. E. P., Mestne njive, blok 11, stanovanje 21, Novo mesto.

SPREJMEM gospodinjsko pomočnico, pridno in pošteno, k trročlanski družini. Binca Naglič, Ljubljana, Valjhunova 3 (nasproti bežigrajske gimnazije).

SLUŽBO IŠČE

STROJEPISKA I. r. sprejema in opravlja najhitreje vsa dela na domu. Milica Maković, Novo mesto, Kristanova 5.

STANOVANJA

UGODNO PRODAM ali oddam sobo in kuhinjo s kopalnico in straniščem s posebnim vhodom osebi, ki bi plačala najemnino za nekaj mesecev vnaprej. Informacije dobite v nedeljo, 15. oktobra, v gostilni Hrastar v Šmihelu pri Novem mestu.

ODDAM opremljeno sobo moškemu. Naslov v upravi lista (1534/67).

POSESTVO S HISO in gospodarskim poslopjem v Žalovičah ugodno prodam. Alojz Koklič, Žakviče 99, Šmarjeta.

ZARADI SELITVE ugodno prodam enostanovanjsko, skoraj novo hišo v Dol. Straži pri Novem mestu. Vse informacije dobite v uredništvu Dolenjskega lista.

V NOVEM MESTU ali najbližji okolici iščem prazno sobo in kuhinjo. Plačam tudi vnaprej. Naslov v upravi lista.

MOTORNA VOZILA

TAKOJ PRODAM Fiat 750, prevoženih 45.000 km, novo lakiran, lepo ohranjen. Ria Bačer, uredništvo Dol. lista, Novo mesto.

MOTORNO KOLO Panonija 250 ccm (5600 km) prodam ali zamenjam za moped. Naslov v upravi lista. (1517/67).

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1961, z radioaparatom, vgrajen nov stroj, prevoženih 17.000 km. Stanko Pleskovič, Dobrnič 2 pri Trebnjem. Vprašajte na telefon štev. 83013.

PRODAM

PRODAM navaden štedilnik — eno leto star. Zorko, Sokolska 2, Novo mesto.

UGODNO PRODAM 12—, 14— in 16—colski gumi voz. Bulc, Jurčkova pot 73, Ljubljana.

PRODAM polavtomatski pralni stroj in plinski štedilnik. Jereb, Majde Šilc 13, Novo mesto.

SKORAJ NOV invalidski voziček na ročni pogon prodam. Galič, Ljubljana, Nahlikova 7.

OHRANJENO SPALNICO, divan in nov kamin prodam. Naslov na upravi lista (1516/67).

PRODAM nov gumi voz za 280.000 Sdinarjev. Naslov v upravi lista (1519/67).

UGODNO PRODAM nov štedilnik Gorjan. Šentjurje 3, Mirna peč.

PRODAM pralni stroj EKA (ni potreben vodovod) in otroško posteljico. Ogled po 14. uri. Saruga, Majde Šilc 18, Novo mesto.

PRODAM zazidljivo parcelo v Šmihelu pri Novem mestu. Janko Mihelič, Črnomelj, 21. oktobra.

PRODAM tračnico (šino — 7 metrov). Saje, Hudo 2, Novo mesto.

PRODAM 1500 kosov bobrovca po nizki ceni. Meta Ilc, Kočevje, Rožna ul. 23.

PRODAM harmoniko »Melodija«, 80-basno, Medved, Glavni trg 24, Novo mesto.

PRODAM parcelo gozda in dobro ohranjeno spalnico. Rezka Subanovič, Kosovo 4, Novo mesto.

PRODAM bakren kotel — parilnik (100 l), primeren tudi za žganjekuho in vzidljiv desni štedilnik. Naslov v upravi lista (1540/67).

PRODAM kombiniran otroški voziček in stajico. Informacije: Bračko, Ragovska 7, Novo mesto, od 18. ure dalje, tel. 21-659.

PRODAM popolnoma nove vložke (trodelne) z mrežami za postelje, pralni stroj »Alba Signis«, rabljen, in peč za centralno kurjavo (5.50 m² grelne površine). Minka Cvelbar, Novo mesto, Cesta herojev 19.

PRODAM lovsko puško pokarico. Vinko Robek, Dobruška vas, Škocjan.

KUPIM

KUPIM sobo v Krškem, Brežicah ali Sevnici (do 1 km). Naslov v upravi lista (1536/67).

KUPIM rabljeno mizo za biljard. Naslov v upravi lista (1529/67).

KUPIM zazidljivo parcelo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1544/67).

RAZNO

STAREJŠI MOŠKI s svojo hišo in nekaj zemlje želi spoznati dekle ali vdovo, staro od 37 do 50 let. Samo resne ponudbe pod »Takojšnja ženitev«.

PROSIM poštenega najditelja elektromonterskega orodja v usnjeni aktovki, ki sem jo izgubil v septembru na cesti med Dolenjskimi Toplicami in Dol. Sušicami, da jo z orodjem vrne proti nagradi 50 Ndin na naslov: Alojz Erbežnik, G. Gradišče 6, p. Dol. Toplice.

POROČNE PRSTANE po najnovejši modi in vsa zlatarska dela opravlja zlatar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

ZAKAJ dopuščate pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter ali žolča ali morda drugih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško DONAT vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava. V Novem mestu ga dobite pri HMELJNIKU in STANDARDU (MERCATORJU).

V NEDELJO SE JE IZGUBIL na Gorjancih lovski pes, kratkodlaki istrski gonič. Je snežno bele barve z oranžnorumeno masko po glavi. Ima precej dolge uhlje. Sliši na ime Miko. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči Francu Avscu, Mali Slatnik 26, Novo mesto. Dobi primerno nagrado.

STROJEPISKA

I. razreda (obvezno znanje desetprstnega sistema) dobi dopolnilno honorarno popoldansko delo — nekaj dni na teden, po osebnem dogovoru.

PONUDBE NA:

Dolenjski list, uredništvo, Novo mesto, p. p. 33 (Glavni trg 3, telefon 21-227)

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI
vseh znamk in
KMETIJSKI STROJI
40.000 Sdin
zmanjšana carina za pralne stroje!

VSE INFORMACIJE DOBITE:
NOVO MESTO: BRAČKO, Ragovska 7: št. telefona 068-21—659
SEVNICA: IOTER, Heroja Maroka 4
PEROTTI-EXPORT
S. FRANCESCO 41, TRST

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina za 1967: 24,50 novih dinarjev (2450 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Časopisno podjetje »Delo« v Ljubljani.